

TÝNECKÉ LISTY

Měsíčník obce Velký Týnec • XXXIV. ročník • Číslo 1/2024 • Cena 10,- Kč

VELKÝ
TÝNEC

- 5-17** Kronika obce 2023
18-22 Advent a Vánoce slovem i obrazem
35-41 Letem školním světem
Přesahy 55 minut s nakladatelem Alešem Ledererem

EDITORIAL

Milé čtenářky, milí čtenáři, dorazili jsme do roku 2024. Každý nový rok vyvolává kombinaci očekávání a obav. Doufáme, že Týnecké listy i nadále budou naplňovat vaše očekávání a i nadále si budete jejich stránkami rádi listovat. V tomto roce máme v plánu pracovat ve stejném složení redakční rady a pokračovat v nastolené podobě i náplni. Samozřejmě i nadále velice uvítáme každý váš příspěvek i případné podněty a nápady.

Něčím navíc v tomto čísle je mnohastránkové ohlednutí se za uplynulým rokem v naší obci v Kronice roku 2023, kterou připravil Petr Hanuška. Samozřejmě si na našich stránkách také můžete prohlédnout, jak probíhal v naší obci, škole i školce advent.

Tématem dětských stránek od Vladky Hacsikové je sněhulák. Snad se letošní zima v příštích dnech konečně přihlásí o slovo i se sněhovou nadílkou a děti si toho sněhuláka budou moci postavit, jak by řekla moje neteř, i v „rílu“ (tzn. realu).

Náš pan starosta a duše tohoto měsíčníku Petr Hanuška oslavil v minulém měsíci kulaté životní jubileum. A při této příležitosti ho pro Týnecké listy vyzpovídala paní Vlasta Coufalová. I já se za celou redakci připojuji s přáním mnoha dalších krásných let prožitých ve zdraví se svými milovanými a spousty pozitivní životní energie a chuti do plnění si přání.

Asi by vás překvapilo, že prvním, kdo si po listopadu 1989 založil soukromou živnost a dostal tak IČO 1111 1111, byl Aleš Lederer a to podnikání bylo dnes úspěšné knižní nakladatelství Prostor. Rozhovor s tímto legendárním nakladatelem si můžete přečíst v Přesazích.

Na závěr lednového editoria už mi zbývá jen napsat: pojďme si rok 2024 užít naplno, těšme se i z maličkostí a i v těchto turbulentních časech si zkusme udržet životní optimismus!

Vendula Vránová

Foto na titulní straně:
Týnecké zámecké zahrádě
sněhová peřina náramně sluší
Foto: Petr Hanuška

GDPR - „Tímto upozorňujeme čtenáře, že na akcích pořádaných obcí mohou být pořizovány fotografie. Mělo by se tak dít vždy zřetelně označenou osobou. Fotografie slouží jedinému účelu - jako materiál ke zveřejnění, zda daná konkrétní fotografie bude či nebude použita k prezentaci v obecním periodiku, zejména s přihlédnutím k její vypovídací schopnosti ve vztahu k akci, jež byla obcí pořádána. Fotografie takto nepoužité jsou následně skartovány. Pakliže si jako účastník takto dokumentované akce kdokoli z vás nepřeje být objektem fotografování a následného zveřejnění v obecním periodiku, sdělte toto prosím nejlépe osobě fotografa nebo případně zavčas na podatelně obecního úřadu.“

LEDNOVÝ ÚVODNÍK

Velevážené čtenářky, vážení čtenáři, vítajte v novém roce. Když si na psací stůl stavím nový kalendář pro rok 2024, tak si podobně jako řada z vás říkám: „A jaký bude? Sladký či hořký nebo jen tak proplyne bez velkých zvrátů?“ No a hned se mi v hlavě líhnou přání, jako když se kuřátka klubou z vajíček pod křídly starostlivé slepice. Jedno přes druhé ta přání vyskakují a chtějí být vyslovena, jako by se mohla už jen tím slovem naplnit. Možná že ano, vždyť lidské slovo má obrovskou sílu. „Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha, to Slovo bylo Bůh. To bylo na počátku u Boha. Všechno povstalo skrze ně“ (Jan 1,1-3). No a jsme hned na začátku stvoření světa a pokud připustíme, že člověk byl stvořen k obrazu Božímu, tak i jeho slovo musí mít nějakou váhu. Myslím, že na tom se napříč celým náboženským i nenáboženským spektrem shodneme. Lidské slovo umí zahřát, pohladit, potěšit, uklidnit, rozodstnit nebo také popálit, urazit, rozsmutnit, zabolet, poranit a ublížit. Ne nadarmo se říká člověku, který se rozohnil: „A važ svá slova!“

Je jasné, že jednou budou naše činy a slova váženy. Jaká je vlastně optimální váha takové lidské duše, která je za slova zodpovědná? Má být lehká, nebo těžká? Protože například lehké mravy mohou duši zatěžovat, a naopak pevně ji povznášet. Pravděpodobně se lidstvu hned tak rozluští tajemství Božích vah nepodaří, a tak do nich raději nestrejk-

me nos, abychom po něm nedostali. Však každý ví, co je dobré a co špatné. Musím se přiznat, že mi z tragické události na konci roku 2023 není nějak volno u srdce. Nechci k ní přidávat žádný další komentář, ale zkusme v tom novém roce hlídat svá slova a myšlenky abychom neposilovali nenávist a beznaděj. Protože, když je vypustíte, tak se můžou v někom, kdo je oslabený, ubytovat a skrze něj přivést do světa neštěstí a zármutek. Budme tedy nároční přede-

vším sami na sebe a všem ostatním přejme zdraví a pocit životního štěstí. Párkrát jsem si ho už prožil a je to nádherné. Být šťastný bez příčiny. Jen tak z toho, že je Slunce na obloze, na zemi je zelená tráva a fouká vítr. Vše je v řádu věcí.

Harmonický nový rok všem lidem dobré vůle přeje

Stanislav Denk

aladin.ai

Děkujeme, že s námi
měníte příběhy dětí
k lepšímu.
Šťastný nový rok 2024!

Společnost
pro ranou péči

Přepiš PŘÍBĚH

Obec pomáhá po celý rok potřebným, zvláště dětem

Vendula Vránová,
šéfredaktorka

Petr Hanuška,
redaktor

Stanislav Denk,
redaktor

Vladimíra Hacsiková,
redaktorka

Kamila Grmolenská,
redaktorka

Pavel Peňaška,
grafik

TÝNECKÉ LISTY - Periodický tisk územního samosprávného celku - měsíčník Obce Velký Týnec.
Vydává Obec Velký Týnec, Zámecká 35, 783 72 Velký Týnec 1, IČO 00299669. Ev. číslo MK ČR: E 12522. Ročník XXXIV, číslo 1. Vyšlo 12. ledna 2024.
Cena výtisku 10,- Kč. Adresa redakce: Zámecká 35, 783 72 Velký Týnec 1, e-mail: velkutyynec@velkutyynec.cz. Šéfredaktorka Mgr. Vendula Vránová Ph.D.
Redakční rada: PhDr. Petr Hanuška Ph.D., e-mail: starosta@velkutyynec.cz, Mgr. Stanislav Denk, e-mail: mistostarosta@velkutyynec.cz.
Grafická úprava: Pavel Peňaška, e-mail: penaska.pavel@centrum.cz. Tisk: PROFITISK, Chválkovická 5, 779 00, Olomouc.
Poznámka redakce: Uveřejněné příspěvky nemusejí být totožné se stanoviskem redakce.

Sdružení obcí mikroregionu Kralovství

pod záštitou hejtmana Olomouckého kraje Josefa Suchánka pořádá

XXIX. reprezentační

HANÁCKÝ BÁL

sobota **27. ledna 2024** od 19 hodin
Regionální centrum Olomouc, Jeremenkova 40b

Bohatý program na dvou pódích, tombola „s vyznívými“ hlavními cenami,
hanácké koláčky a štamprlíčka na uvítanou, zabíjačkové a tvarůžkové speciality

A FEŠNÉ HANÁČKY SE STATNÝMI HANÁKY...

🦋 **K TANCÍ A POSLECHU ZAHRAJÍ** 🦋

velká „živá“ kapela **SYRINX BAND** se zpěvačkou Danou Chytilovou,
cimbálová muzika **JASÉNKA** a hudební ösköpeni **STRACENÉ RÁJ**

🦋 **HOSTÉ BÁLU** 🦋

Soubor valašských písní a tanců **JASÉNKA**
ZUZANA ŠULÁKOVÁ

🦋 **NA BÁLE VYSTOUPÍ** 🦋

Folklorní soubor **HANÁ** z Velké Bystřice • Národopisný soubor **CHOLINKA**
Hanácký mužský sbor **ROVINA** • z Rychtářova **RYCHTÁŘOVSKÁ CHASA**
Hanácký folklorní soubor **TRNKÁ** z Vyškova • Národopisný soubor **TÝNEČÁCI**

smsticket

PŘEDPRODEJ VSTUPENEK:

Olomouc, Infocentrum v podloubí radnice

Šternberk, Expozice času, ČSA 19

online na www.smsticket.cz

Návštěvníci v kroji mají vstup zdarma bez místenky.

SKAUTSKÝ PLES

SPOLEČENSKÝ DŮM
VELKÝ TÝNEC

3. 2. 2024

OD 19:00

Soupis usnesení z 9. zasedání Zastupitelstva Obce Velký Týnec

konaného dne 27. listopadu 2023 od 16.30 hodin v Malém sále Společenského domu Velký Týnec

Usnesení č. 1/9/2022-26

Zastupitelstvo obce Velký Týnec schvaluje doplnění programu 9. zasedání o následující body:

- Výběr firmy na realizaci opravy stoky XII v ulici Ke Vsisku
- Výběr zhotovitele na akci Velký Týnec - revitalizace objektu č.p. 19

Usnesení č. 2/9/2022-26

Zastupitelstvo obce Velký Týnec schvaluje program 9. zasedání v následující podobě:

Rozpočtové opatření č. 8/2023
Rozpočtové provizorium od 1. 1. do 28. 2. 2024

Stanovení ceny vodného a stočného pro rok 2024

Ceník pronájmů obecních budov a pozemků

Nařízení, kterým se zrušuje nařízení č. 1/2009 kterým se stanovují maximální ceny za služby spojené s nájmem hrobového místa na pohřebišti ve Velkém Týnci

OZV obce Velký Týnec o místním poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovitě věci a stanovení poplatku pro rok 2024

Systém likvidace BRKO - stanovení strategie

Dodatek č. 2 ke smlouvě o nájmu prostor sloužícího k podnikání a Dodatek č. 1 ke smlouvě o nájmu movitých věcí (Restaurace Na zámku Velký Týnec)

Žádosti o slevu na nájmem (Restaurace Na zámku, Pohostinství Ján)

Projednání prodeje a pronájmu pozemků Schválení žádosti o pořízení Územní studie - Novostavba 15 RD Vsisko

Schválení použití vlastních finančních zdrojů Obce Velký Týnec v minimální výši

nákladů nepokrytých podporou k dofinancování projektu Revitalizace objektu č. p. 19 - Velký Týnec v rámci programu Brownfieldy dle nařízení vlády č. 496/2020 Sb.

Výběr firmy na zabezpečení funkce technického dozoru investora (TDI) na realizaci díla Revitalizace objektu č. p. 19 - Velký Týnec

Výběr firmy pro realizaci opravy stoky XII v ul. Ke Vsisku

Výběr zhotovitele na akci Velký Týnec - revitalizace objektu č.p. 19
Různé, diskuse

Usnesení č. 3/9/2022-26

Zastupitelstvo obce Velký Týnec bere na vědomí Rozpočtové opatření č. 8/2023

Usnesení č. 4/9/2022-26

Zastupitelstvo obce Velký Týnec schvaluje Rozpočtové provizorium od 1. 1. do 28. 2. 2024

Usnesení č. 5/9/2022-26

Zastupitelstvo obce Velký Týnec schvaluje cenu vodného pro rok 2024 ve výši 44,- Kč za 1 m³

Usnesení č. 6/9/2022-26

Zastupitelstvo obce Velký Týnec schvaluje cenu stočného na rok 2024 ve výši 36,- Kč za 1 m³

Usnesení č. 7/9/2022-26

Zastupitelstvo obce Velký Týnec schvaluje Ceník pronájmů obecních budov a pozemků dle Přílohy 3

Usnesení č. 8/9/2022-26

Zastupitelstvo obce Velký Týnec schvaluje Nařízení, kterým se zrušuje nařízení č. 1/2009 kterým se stanovují maximální ceny za služby spojené s nájmem hrobového místa na pohřebišti ve Velkém Týnci

Usnesení č. 9/9/2022-26

Zastupitelstvo obce Velký Týnec schvaluje OZV obce Velký Týnec o místním poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovitě věci a stanovení poplatku pro rok 2024

Usnesení č. 10/9/2022-26

Zastupitelstvo obce Velký Týnec schvaluje návrh ponechat systém velkoobjemových kontejnerů a nabídnout občanům kompostéry a dotované hnědé popelnice

Usnesení č. 11/9/2022-26

Zastupitelstvo obce Velký Týnec schvaluje Dodatek č. 2 ke smlouvě o nájmu prostor sloužícího k podnikání uzavřené mezi

Obcí Velký Týnec a Martinou Jirsovou, provozovatelkou Restaurace Na zámku

Usnesení č. 12/9/2022-26

Zastupitelstvo obce Velký Týnec schvaluje Dodatek č. 1 ke smlouvě o nájmu movitých věcí uzavřené mezi Obcí Velký Týnec a Martinou Jirsovou, provozovatelkou Restaurace Na zámku

Usnesení č. 13/9/2022-26

Zastupitelstvo obce Velký Týnec zamítá žádost paní Marty Jirsově, provozovatelky Restaurace Na zámku o celoroční slevu na nájmem pro rok 2024. Zastupitelstvo obce Velký Týnec schvaluje slevu na nájmem do 30. dubna 2024

Usnesení č. 14/9/2022-26

Zastupitelstvo obce Velký Týnec zamítá žádost pana Vlastimila Jána, provozovatele Pohostinství Ján o celoroční slevu na nájmem pro rok 2024. Zastupitelstvo obce Velký Týnec schvaluje slevu na nájmem do 30. dubna 2024

Usnesení č. 15/9/2022-26

Zastupitelstvo obce Velký Týnec schvaluje Žádost XX o prodej pozemku p. č. 292/2 ostatní plocha, ostatní komunikace o výměře 3 m², který vznikl oddělením z pozemku p. č. 292 ostatní plocha ostatní komunikace v k. ú. Velký Týnec, zapsaného na LV 10001 Obce Velký Týnec za obvyklou cenu. Veškeré finanční náklady spojené s prodejem dotčeného pozemku zaplatí XX

Usnesení č. 16/9/2022-26

Zastupitelstvo obce Velký Týnec schvaluje Žádost YY o pronájem části obecního pozemku p. č. 157 ostatní plocha ostatní komunikace o výměře 50 m² v k. ú. Čechovice, zapsaného na LV 10001 Obce Velký Týnec za obvyklou cenu. Do smlouvy o pronájmu budou zapracovány následující podmínky: doba nájmu na dobu neurčitou s krátkodobou výpovědí, v okolí pozemku bude zachována stávající zeleň, zejména stromy, a po ukončení nájmu bude pozemek uveden do původního stavu

Usnesení č. 17/9/2022-26

Zastupitelstvo obce Velký Týnec po projednání a v souladu s § 6 odst. 6 písm. b) zákona č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších změn, schvaluje žádost adresovanou na Magistrát města Olomouce, odbor dopravy a územního plánování, o pořízení územní studie v lokalitě dle následujícího označení v Územním plánu Velký Týnec: Územní studie U14, zastavitelné plochy Z99 BV (v lokalitě Vsisko - Novostavba 15 RD Vsisko). Připomínky Komise pro místní část Vsisko, které budou součástí zadání studie, vypracuje a doplní pí Kolibová do 15. prosince 2023

Usnesení č. 18/9/2022-26

Zastupitelstvo obce Velký Týnec schvaluje použití vlastních finančních zdrojů Obce Velký Týnec v minimální výši nákladů nepokrytých podporou k dofinancování projektu Revitalizace objektu č. p. 19 - Velký Týnec v rámci programu Brownfieldy dle nařízení vlády č. 496/2020 Sb.

Usnesení č. 19/9/2022-26

Zastupitelstvo obce Velký Týnec schvaluje Výběr firmy Stavební a inženýrský servis s.r.o. Olomouc na zabezpečení funkce technického dozoru investora (TDI) na realizaci díla Revitalizace objektu č. p. 19 - Velký Týnec za cenu 560.000,- Kč bez DPH

Usnesení č. 20/9/2022-26

Zastupitelstvo obce Velký Týnec schvaluje Výběr firmy STAVEKOGEO s.r.o. Skrbeň na opravu stoky XII v ul. Ke Vsisku za cenu 1.395.852,55 Kč bez DPH

Usnesení č. 21/9/2022-26

Zastupitelstvo obce Velký Týnec zamítá návrh pověřit starostu ke schválení zhotovitele po doložení chybějícího rozpočtu ve formátu Excel a rozhodnout o výběru zhotovitele na příštím veřejném zasedání konaném v nejbližším možném termínu

Soupis usnesení z 10. zasedání Zastupitelstva Obce Velký Týnec

konaného dne 6. prosince 2023 od 16.30 hodin v Obřadní síni Obecního úřadu Velký Týnec

Usnesení č. 1/10/2022-26

Zastupitelstvo obce Velký Týnec schvaluje program jednání 10. zasedání Zastupitelstva obce v této podobě:

Výběr zhotovitele na akci Velký Týnec - revitalizace objektu č. p. 19
Různé, diskuse

2.1 Odmítnutí úplatného převodu pozemku p. č. 1392/6 ostatní plocha, ostatní plocha, ostatní komunikace v k. ú. Velký Týnec o výměře 1557 m² a schválení bezúplatného převodu téhož pozemku do vlastnictví obce

2.2 Odměňování zastupitelů obce dle

novelizace zákona č. 128/2000 Sb. o obcích ve znění pozdějších předpisů

Usnesení č. 2/10/2022-26

Zastupitelstvo obce Velký Týnec schvaluje výběr firmy INSTA CZ s. r. o., Jereňkova 1142/42 772 00 Olomouc na akci Velký Týnec - revitalizace objektu č. p. 19 za cenu 26.930.960,82 Kč bez DPH

Usnesení č. 3/10/2022-26

Zastupitelstvo obce Velký Týnec schvaluje odmítnutí úplatného převodu pozemku p. č. 1392/6 ostatní plocha, ostatní

komunikace, o výměře 1557 m², v k. ú. obci Velký Týnec z vlastnictví ČR příslušnosti hospodařit s majetkem státu ÚUSVM Praha, Rašínovo 390/42, Nové Město, 128 00 Praha 2

Usnesení č. 4/10/2022-26

Zastupitelstvo obce Velký Týnec schvaluje bezúplatný převod pozemku p. č. 1392/6 v k. ú. ostatní plocha, ostatní komunikace, o výměře 1557 m², v k. ú. obci Velký Týnec z vlastnictví ČR příslušnosti hospodařit s majetkem státu ÚUSVM Praha, Rašínovo 390/42, Nové

Město, 128 00 Praha 2 do majetku Obce Velký Týnec, IČ 00299669, Zámecká 35, 783 72 Velký Týnec

Usnesení č. 5/10/2022-26

Zastupitelstvo obce Velký Týnec schvaluje odměňování zastupitelů obce dle novelizace zákona č. 128/2000 Sb. o obcích ve znění pozdějších předpisů, kterým se zavádí automatický mechanismus valorizace odměn a jejich výše, která se vypočte způsobem uvedeným v zákoně s účinností od 1. ledna 2024

Časový harmonogram vybírání poplatků obce Velký Týnec v roce 2024

Vodné, vodné a stočné za 2. pololetí 2023

Platba probíhá od 22. ledna do 16. února 2024

Komunální odpady (popelnice) za 2. pololetí 2023

Platba od 22. ledna do 16. února 2024

Vyzvednutí samolepky na popelnici na rok 2024 bude možné od 4. do 28. března 2024

Komunální odpady (popelnice) za 1. pololetí 2024

Platba od 17. července do 16. srpna 2024

Komunální odpady (popelnice) za 2. pololetí 2024

Platba od 20. ledna do 14. února 2025

Vodné, vodné a stočné za 1. pololetí 2024

Cena celkem 80,- Kč/m³ (vodné 44,- Kč/m³, stočné 36,- Kč/m³)

Platba od 17. července do 16. srpna 2024
Stav vodoměru pro výpočet je nutno nahlásit do 21. června 2024, jinak bude proveden odhad stavu!

Vodné, vodné a stočné za 2. pololetí 2024

Platba od 20. ledna do 14. února 2025.
Platí ti, co mají vodoměry.
Stav vodoměru pro výpočet je nutno nahlásit do 20. 12. 2024, jinak bude proveden odhad stavu!

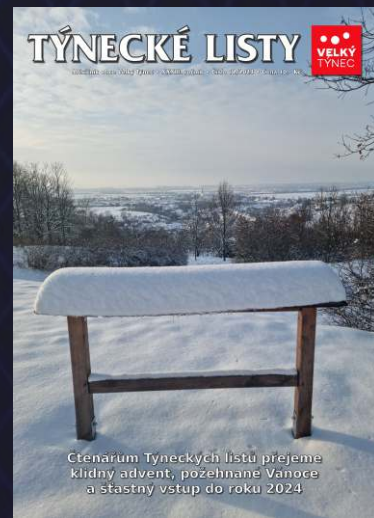
Paušální roční stočné, poplatek za psa a pronájem pozemku za rok 2024

Cena stočného za osobu a rok činí 1.296,- Kč
Platba probíhá od 6. května do 14. června 2024

Možnost plateb těchto poplatků už od 22. ledna 2024

Poplatky budou vybírány na Obecním úřadě Velký Týnec - v přízemí, v hotelové části - v pondělí a ve středu vždy od 8.00 do 12.00 a od 13.00 do 17.00 hod. u Petra Drápala, tel: 724 089 890, email: drapal@velkytynec.cz

KRONIKA 2023

LEDEN

Kalendárium

24. ledna - 3. zasedání mikroregionu Království - Věrovany - 9:00 hodin

28. ledna - Hanácký bál v RCO - mikroregion Království - 20:00 hodin

Další události

I ve Velkém Týnci, Čechovicích a Vsisku probíhala ve dnech 13. a 14. ledna tradiční Tříkrálová sbírka. Jak byli Týnečáci dárni, jste si mohli přečíst v lednových Týnečských listech.

Dne 16. ledna proběhlo na týneckém obecním úřadě jednání rady mikroregionu Království.

Dne 18. ledna proběhlo ve Velkém Týnci

setkání římskokatolických kněží Olomoucké diecéze, kteří mj. pogratulovali páteru Václavu Haltmarovi k jeho osmdesátým narozeninám. Věřící týnecké farnosti mu popřáli ihned na počátku ledna v rámci slavnostní mše a přátelského posezení, které proběhlo ve společenském domě již 7. ledna.

Počasí

Tak leden se příliš jako zimní měsíc nepochlápil. Zatímco v prosinci napadlo solidní množství sněhu a téměř do Vánoc jsme prožívali příjemnou bílou zimu s jemnými mrazíky, od vánočních svátků začalo panovat neobvykle teplé počasí, pošmourno, deštíky (naštěstí!). Sníh se neudržel dokonce ani na horách, takže kupříkladu šumavská Kvilda vypadala jako na jaře. Padaly maximální teplotní rekordy pro konkrétní lednové dny. K jemné obměně došlo v poslední lednové dekádě. Teploty se povalovaly ko-

lem nuly a během předposledního lednového víkendu napadl po měsíci sníh dokonce i v nížinách. Bohužel se nám ztrácel před očima... Provozovatelé horských středisek se drželi za hlavu, protože bez umělého sněhu už to prostě nejde!

První dekáda. Noc: 2, 0, 5, 0, 9, 1, 1, 6, 4, 4. Den: 11, 9, 6, 4, 12, 7, 11, 7, 6, 7. Druhá dekáda. Noc: -1, 2, 6, 3, 5, 2, 1, 2, 0, -4. Den: 5, 8, 8, 8, 4, 5, 5, 4, 2, 1. Třetí dekáda. Noc: -2, -1, -1, 1, 1, -1, -1, 0, -3, -5, 0. Den: 2, 1, 3, 2, 1, 0, 0, 0, 3, 4.

Otec Václav Haltmar oslavil své osmdesátiny slavnostní mší

Slavnostní mše u příležitosti setkání kněží Arcidiecéze olomoucké proběhla v kostele Nanebevzetí Panny Marie 18. ledna

Hasiři rekapitulovali své zásahy ve dvojkovém roce - požár v Čechovicích

Skauti vzpomínali na vánoční výpravu do Hrubé Vody-Smilova

Počátek ledna je vždy ve znamení Tříkrálové sbírky

Ze starostova deníku

Se starým rokem se loučíme a s novým rokem vítáme petardami a ohňostroji!

4/1 Přijměte pozdravení na prahu nového kalendářního roku. Přeji vám, aby trojkový rok přinesl do vašich životů klid, pohodu a radost. A světu kolem nás přeji totéž. Myslím, že poslední tři roky poněkud zrelativizovali politické i ekonomické pořádky. Hlavně přeji klid a mír lidem na Ukrajině! Jsou v mých očích neuvěřitelní hrdinové! Zpět k nám domů. Obdržel jsem podnět, v němž si pisatel stěžuje na přemíru ohňostrojových oslav. Ruší klid, zaneřádá ulice,

poškozuje soukromý majetek. A zda nemůžeme přijmout vyhlášku zakazující ohňostrojovou a petardovou produkci. Upřímně. Víte, jak to dopadlo s vyhláškami v Praze. Ničemu nezabránily. Nicméně osobně tímto činnostem nefandím a s hrůzou jsem na Nový rok projížděl týneckými ulicemi, zda není někde něco zničeno. Pokud to jednoznačně nevyřeší zákon, myslím, že města ani obce nemají šanci.

Prezidentské volby 2023

16/1 V pátek a v sobotu 13. a 14. ledna 2023 proběhlo 1. kolo Voleb prezidenta ČR. Chtěl bych poděkovat všem voličům, kteří do volební urny vložili platný hlasovací lístek, ať už svůj hlas dali komukoliv. Děkuji všem členům volebních komisí v jednotlivých místních částech za jejich precizní práci. Za čtrnáct dnů

půjdeme volit podruhé. Přál bych si, aby předvolební klání proběhlo slušně, bez vzájemného lživého osočování a bez nevhodného vměšování kohokoliv, panem prezidentem počínaje. Chci věřit, že na Hradě konečně zasedne osobnost, za kterou se nebudu muset stydět.

Poděkování Ukrajině

23/1 Minulý týden mě navštívila mladá ukrajinská žena, matka dvou dětí. Požádala mě, zda by mohla poděkovat v TL za pohostinnost, které se jí v naší obci dostává od paní H. Odpověděl jsem, že samozřejmě ano! Stačil jsem dodat: Já děkuji vám, ukrajinskému národu, za hrdinství, které téměř rok prokazujete při obraně své vlasti proti ruské agresi! Pokud má tento svět svěť přežít, musí každá země respektovat základní pravidla, k nimž patří nedotknutelnost územní svrchovanosti. Chápe to valná část demokratického světa, proto Ukrajině

pomáhá dodávkami zbraní a dalšího potřebného materiálu. Zamrazilo mě, když ve včerejší debatě prezidentských kandidátů jeden z nich prohlásil, že by Polsku, členu obranného paktu NATO, jehož jsme součástí, nepřišel v případě napadení na pomoc, neboť je „pro mír či mier“. Svěho času toto prohlásil N. Chamberlain, když se vrátil z mnichovské konference. Za dva roky padaly na Anglii bomby. Budme konečně národem, který nejen bere, ale také dává a nese zodpovědnost!

Proč ještě pořádně nevymalovali?

23/1 Když v těchto dnech chodí občané platit poplatky, procházejí poněkud neutěšeným prostorem, resp. schodištěm v rekonstrukci. Kolem je plno prachu, zdí jsou na mnoha místech porušené. Kdy už to konečně dáte do pořádku? zní logická otázka. Tak rychle to nebude. Na rekonstrukční práce v oblasti schodiště budou v těchto dnech nava-

zovat práce v zámeckém přízemí. Bude odbourána stávající dlažba a nahrazena dřevěnými špalíčky tak, jak to vyžaduje Národní památkový ústav ČR. Stará prosklená brána s bočními dveřmi směřující do zahrady bude nahrazena novou. Čekají nás tedy hluché a prašné dny! Teprve potom přijde na řadu výmalba.

ÚNOR

Kalendářium

14. února - **Výroční schůze Klubu seniorů Velký Týnec** - společenský dům - 15.00 hodin
18. února - **Týnecký masopust 2023** - manželé Coufalovi + Obec Velký Týnec - Týnečáci - zámecká zahrada - od 12.00 hodin
Maškarní ples ve Vsisku - KpMČV - restaurace u Facků - 19.00 hodin
Společenský ples v Čechovicích - KpMČČ - restaurace u Hrudníků - 19.00 hodin
Sportovní ples - TJ Sokol Velký Týnec - společenský dům - 19.00 hodin
20. února - **4. zasedání Zastupitelstva obce Velký Týnec** - obřadní síň - 16.30 hodin
23. února - **4. zasedání mikroregionu Království** - Citov - 9.00 hodin

Další události

V předposlední lednový den jednal starosta obce s novým předsedou TJ Sokol Velký Týnec panem Robertem Prečanem o jeho nástupu do vedoucí funkce. Oba se shodli na prioritách týneckého fotbalového oddílu a vzájemné spolupráci. Dne 2. února se vedení obce zúčastnilo v Olomouci smutečního obřadu, v jehož rámci se spoluobčané rozloučili s bývalým obecním policistou panem Jiřím Novákem. Čest jeho památce!
Dne 13. února proběhla pracovní porada Zastupitelstva obce Velký Týnec. Hlavním bodem programu byla příprava 4. zasedání.
Ve dnech 16. a 17. února navštívili obec-

ní úřad žáci 6. tříd ZŠ Milady Petřkové a v besedě se starostou obce se seznámili se způsoby práce obecního samosprávy a obecního úřadu. Dne 16. února proběhlo kolaudační řízení stavebních úprav melioračního příkopu v Zápotočí. Zednická část pracovní skupiny pomohla v opravách vodovodního a kanalizačního řádu v hotelové části zámku, resp. prováděla další práce v knihovně ve Vsisku.
Členové pracovní skupiny se soustředili díky vhodným klimatickým podmínkám na úklid všech místních částí, resp. jejich extravilánů.

Počasí

Únorové počasí bylo v první třetině lehce zimní. Na horách dokonce nasněžilo. Mohu potvrdit 11. února v Beskydech na Pustevnách mrazivých -7 a severák jak se patří! U nás alespoň mrazivé noci a přes den lehce nad nulou. Obleva přišla s druhou třetinou měsíce, a to i na horách. Ve třetím únorovém

týdnu začaly kvést sněženky, tedy zhruba o 14 dnů dříve než obvykle.
První dekáda. Noc: 1, 3, -3, 5, -5, -7, -10, -4, -7, -6. Den: 5, 7, 4, 0, -1, -1, -1, 3, 3, 2.
Druhá dekáda. Noc: -5, 1, -1, 2, -2, 0, -1, 8, 7, 0. Den: 3, 8, 4, 5, 4, 3, 11, 12, 10, 11.
Třetí dekáda. Noc: 9, 4, 0, 5, 6, 0, -1, -2. Den: 11, 10, 10, 10, 6, 2, 2, 4.

Masopust 2023

Spojení lidové tradice se zabíjačkovými dobrůtkami

Plesová sezóna zavítala i do Čechovic...

...i do Vsiska

V pondělí 13. února se opět otevřela zámecká restaurace

Ze starostova deníku

Máme nového pana prezidenta!

28/1 Před dvěma týdny jsem vám děkoval za účast ve volbách, ať jste dali hlas komukoliv. Přál jsem si, aby před druhým kolem vládla v kampani slušnost a vzájemná tolerance. Bohužel, nestalo se tak, a to jednostranně. Do poražených se nekope, přesto dvě poznámky si neodpustím. Děkuji 3 358 779 voličům (z toho 1013 je Týnečáků), že nepodpořili člověka, kterému chybějí k výkonu nejvyšší státní funkce elementární znalosti a jenž evidentně trpí psychickou nevyrovnaností. A odsuzuji au-

tory jeho volební kampaně, kteří překročili pomyslnou červenou čáru slušnosti a ve jménu zásady „účel světlí prostředky“ používali dehonestaci, strašení a lež. Svého času mi jeden mladý týnecký politolog-protikandidát v komunálních volbách tvrdil, že před nimi se může všechno, po nich se vše maže. Nemáte pravdu, mladý muži! Právě toto je třeba si dobře zapamatovat! A vám, pane prezidente Petře Pavle, od srdce gratuluji a přeji pevné nervy!

Týnecký stolní kalendář 2023 je prostě jiný...

31/1 Někomu se líbí, někomu ne. Tak už to prostě chodí. V loňském roce jsem dlouhou dobu v Týneckých listech avizoval, že chystám pro rok 2023 poněkud jiný kalendář zastřešený heslem: Moje země, můj domov. Prosil jsem vás o spolupráci. Pár jedinců se nakonec našlo... A proč tam nejsou jenom fotky z naší obce? Zaznělo od části spoluobčanů. Proto-

že jsem již řadu let připravoval kalednář jen s motivy z našich místních částí a připadalo mi, že se prostě opakujeme. A nejen stejnými objekty, ale i grafikou. Někomu změny vadí, někdo je vítá. Budu rád, když mi do emailu napíšete, zda chcete návrat zpět, nebo společně budeme hledat něco nového...

Rozloučení s bývalým obecním policistou Jiřím Novákem...

2/2 ...proběhlo v olomouckém krematoriu druhý únorový den. Myslím, že každému z přítomných proběhla v hlavě nějaká vzpomínka na člověka, který byl plný energie, nápadů a akcí. Občas připomínal tornádo nebo tajfun, myšleno samozřejmě v dobrém, a Barona Prášila s dobráckým srdcem. Poznal jsem ho už jako kluk na holické základní škole, kam nám chodil coby muž zákona kázat o tom, co můžeme provádět a co už je za hranou zákona. Podruhé se naše cesty

protnuly, když se stal v Týnci policistou. Myslím, že měl mezi lidmi respekt. Byl to muž terénu, nikoliv kanceláře. Rád se podílel na pořádání kulturních akcí. Dělal mu dobře, když se lidé bavili a smáli - prostě jako on, pro nějž byl typický úsměv od ucha k uchu. V posledních letech ho trápila těžká nemoc. Když jsme se potkali, mávli jsme na sebe. Dnes mi už to gesto neopětoval. Jirko, díky za vše! Petr

Hledáme optimální místa pro sběrné nádoby pro tříděný odpad

13/2 Jistě jste si všimli, že obec nezanedbává sběr tříděného odpadu. Naopak! Patříme k těm, kteří hledají neoptimálnější podobu likvidace plastů, papíru, skla, nápojových kartonů, olejů, plechovek. Není to nic jednoduchého! Všichni totiž voláme po tom, abychom třídili co nejvíce, nicméně sběrné nádoby v blízkosti svých domovů přiliš

nechceme. Těch vhodných, nevadících míst po obci tedy mnoho není. Nejsem zastáncem hnízd s velkým počtem svozových nádob. Zneužívají je ti, kteří by měli likvidovat odpad jiným způsobem. Udržet každodenní pořádek kolem nádob také není jednoduché. Takže vítáme od vás jakýkoliv tip na vhodné likvidační místo!!!

Dvě příjemnosti...

20/2 ...se odehrály minulý týden. V pondělí 13. února zahájila svůj opětovný provoz Restaurace Na zámku Velký Týnec. Nové provozovatelky včele s paní Martinou Jirsovou a její sestrou Pavlou to vzaly za správný konec! Zrekonstruované prostory vycídlily, zútlunily, vyzdobily a nabídlily chutné polední menu i zákusky k odpolední či večerní kávičce.

První prubířským kamenem byl úterní svatovalentýnský svátek a už se to nezastavilo. Jedna objednávka přišla za druhou! Mám z toho upřímnou radost! A druhá věc. Sobotní Týnecký masopust se skvěle vydařil. Za Dětským klauzem tak poputuje čistý výdělek ve výši 50.669,- Kč!!!

BŘEZEN

Kalendárium

5. března - **Maškarní dětský karneval** - RC Čmelda + MŠ Velký Týnec
+ Obec Velký Týnec - společenský dům - 15:00 hodin
14. března - **XV. Vinný košť** - KpKaS ZO Velký Týnec - společenský dům
- 16:00 hodin
24. března - **5. zasedání mikroregionu Království** - Císařov - 9:00 hodin

Další události

Dne 6. března jednal starosta obce se sociální koordinátorkou mikroregionu Království s paní Řihovou o možné pomoci potřebným spoluobčanům. Nabídku jste našli na stránkách dubnového čísla Týneckých listů.

Dne 8. března jednal starosta obce s paní Dvořákovou o přípravě studie, která podchytí stávající demografický vývoj naší obce, resp. naznačí trendy pro nejbližší léta.

Obec rozběhla přípravu projektu nové kalové koncovky na ČOV Velký Týnec.

Pan Pleva společně s členy zednické části pracovní skupiny obce provádí rekonstrukci toalet u zámeckých stodol.

Náš přítel Igor ze Slovenska navázal na práci stavební firmy Libora Navrátila a položil dubové kostky do chodby v přízemí zámecké budovy.

Zedníci z obecní pracovní skupiny pokračovali v pracích na modernizaci knihovny ve Vsisku.

Dne 13. března jednal starosta obce a místostarosta obce p. Denk s novou předsedkyní zahrádkářské osady Chlum paní Šída.

Dne 22. března jednalo vedení obce s vedením SDH a JPO Velký Týnec o problematice vzájemné komunikace mezi oběma hasičskými složkami.

Počasí

Jak charakterizovat letošní březen? První dvě dekády celkem nevlídný, s malým počtem slunečných dnů, se studenými nocemi, s téměř nulovými dešťovými přeháňkami. Ve třetí dekádě oteplení, vystřídané teplotním propadem směrem dolů. Shrnutí, spočítáno, určitě lepší než předčasné teplé jaro, či dokonce pošilhávání po létě.

První dekáda. Noc: -4, -3, -4, -5, 2, 0, 0, 2, 7, 4. Den: 8, 12, 6, 3, 3, 5, 8, 8, 11, 15.
Druhá dekáda. Noc: 1, -4, 4, 5, 2, -2, -3, 1, -1, 4. Den: 3, 6, 12, 9, 8, 10, 11, 13, 15, 17.
Třetí dekáda. Noc: 7, 7, 9, 12, 9, 4, 3, -2, -5, 4, 3. Den: 15, 18, 20, 18, 14, 13, 3, 4, 8, 12, 12.

Ze starostova deníku

Rozpočet na rok 2023 byl schválen...

15/3 ...na 4. zasedání Zastupitelstva obce Velký Týnec na konci února. Jeho přesný rozpis je vystaven na obecní webových stránkách. Vypíchnul bych několik okolností. Kromě běžných mandatorních výdajů týkajících se hlavně mateřské a základní školy (5,5 + 1,7 mil. Kč) zatím obsahuje větší výdajovou položku na pokračující rekonstrukční práce v zámecké budově (0,8 mil. Kč), na dotaci pro občany na opravu fasád (0,6 mil. Kč)

či opravu křížové cesty v římskokatolickém kostele (0,4 mil. Kč), renovaci požární nádrže v Čechovicích (0,5 mil. Kč). Zastupitelé se dohodli, že budou alokovat po 2 mil. Kč pro místní části Vsisko a Čechovice na „menší“ projekty. V záloze chtějí mít prostředky na dostavbu komunikace a chodníku v ulici Sadová a výstavbu komunitního centra na č. p. 19. Vše předpokládá plynulé daňové příjmy alespoň v úrovni loňského roku.

Psí exkrementy, kam se podíváš!

21/3 Napiš o tom! vyzvala mě paní Kuchařová, která se stará o zeleň v obci. Při její jarní údržbě, kdy se tráva teprve probouzí, provádí ořez keřů, vyplevení květinových záhonů apod. Kam dám ruku, narazím na psí hovínko! láteř. Takže to píšu. Po intravilánu obce jsou umístěny nádoby na odložení psích exkre-

mentů, a to téměř v každé ulici. Slušný pejskař je jistě při venčení využije. Neslušný pejskař nikoliv. Apeluji tedy na druhou skupinu. Myslím, že to není tak složité. Když vyrazíte se svým čtyřnohým kamarádem na trip, vezmete si sáček a jeho poklad uložíte tam, kam patří. Mohu vás o to, prosím pěkně, požádat?

Dětský karneval pořádalo RC Čmelda

Děti z mateřské školy navštívily divadelní představení či se zapojily do projektu stavby mostů

Pomalou se rozběhla stavba dálnice Olomouc-Kokory

15 ročník Vinného košťu ve Velkém Týnci

Položení nové podlahy v zámecké chodbě

DUBEN

Kalendárium

1. dubna - **Týnecký bazárek** - týnecké maminy, školní tělocvična, 8.00-11.00 hodin
Velikonoční dílnička v Čechovicích - Komise pro místní část Čechovice, - 14.00 hodin
14. dubna - **Koncert hudební skupiny Mňága a Žďorp** - Obec Velký Týnec, společenský dům - 19.00 hodin
15. dubna - **1. kolo Zlaté ligy stolního tenisu 2023** - Pinec Týnec, sportovní hala, - 9.00 hodin
17. dubna - **Zápis do 1. třídy ZŠ Milady Petřkové**
- 17.-23. dubna - **Vítání jara** - Komise pro volnočasové aktivity ZO Velký Týnec
29. dubna - **6. zasedání mikroregionu Království** - Suchonice, 9.00 hodin
30. dubna - **Skautské čarodějnice** - Skaut Velký Týnec a Čechovice, Hradisko - 17.00 hodin

Další události

Dne 12. dubna jednalo vedení obce s npor. Robertem Michalčíkem, vedoucím Obvodního oddělení 3 Olomouc Policie České republiky o trestné činnosti na území obce v roce 2022. Podrobnou zprávu naleznete na jiném místě TL.

Dne 17. dubna jednalo vedení obce o rekonstrukci úřadoven v zámecké budově s architektkou Jarmilou Zahradníkovou,

kteřá je mj. autorkou návrhu úprav v obřadní síni. A jak bude vypadat nová dislokace? Matrika bude umístěna v místnosti stávajícího stavebního úřadu, stavaři se přestěhují do většího prostoru, kde nyní sídlí obě účetní obce, a ty se přesunou na stávající matriční úřad. Akce Kulový blesk vypukne během měsíce května.

Počasí

Letošní duben byl převážně studený, zamračený a kupodivu i solidně deštivý. Začátek nepotěšil ovocnáře ani zemědělce, neboť několik dnů v noci citelně mrzlo. Na horách napadl znovu sníh, v Čechách pršelo tak vydatně, že začalo hrozit vyhlazení některých řek z koryt. Na Moravě to bylo klidnější. Břežnové obavy, že začíná opět sucho, se tedy naštěstí nenaplnily. Nicméně chladnější

ráz dubna nás vrátil do dob pomalejšího nástupu jara, na což jsme v posledních letech nebyli zvyklí.

První dekáda. Noc: 6, 6, 1, -5, -4, 0, 0, 4, 0. Den: 14, 6, 5, 4, 5, 8, 5, 8, 11, 15.

Druhá dekáda. Noc: 1, 0, 5, 6, 2, 3, 7, 9, 12, 5. Den: 11, 13, 8, 10, 13, 15, 16, 16, 10, 15.

Třetí dekáda. Noc: 5, 3, 5, 12, 8, 1, 0, 0, 9, 9. Den: 19, 22, 21, 13, 15, 19, 13, 15, 14, 12.

Ze starostova deníku

Cyklostezka na Přerovské ulici

4/4 Byl jsem dotazován, jak to vypadá s úpravou pásů za plnou čarou v úseku mostu u Olympie Olomouc-Vsisko a jejich přeměnou na cyklostezky. Ne, nezapomněli jsme na to. Nicméně letos proběhne dle sdělení pana ředitele olo-moucké pobočky ŘSD ČR rekonstrukce celého silničního úseku mezi Holicí a Vsiskem, takže malovat něco na starou komunikaci nemá cenu. Kromě svíslého značení totiž provází úpravu režimu i vodorovné značení... Kromě to-

ho finišuje stavba Mercedesu-Benz, resp. zpevněných ploch v areálu, takže část vozového parku přemístil investor za plné čáry, čímž znesnadňuje průjezd cyklistům. Jen připomínám, budoucí úprava se týká výhradně úseku mostu u Olympie-vjezd do Vsiska. Ve vnitřním Vsisku zůstane vše při starém, protože jinak by zdejší nemohli parkovat! A nejčerstvější zpráva přejatá ze zdrojů ŘSD ČR říká, že opravy budou zahájeny

Jak se chovat na cyklostezce

20/4 S mnohými z vás se setkávám na procházkách, resp. na cyklostezce spojující Velký Týnec a Čechovice. Až donedávna jsem se dopouštěl přestupku, neboť jsem se coby chodec zařadil do pravého pruhu. Na toto hříšné chování mě upozornil člen Klubu seniorů Velký Týnec pan Přemysl Teimer. Nejprve jsem mu nevěřil, ale pak jsem si jeho tvrzení ověřil. Chodec se má zařadit vlevo, a tudíž se chovat jako na jiné pozemní ko-

munikaci. Podrobněji o tom píšeme v květnovém vydání Týneckých listů. Zažil jsem nepříjemně-úsměvnou zkušenost, kdy se proti mně řítí mladý cyklista, málem si ukrotil hlavu nad starým chlapem, který se mu motal v jeho jízd-ním pruhu. Nebudu lhát: jeho pubertácky-arogantní chování mě namíchlo, ale protože valil dál, zkušenost předanou panem Teimerem jsem mu nestačil vysvětlit...

Koncert skupiny Mňága a Žďorp ve společenském domě

Týneckáci vystoupili na slavnostech v Hranicích na Moravě

Knihovna v Čechovicích dostala nové vybavení

Noví adepti školní docházky ukázali paním učitelkám, jak jsou dobří

Děti přivítaly jaro v zámecké zahradě plněním mnoha úkolů

KVĚTEN

Kalendárium

- 4.-5. května - **Zápis dětí do mateřské školy** - MŠ Velký Týnec
12.-13. května - **Sečení lúke** - Týnečáci, Obec Velký Týnec a Folklorum z. s. - 19.00 + 6.00 hodin
19.-21. května - **Obnova Staré Vody** - Skaut Velký Týnec a Čechovice
22. května - **5. zasedání Zastupitelstva obce Velký Týnec** - společenský dům - 16.30 hodin
25. května - **7. zasedání mikroregionu Království** - Brodek u Přerova - 9.00 hodin
27. května - **Tvarůžkové hody s kácením máje a dětským dnem** - Obec Velký Týnec a Týnečáci - zahájení ve 14.30 hodin

Další události

Dne 5. května proběhla ze strany MMR ČR kontrola dotačního programu vztahujícího se k výstavbě chráněných bytů. Výsledek bude znám na počátku měsíce června. Byla premiérou i pro pana místostarostu pro dotační programy Jakuba Vránu.

Intenzivně probíhá rekonstrukce pracoven stavebního úřadu, matriky a účetních obce. Podílejí se na ni nejen zedníci z pracovní skupiny obce, elektrikář pan Pavel Kolář, ale také firma pana Pavla Dosoudila (výroba nábytku), pana Pavlíka z Olomouce (telefonní a internetové rozvody) a pana Fischera z Olomouce (podlahy). Instalační projekty zhotovila paní architektka Jarmila Zahradníková, taktéž z Olomouce.

Obec podepsala pracovní smlouvu s novým pracovníkem stavebního úřadu s ing. Milošem Hlaváčkem, který právě dokončuje své angažmá coby vedoucí stavebního odboru Magistrátu města Olomouce. Provází ho pověst skvělého

profesionála, což náš stavební úřad naléhavě potřebuje!

Dne 12. května navštívil starosta obce náměstek hejtmána Olomouckého kraje Ing. Ivo Slavotínek. Probírali možnosti konkrétní spolupráce s Olomouckým krajem, zvláště alternativu opravy povrchu komunikací v ulicích Ke Vsisku a Bystřická.

Dne 15. května proběhlo jednání rady mikroregionu Království ve Vsisku.

Dne 15. května se starosta obce zúčastnil závěrečné prezentace a vyhodnocení projektu Příběhy našich sousedů, která proběhla v Pevnosti poznání. Podrobněji na jiném místě červnových TL.

Dne 17. května proběhla pracovní porada Zastupitelstva obce Velký Týnec, jejímž cílem byla příprava 5. zasedání.

Dne 26. května starosta obce převzal závěrečný protokol o provedení auditu hospodaření obce v roce 2022. Auditor pan Tomáš Rašner konstatoval, že obec hospodařila v souladu s legislativními požadavky pro hospodaření měst a obcí.

Počasí

Studený máj, v stodole ráj - tentokrát bude tradiční pranostika zřejmě platit. Slušně zapršelo (ve dnech 14. až 17. května spadlo téměř 70 mm srážek, což je téměř 100% obvyklého normálu za celý měsíc!), bylo zima, sluníčka pomálu, více zamračeno než jasno, našťastí už nemrzlo!

První dekáda. Noc: 3, 9, 10, 5, 4, 7, 13, 5, 1, 8. Den: 19, 17, 15, 19, 23, 21, 10, 14, 17, 19. Druhá dekáda. Noc: 7, 7, 10, 8, 11, 7, 9, 8, 8, 6. Den: 21, 18, 17, 17, 16, 18, 9, 12, 16, 21. Třetí dekáda. Noc: 12, 11, 10, 16, 8, 9, 10, 7, 8, 13, 12. Den: 27, 26, 24, 20, 20, 19, 22, 23, 22, 23.

Ze starostova deníku

Příběhy našich sousedů

16/5 Obec Velký Týnec se zařadila mezi podporovatele projektu Příběhy našich sousedů, který připravují organizace Post Bellum a Paměť národa. Oč jde? O zachycení příběhů obyčejných lidí, kteří žijí mezi námi a jejichž osudy by jinak zůstaly zapomenuty. Projekty připravují žáci základních škol pod vedením svých učitelů. Prezentují je jednak na internetu, jednak „live“ při setkání, které naposledy proběhlo v pondělí 15.

května v Pevnosti poznání v Olomouci. Týnecké devětačky si odvezly stříbrnou medailí! Gratuluji! Za reprezentaci naší školy a obce však děkuji oběma týneckým týmům. Těmi druhými byly dívky z osmých tříd. V úvodním slově jsem vyslovil jediné přání: Ať naše krásná země netrpí ztrátou paměti! Některé nedobré historické zkušenosti není potřeba již opakovat!

Probíhají rekonstrukce pracoven obecního úřadu

16/5 Když jste v těchto dnech dorazili na obecní úřad, jistě jste si všimli, že je všechno vzhůru nohama. Důvodem je probíhající rekonstrukce tří kanceláří, které budou zároveň nově dislokovány. Stavební úřad brzy najdete tam, kde jste dříve hledali účetní obce. Účetní obce nově vypátráte na místě bývalé matriky, která naopak najde nové útočiště na místě stavebního úřadu. Vše

probíhá pod taktovkou paní architektky Jarmily Zahradníkové, která jednotlivým pracovnám vtiskla úplně novou tvář. Spojila v nich potřeby jednotlivých agend s geniem loci týneckého zámku. V počítači vše vypadá přímo ekzotičtěji. Pevně věřím, že díky šikovným rukám mnoha týneckých řemeslníků to bude vypadat stejně i v realu.

O prodloužení ulice v Podštampil se postarali soukromí investoři

Nový povrch má i slepá větev v ulici Pod Táborkem

Na Hradisku se opět seklo tradičním způsobem, a navíc se i zpívalo a hodovalo

Stavba dálničního úseku Olomouc-Kokory byla slavnostně zahájena i za přítomnosti starostů okolních obcí

Paní Zdena Kuchařová se ujala výsadby růží na novém záhoně, který vznikl pod okny Restaurace Na zámku

ČERVEN

Kalendárium

1. června - **Školní zahrada 2023** - ZŠ Milady Petřkové + SRPŠ + Obec Velký Týnec - 16.00 hodin
2. června - **Noc kostelů ve Staré Vodě** - Skaut Velký Týnec a Čechovice
3. června - **ESG Cup a regionální přebor Moravy** - Gymnastický klub Velký Týnec - od 10.00 hodin
Dětský den v Čechovicích - KpMČČ - areál hřiště - od 14.00 hodin
Triatlon Vsisko - KpMČV
8. června - **O pohár starosty obce v atletických závodech** - ZŠ Milady Petřkové - atletický areál - 8.30 hodin
9. června - **Rozloučení žáků 9. tříd se školní docházkou** - ZŠ Milady Petřkové - společenský dům - 17.00 hodin
10. června - **Setkání Týnců v Hrochově Týnci**
13. června - **Atletická olympiáda mikroregionu Království** - ZŠ Milady Petřkové - atletický areál - od 8.30 hodin
14. června - **Rozloučení předškoláků s docházkou do mateřské školy** - MŠ Velký Týnec - 15.00 hodin
- 16.+17. června - **Slavnostní otevření areálu Mercedes Benz-Trucks** - areál firmy ve Vsisku - 11.00 hodin + Den otevřených dveří pro veřejnost - 10.00 až 18.00 hodin
17. června - **Starosta Open - tenisový turnaj** - Tenisový klub Velký Týnec - tenisové kurty - 9.00 hodin
BEACH OPEN 2023 - Volejbalový oddíl Velký Týnec - areál beach volejbalového hřiště - 9.00 hodin
Dětský den ve Vsisku - KpMČV
18. června - **Dopravní příprava na prázdniny** - Knihovna Velký Týnec - parkoviště před kinem - 14:00 - 17.30 hodin
19. června - **6. zasedání zastupitelstva obce Velký Týnec** - obřadní síň - 16.30 hodin
21. června - **Letní koncert** - Dětský sbor Červánek - společenský dům - 17.30 hodin
28. června - **Plavecká olympiáda mikroregionu Království** - areál koupaliště Majetín - 9.00 až 12.00 hodin
29. června - **8. zasedání mikroregionu Království** - OÚ Kokory - 9.00 hodin

Komentáře

Vedení obce jednalo s panem projektantem Frašem z firmy SISCO Přerov o dokončení projektu výstavby chodníku v ulici Bystřická.

Obec pokračovala v rekonstrukci místnosti obecního úřadu. Téměř hotová je pracovní matrikářka obce, před dokončením úřadovna stavebního úřadu. Rozbíhají se práce na nové pracovní obecních účetních. Následovat bude pracovní pracovnice pro stavební záležitosti a zasedací místnost. Teprve nakonec přijde na řadu sekretariát obecního úřadu a pracovní starosty obce. Rádi bychom vše dokončili během podzimu letošního roku.

Počasí

Červen nám to z hlediska množství dešťových srážek pokazil. A tak se krásně rozjel. V první dekádě napršelo zhruba 40% celoměsíčních srážek, a pak nic! Ne, nechtěl bych ty průšvihy s bouřkami a vichřicemi, které trápily Jihočeský a Západočeský kraj, ale zapršet mohlo... Milovníci tepla se po polovině měsíce dočkali, ale jinak lze zhodnotit letošní jaro konečně jako typicky středoevropské. Žádná vedra, spíše chlad-

Dne 12. června zasedala rada mikroregionu Království v Dubu nad Moravou. Dne 12. června odpoledne vysílal Český rozhlas Olomouc přímé vstupy z Velkého Týnce.

Obec se zapojila do projektu nakladatelství CBS Čarovná Haná.

Dne 25. června zhotovila firma SEKNE Olomouc provizorní rondel na grygovské křižovatce, který do dvou let nahradí mimoúrovňová křižovatka.

Dne 26. června zahájilo ŘSD ČR rekonstrukci mostku ve Vsisku, resp. rekonstrukci silnice spojující Vsisko a Holici.

něji, proměnlivěji. Ne, nekamenujte mě, ale takto je to v pořádku!

První dekáda. Noc: 8, 10, 7, 6, 10, 14, 15, 14, 14, 15. Den: 28, 22, 19, 23, 21, 23, 24, 21, 23. Druhá dekáda. Noc: 14, 14, 7, 8, 9, 8, 11, 9, 11, 11. Den: 23, 20, 20, 22, 23, 25, 23, 27, 29, 30. Třetí dekáda. Noc: 17, 16, 22, 16, 14, 12, 12, 10, 12, 12. Den: 31, 31, 28, 21, 27, 29, 23, 22, 27, 28.

Podruhé to vyšlo - herec Josef Dvořák ve Velkém Týnci

Ze starostova deníku

Setkání Týnců v Hrochově Týnci

12/6 V sobotu 10. června se v Hrochově Týnci potkali zástupci a občané devíti Týnců České republiky. Bylo to opravdu milé setkání. Se starosty a místostarosty jsme si popovídali o současných problémech, které jsou téměř veskrze stejné. Mezitím se na zámeckém parku chystala řada kulturních vystoupení, jehož první polovinu zcela ovládli naši

Týnceáci, Sedmikrásky a Poupata. Na řadě sportovišť zase soutěžili týnceští sportovci. Za dva roky se v tomto rozsahu potkáme v Týnci nad Sázavou, ovšem již za rok zamíří vedení obcí do malého Panenského Týnce v severních Čechách. Všem Týncečákům děkuji za skvělou reprezentaci!

Proč mezi Olympií a Holici bude částečná uzávěrka a mezi Olympií a Vsiskem uzávěrka úplná?

23/6 Vypichuji záměrně neuralgický bod události, které nás čekají. Proč mezi Holici a Olympií bude fungovat alespoň jeden pruh a proč mezi Olympií a Vsiskem bude v období 15. 7. až 3. 9. úplná uzávěra? Právě tento dotaz letěl směrem k investorovi akce ze strany obce. Odpověď zněla celkem jasně: technologie výstavby „našeho“ úseku prostě nedovoluje rozdělení akce na dvě poloviny. Obci se podařilo alespoň vyjednat zkrácení uzávěry z původních dvou měsíců

na jeden a půl. Kromě toho se podařilo zajistit nepřerušovanou autobusovou dopravu, která pojedje ve směru grygovská křižovatka - Velký Týnec centrum - zastávka u Restaurace U Facků a zpět. Cyklisté budou muset při jízdě do Olomouce využít asfaltovou polní cestu vedoucí kolem podniku Agra, a.s., dále pod dálnicí a směr Holice. Prosím o vaši velkou trpělivost! Výsledek však bude stát za to!

Rekonstrukce komunikace mezi Vsiskem a Holici

23/6 Na jiném místě červencových Týneckých listů si můžete přečíst podrobnosti k chystané rekonstrukci komunikace vedoucí mezi Vsiskem a Holici. Jde o takové malé historické reziduum, neboť po dokončení stavby R35 vedoucí zhruba od Glóbusu na Hranice na Moravě měla být tato bývalá komunikace I. třídy převedena do majetku Olomouckého kraje. Nebyla. Důvod? Tristní tech-

nický stav. Mj. vedení obce apelovalo dlouhá léta na vedení ŘSD ČR, aby k její rekonstrukci a předání do majetku došlo. Podařilo se roku 2023! Přinese nám to dva měsíce dopravních komplikací, ale myslím, že to za zbrusu novou komunikaci stojí! Ti, kteří pracují v Olomouci či jezdí nakupovat do Olympie to jistě ocení!

Setkání Týnců v Týnci proběhlo v Hrochově Týnci, kde se i sázelo

Dětský den proběhl ve všech místních částech, tedy i ve Vsisku

Paní knihovnice ze všech místních částí jsou nesmírně aktivní - prvňáčci s paní učitelkou Zlatkou byli právě pasováni na čtenáře

Letní koncert dětských sborů pořádal týnecký Červánek

ČERVENEC

Kalendárium

14. července - **Letní kino Velký Týnec 1** - Obec Velký Týnec - zámecká zahrada - 21.00 hodin
15. července - **O putovní pohár starosty obce** - SDH Velký Týnec - hasičská zbrojnice - od 13.00 hodin
22. července - **XV. Ročník Pivních a gulášových slavností 2023** - Obec Velký Týnec - areál zámecké zahrady - od 14.00 hodin
24. července - **9. zasedání mikroregionu Království** - Majetín - 16.00 hodin
28. července - **Letní kino Velký Týnec 2** - zámecká zahrada - 21.00 hodin

Další události

Cíle pokračují práce na rekonstrukci pracoven obecního úřadu, které řídí paní architektka Jarmila Zahradníková. Před úplným dokončením (chybí instalace světel či topných těles) se nacházejí pracovní matriky a stavebního úřadu. Pracovna účetních obce má dokončené elektroinstalace a zpevnění podlahy. Za chvíli spustíme práce na zasedací místnosti a pracovní referentky stavebních záležitostí.

Dne 19. července jednal starosta obce

s ředitelkou Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových/olomoucká pobočka paní Ing. Evou Chlopčíkovou o převodu pozemku na Olomoucké ulici ve Vsisku (kus bývalé cesty I. třídy Olomouc-Přerov). Díky umírnějším požadavkům ze strany Ministerstva financí ČR se obě strany dohodly na změně úplatného převodu na bezplatný. Převod pozemku by mělo být dokončeno na jaře 2024.

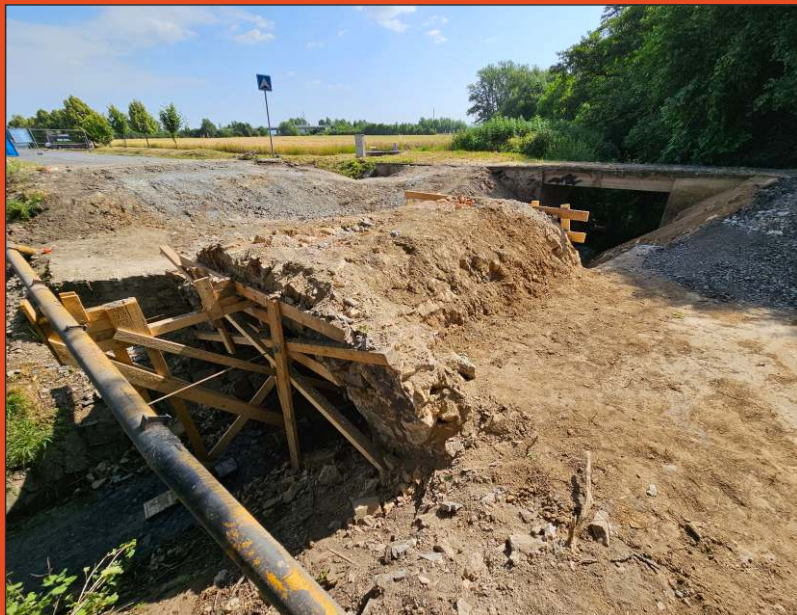
Počasí

Červencové počasí bylo horké a suché. Do 24. dne v měsíci napršelo pouhých 24 mm srážek. Po 10. červenci a v polovině měsíce uhodily tropické teploty kolem 33 stupňů. Naštěstí výheň vždy netrvala příliš dlouho. Hrozilo riziko požárů. Jeden nás nakonec potrápil - v neděli 23. července v noci hořelo pole za Sadovou ulicí. Zalarmováno bylo téměř 10 hasičských sborů, kterým se podařilo požár brzy lokalizovat a zlikvidovat.

První dekáda. Noc: 16, 14, 11, 14, 13, 14, 11, 11, 12, 14. Den: 27, 26, 27, 27, 28, 25, 28, 30, 33, 29. Druhá dekáda. Noc: 16, 17, 17, 14, 17, 22, 20, 15, 14, 15. Den: 31, 30, 26, 28, 33, 33, 28, 29, 31, 25. Třetí dekáda. Noc: 12, 15, 11, 18, 15, 11, 8, 15, 15, 15, 14. Den: 26, 25, 29, 32, 24, 20, 23, 26, 27, 23, 26.

Sucho zapříčinilo velký požár pole za Sadovou ulicí

Opravu mostku ve Vsisku provádělo RSD ČR

Gulášový a pivní festival patří k nejoblíbenějším akcím roku

K týneckému létu patří neodmyslitelně i hasičská soutěž

Ze starostova deníku

Drobnosti...

3/7 Občané mi píší, abychom ponechali rondel na grygovské křižovatce i po skončení stavby dálnice. Nemůžeme. Nahradí ho mimoúrovňová křižovatka, která spojí přímo mostem Velký Týnec a Grygov, resp. umožní obyvatelům Velkého Týnce přímé napojení na dálnici Olomouc-Přerov. - V pátek 30. června jsem se po třiceti letech setkal s mými bývalými žáky na půdě týnecké ZŠ.

Shodli jsme se na tom, že efektivita výchovy a vzdělávání dětí včera a dnes tkví v budování důvěry mezi učiteli a rodiči, resp. mezi rodiči a učiteli, neboť mají společný cíl. A také v tom, že by se děti měly učit, jak se postavit problémům ve výuce i ve školním a kamarádském kolektivu čelem a hlavně bez rodičovských omezení. Udělali mi svými názory velkou radost!

Patnácté pivní a gulášové slavnosti se vydařily

24/7 Neuvěřitelně příjemné počasí provázelo 15. ročník Pivních a gulášových slavností, které patří k oblíbeným prázdninovým položkám nejen Týneckáků, ale i mnoha přespolních návštěvníků. Soutěž ve vaření kotlíkových gulášů byla redukována na 10 účastníků. Bylo myšleno i na dětské návštěvníky, a to díky kulturnímu bloku písniček v podání Hanky Vyroubalové, Ládi Dobeše

a jejich dětí. Kulturní program pro dospělé probíhal na třech jevištích, takže vše na sebe navazovalo bez zbytečných pro-dlev. Večerní taneční zábavu si nenechal ujít rekordní množství tanečnicků. Na místě je poděkovat všem Týneckákům, kteří až do hluboké noci strpěli ve svých ložnicích hlučné pění bez tradičního nároku na noční klid. Moc děkuji!

Pokračovala rekonstrukce pracoven - stavební úřad

SRPEN

Kalendárium

13. srpna - **Hodové odpoledne** - Týnečáci a Klub seniorů Velký Týnec - zámecká zahrada - 14.00 hodin
11. a 25. srpna - **Letní kino** - Obec Velký Týnec - zámecká zahrada - 20.45 hodin
26. srpna - **FreeFest 2023** - areál sportoviště v Čechovicích - 14.00 hodin

Počasí

Tak počasí patří samozřejmě k velkým neznámým, zvláště jeho dlouhodobější předpovědi! Po počátečním ochlazení měly přijít podle odborníků teplejší dny, ale v žádném případě tropické třicítky. Naopak teploty měly postupně slábnout. Inu, tam nahoře mínili jinak a od druhé dekády nám začalo být pěkně horko...

Z konce července se nejprve překulily do srpna chladnější dny a teploty, takže první dekáda dovoleným moc nepřála. Velmi slušně napršelo! Meteorologové hovořili o 250% obvyklých srážek pro prvních deset srpnových dnů. Pravdou je, že u nás v těchto dnech spadlo 74

mm, což je v podstatě 100% měsíčních srážek. Pak to dovršila ještě jedna velká bouřka s 22 mm a v polovině měsíce jsme byli na 96 mm. Srpen měl prostě co za červenec napravovat, i když zkomplikoval práci našim zemědělcům. Pojďme na konkrétní teploty.

První dekáda. Noc: 17, 13, 17, 16, 17, 14, 12, 11, 12, 9. Den: 17, 24, 20, 23, 21, 15, 16, 20, 18, 23. Druhá dekáda. Noc: 8, 11, 17, 19, 15, 18, 18, 15, 17, 18. Den: 26, 28, 29, 30, 31, 32, 29, 30, 32, 33. Třetí dekáda. Noc: 18, 20, 21, 14, 18, 20, 17, 17, , 19, 14, 13. Den: 32, 33, 30, 30, 32, 28, 28, 28, 20, 20, 16, 21.

Ze starostova deníku

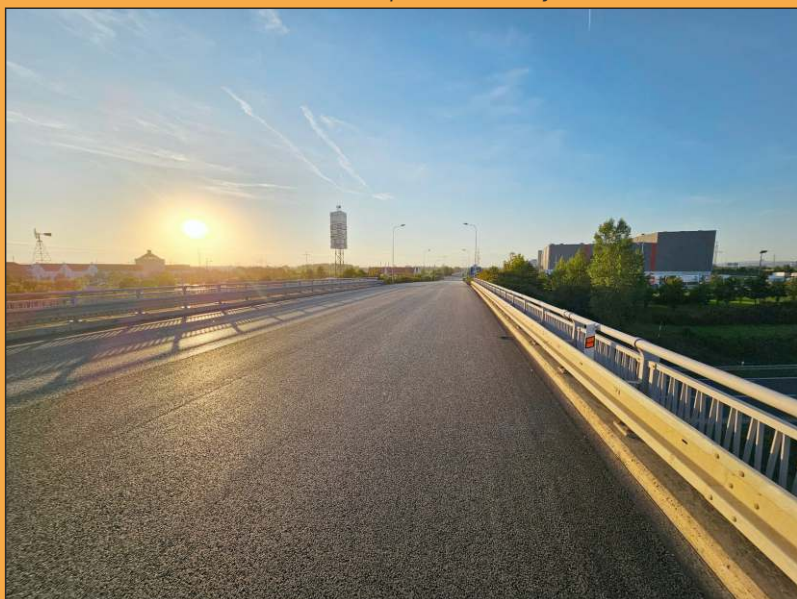
Zavřete naši ulici pro zemědělskou a nákladní dopravu

18/8 Opakovaně se mi na stůl dostává žádost nejmenovaného občana, aby byl v jeho ulici zakázán průjezd zemědělské či nákladní techniky. Prý je určena k jinému účelu. Mýlí se. Komunikace ve vlastnictví obce, pokud je v odpovídajícím technickém stavu, slouží každému. Myslím, že touhu vyloučit či omezit dopravu tohoto typu ve své ulici by mohlo mít mnoho našich občanů, že sousedé z Masarykovy, Sokolské, Návsí, Na Kříbě, Grygovské, Bys-

třické, Ke Vsisku, Olomoucké, Týnecké či ulice Ke Mlýnu? A těmto bych rozuměl, ale nedokázal bohužel pomoci, neboť na to je obecní legislativa krátká. A ještě jedna „drobnost“ nejmenovanému občanovi vadí - zemědělská činnost. Zapomněl, že bydlí na tradiční hanácké vesnici spjaté s těžkou prací na poli. Osobně jsem nesmírně rád, že zde působí soukromí farmáři i Agra, a. s. K jejich práci cítím nesmírný respekt, i když si občas některé věci musíme vysvětlit.

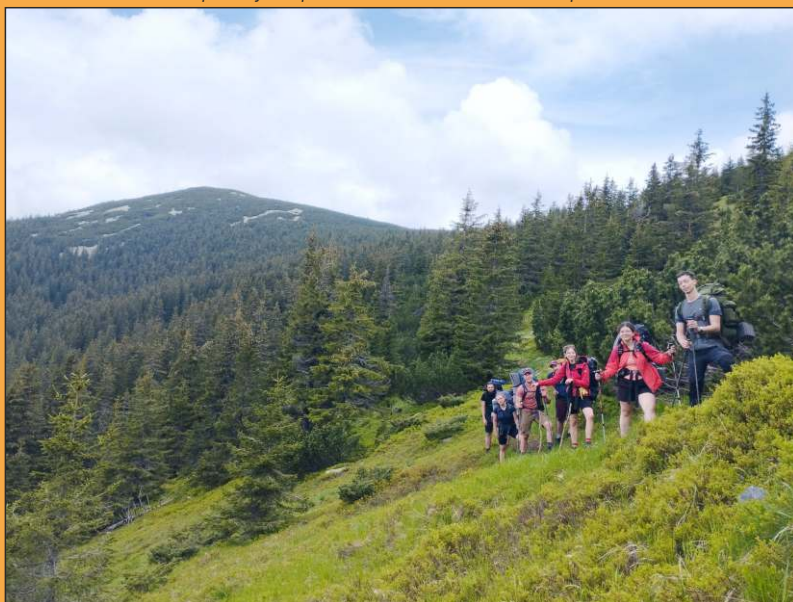
V hodovou neděli zaplnili věřící celý kostel

Nový asfaltový povrch na silnici spojující Vsisko s Holící

Poupata vystoupila na seniorském tanečním odpoledni

Skauti vyrazili do rumunských Karpat

Letní kino nabídlo zábavu pro všechny věkové kategorie. Dnes se promítá Gump...

Vsiský mostek již dostával svou konečnou podobu

ZÁŘÍ

Kalendárium

2. září - **XI. ročník tenisového turnaje Vrba Cup v losované čtyřhře**
+ **Týnec Beach 23** - turnaj v beach volejbalu - Tenisový klub VT
+ Beachvolejbal VT - sportovní areál ZŠ Milady Petřkové - od 9.00 hodin
Pohádkový les - Komise pro volnočasové aktivity ZO Velký Týnec
+ společenské organizace - les Chlum - od 12.00 hodin
9. září - **Týnecká folková zahrada** - Obec Velký Týnec - zámecká zahrada - 14.00 hodin
10. září - **Hodové odpoledne v Čechovicích** - sportovní areál - 14.00 hodin
Výstava ovoce, zeleniny a květin - Zahrádkáři Velký Týnec
- společenský dům - celý den
16. září - **Vzpomínka na návštěvu TGM ve Velkém Týnci a na Olomoucku**
- Hradisko - 14.00 hodin
18. září - **7. zasedání Zastupitelstva obce Velký Týnec** - společenský dům - 16.30 hodin
- 22.-24. září - **Obnova Staré Vody** - Skaut Velký Týnec a a Čechovice

Další události

Obec, resp. firma Andrys provedla dílčí opravu povrchu příjezdové komunikace na Hradisko.

Firma Machovský zhotovila kopie obrazů křížové cesty pocházející z kaple sv. Matouše ve Vsisku. Klimatické podmínky originálům nesvědčí ani po provedeném odborném restaurátorském ošetření, takže budou umístěny v budově týneckého zámku.

Pokračují práce na rekonstrukci pracoven v zámecké budově. Na přelomu září a října byl instalován nábytek v pracovně referentky pro stavební záležitosti. V říjnu proběhne renovace zasedací místnosti.

V pondělí 11. září proběhla pracovní porada Zastupitelstva obce Velký Týnec.

Ve středu 13. září zasedala v týnecké zámecké stodole krajská síť místních akčních skupin. Celkem dorazili zástupci ze 16 organizací.

Tentýž den jednal starosta obce se zástupcem Správy silnic Olomouckého

kraje panem kremplem o chystané rekonstrukci povrchů komunikací v ulicích Ke Vsisku, Bystřická a Sokolská. Obec se s vedením Olomouckého kraje dohodla na finančním příspěvku na akci ve výši zhruba 20% nákladů + instalování nových obrubníků a přídlažby v Bystřické ulici.

Ve čtvrtek 14. září proběhl 2. kontrolní den na stavbě dálnice Olomouc-Kokory. Obec nechala na vlastní náklady vyčistit všechny propustky na Bystřické ulici, i když ve všech případech to není její zákonnou povinností. Odbahnění Beroňky a Týnecky by měl provést podle dostupných informací správce toku Povodí Moravy v roce 2024.

Členové zednické části pracovní skupiny dokončují úpravy bývalé elektro-rozvodny na obecní archiv. Jde o onu malou budovu nacházející se u parkoviště vedle zdravotního střediska.

Počasí

Krásné září! Slunečné, bohužel suché! Ještě že v srpnu napršelo 240% obvyklých srážek!!! Jestliže loňské září bylo studené, sychravé a následně říjen s babím létem, letos to zatím jde podle obvyklých přírodních not. Uvidíme, co přinese letošní říjen. Předpovědi spíše směřují k pokračování teplých dnů...

První dekáda. Noc: 10, 15, 15, 13, 10, 10, 10, 12, 13 13. Den: 19, 25, 23, 25, 26, 28, 27, 29, 29, 29, 28. Druhá dekáda. Noc: 13, 14, 14, 17, 11, 10, 14, 13, 16, 12. Den: 29, 29, 28, 21, 22, 25, 25, 26, 23, 24. Třetí dekáda. Noc: 17, 17, 15, 10, 14, 11, 11, 9, 10, 10. Den: 25, 23, 17, 17, 24, 28, 27, 26, 25, 18.

Týnecká stodola 2023

Bleskové povodně zasáhly Bystřickou ulici a ulici Ke Vsisku

Vzpomínka na návštěvu TGM ve Velkém Týnci

Pohádkový les je mezi dětmi i dospělými velmi populární

Ze starostova deníku

Oprava cesty mezi Holicí a Vsiskem finišuje

13/9 Před prázdninami jsme společně s vámi řešili komplikovanou dopravní situaci, neboť úsek komunikace mezi Vsiskem a Holicí procházel velkou opravou. Podařilo se vyřešit provoz autobusové linky, snažili jsme se pomoci soukromým podnikatelům instalací orientačních tabulek, požádali jsme cyklisty, aby k cestě do města využívali polní cestu začínající na Bystřické ulici. Drtivá většina spoluobčanů situaci pochopila, byla nesmírně trpělivá a nyní se společně s námi raduje z téměř dokonče-

ného díla. Silnice vypadá skvěle! Nezapomněli jsme ani na zřízení nových cyklistických stezek, které byly zbudovány na finanční náklady obce. Předpokládám, že cestu ŘSD ČR konečně převede do majetku Olomouckého kraje, kam patří. Velké poděkování přináležejí panu řediteli Ing. Martinu Smolkovi, s kterým jsme opravu dlouhou dobu diskutovali. Vloni byl zhotoven projekt, letos se opravovalo. Jsem rád, že nezůstalo u slibů! Pane řediteli, děkuji!

Co nepatří na sběrný dvůr?

20/9 V pondělí 18. září proběhlo 7. zasedání Zastupitelstva obce Velký Týnec. V rámci diskuse vystoupil pracovník sběrného dvora s upozorněním, že lidé přinášejí na sběrný dvůr odpady v zavazanech pytlek. Když je vyzve, aby je rozevřeli a posléze nahlédne dovnitř, zjistí, že mnohdy jde o odpad, který by

měl skončit vytríděný v příslušných sběrných nádobách (papír, plast, sklo). Prosim všechny spoluobčany, ať si nejprve zjistí, co skutečně mohou odevzdat na sběrném dvoře a co ne. Vyhnou se tak zbytečným cestám, kdy si svůj odpad musejí odvézt zpět domů. Moc děkuji!

Zákaz sečení trávy v neděli stále platí!

20/9 A nejen sečení! Dovolím si připomenout před podzimním pracemi na zahradách, že stále platí OBECNĚ ZÁVAZNÁ VYHLÁŠKA O NEDĚLNÍM KLIDU ZAHRADNÍCH ZBRANÍ A DALŠÍCH HLUČNÝCH NÁSTROJŮ. Výjimku mají pouze stavitelé nových rodinných domů, kde se zohledňuje mimořádnost situace (sehnat dnes šikovné řemeslníky v který-

koliv den týdne je špičkové manažerské umění!). Prosim, ponechejme si jeden den v týdnu k tomu, abychom mohli v klidu posedět s rodinou či přáteli v klidném prostředí našich zahrádek. Navíc. El Niño nám k tomu údajně dopřeje nadstandardní podmínky až do pokročilého října! Děkuji mnohokrát!

Existuje legislativní norma na umístění včelínu?

21/9 Řešil jsem tento týden takový zvláštní problém. Soused sousedovi umístil na zahradě k plotu svůj včelín. Ten druhý má zahrádku plnou včel. A má strach. Včelám moc nerozumím, může být alergik, včelky mohou popíchat hrající si děti. I volal jsem na Magistrát města Olomouc, odbor životního prostředí.

Všichni dali hlavy dohromady, ale žádný zákon, který by to upravoval, nedohledali. Navíc. Včelín není stavba spojená pevně se zemí, takže nepodléhá ani stavebnímu řízení. Tak co s tím? Existují jen dvě cesty. Vzájemná domluva mezi sousedy nebo dovolání u soudu. Dávám přednost té první!

Výstava ovoce, zeleniny a květin patří k týneckým trvilkám

ŘÍJEN

Kalendárium

7. října - **Týnecký bazárek** - shromaždiště ZŠ Milady Petřkové - 7.00-11.00 hodin
8. října - **Upokojenkyně** - Divadlo J. K. Tyla Brodek u Přerova - Obec Velký Týnec - společenský dům - 17.00 hodin
21. října - **Vítání dětí do svazku obce** - obřadní síň - 10.30 a 11.30 hodin
Týnecká halloweenská párty pro náctileté - KpKaS ZO Velký Týnec - zámecká zahrada - 17.00 hodin
Zlatá liga stolního tenisu 2023 - 2. kolo - Pinec Velký Týnec - Sportovní hala ZŠ Milady Petřkové - 9.00 hodin
23. října - **8. zasedání Zastupitelstva obce Velký Týnec** - Obec Velký Týnec - obřadní síň - 16.30 hodin
25. října - **105 let od vzniku ČSR - lampiónový průvod s ohňostrojem** - Obec Velký Týnec - 17.30 hodin
26. října - **X. zasedání mikroregionu Království** - Charváty - 9.00 hodin

Další události

Vedení obce jednalo s náměstkem hejmana Olomouckého kraje pro dopravu panem Michalem Záchou o možnostech opravy povrchů krajských komunikací v ulicích Bystřická, Ke Vsisku a části Sokolské. Obě strany se dohodly, že by opravy mohly proběhnout v roce 2024 za finanční spoluúčasti naší obce. Dne 12. října proběhl další kontrolní den na stavbě dálnice Olomouc-Kokory. Důležitým bodem jednání bylo uzavření komunikací směřujících ze stávající I55 do Velkého Týnce a Grygova v době od listopadu 2023 do července 2024. Důvodem je provedení návozu zeminy na stávající komunikace pro budoucí nájezd

mostu spojujícího Velký Týnec a Grygov. Stavba přinese komplikace v autobusové dopravě pro linku směřující do Krčmaně přes Velký Týnec, neboť autobusy jedoucí ve směru od Přerova budou muset nejprve zajet do Holice, poté přes Vsisko směřovat do Velkého Týnce na obřadní u firmy Agra, a. s. na Bystřické ulici. Totéž budou muset provést vozy vyjíždějící z Olomouce. Nejprve zamíří přes Vsisko do velkého Týnce, poté zpět do Holice a teprve následně do Krčmaně. Předpokládá se, že autobusy nabereu menší časové zpoždění. Kladem situace je, že nedojde k vyškrtnutí žádného spoje.

Počasí

Říjnové počasí bylo nadprůměrně teplé. Noční teploty občas překonaly i denní! Skoro vůbec nezapršelo. Převažovaly slunné dny nad zamařenými. Přízemní mrazíky se vyskytly vzácně, nepřesáhly 2 stupně pod nulou. Na horách (Krušné hory, Krkonoše, Šumava) hlásili první sněhovou pokrývku. V předpovědích se střetávaly dva různé zimní koncepty. Prý nás čeká řada arktických dnů, protistrana tvrdila, že zima bude naopak tep-

lá. Na přírodní signály se nedá spoléhat. Nic mimořádného příroda ani nehlásila...

První dekáda. Noc: 7, 12, 10, 10, 5, 8, 9, 18, 5, 8. Den: 20, 23, 24, 18, 19, 19, 22, 14, 10, 18. Druhá dekáda. Noc: 12, 12, 14, 13, 8, 4, 0, -2, 6, 10. Den: 21, 22, 23, 20, 12, 11, 12, 13, 12, 22. Třetí dekáda. Noc: 15, 17, 5, 7, 9, 9, 8, 6, 9, 7, 9. Den: 23, 16, 17, 18, 17, 16, 11, 14, 16, 17, 17.

Oslavy vzniku ČSR probíhaly za úžasného krásného počasí

Halloween patří k oblíbeným maskárním svátkům zvláště mezi mladou generací

Koncert skupiny La Strada - u kláves sedí tenorista Zlotaň Mikó, zpívá barytonista Peter Ďurovec

Týneckáci na Srazu Hanáků v Kojetíně

Ze starostova deníku

Dočasná změna trasy autobusové linky Olomouc-Velký Týnec-Kokory

25/10 V souvislosti s uzavěrou komunikace spojující Velký Týnec s tzv. grygovskou křižovatkou dojde ke komplikaci v dopravní obslužnosti naší obce autobusy IDSOK na lince směřující z Olomouce do Kokor a zpět. Pro tuto linku budou zbudovány dočasné zastávky „U lávky“ (směr od Olomouce) a U Průmyslového zboží Macenauer (ve směru do Olomouce), obě v ulici Ke Vsisku. Au-

tobusy se budou otáčet před areálem firmy Agra, a. s. v Bystřické ulici. Měly by být zachovány téměř všechny linky v původních časových rozpisech s výjimkou přímé linky spojující Olomouc s Přerovem a zpět, která nebude z důvodu návaznosti na městskou dopravu zajíždět do Velkého Týnce. I tady vás prosím o trpělivost v období od 13. listopadu do konce července 2024. Děkuji!

Uzávěra komunikace 4352 spojující Velký Týnec s Grygovem

25/10 Stavba dálnice Olomouc-Kokory postupuje podle daného časového harmonogramu. Od 13. listopadu 2023 až do července 2024 budou z důvodu výstavby mostu spojujícího obec Velký Týnec a Grygov uzavřeny silnice vedoucí od komunikace I55 do Velkého Týnce a do Grygova. Od poloviny listopadu bude na jejich tělesa prováděn návoz zeminy tzv. nájezdových částí budoucího mostu. Dopravní napojení na silnici I55

bude z Velkého Týnce možné pouze z Holice. Prosím všechny občany našich obcí, aby tuto dočasnou komplikaci pochopili a akceptovali. Výsledkem stavby bude nový most, díky kterému se dostanou z Velkého Týnce do Grygova nejen motoristé, ale také cyklisté, resp. motoristé se budou moci na nově vzniklé mimoúrovňové křižovatce napojit na novou dálnici jak ve směru na Olomouc, tak na Přerov. Mnohokrát děkuji!

Jste přihlášení do systému Munipolis?

10/10 Pokud ano, víte, jaké výhody vám to přináší. Neunikne vám jediná novinka, která je spojená s životem v naší obci. Systém je propojený s naší webovou stránkou a zprávy vám posíláme například přes emaily či sms zprávy. A pozor! Pokud se bojíte, že byste museli při zaregistrování sdělit nějaká svá osobní data, můžete pohyb v systému sledovat

nově i na stránce Seznam.cz. Rolujte na úvodní stránce směrem dolů, až narazíte na rádek se slůvkem Lokální. Rozklikněte ho, zadejte název naší obce a vyskočí vám všechny aktuální zprávy. Nicméně doporučuji stáhnout si aplikaci Munipolis do mobilu a vše máte při sobě!

Chystáme spolupráci s Olomouckým krajem na opravě cest

24/10 Na počátku měsíce října jednalo vedení obce s náměstkem pro dopravu Olomouckého kraje panem Michalem Záchou o možnostech opravy povrchů komunikací v ulicích Bystřická, Ke Vsisku a Sokolská. Letos byly provedeny na řadě míst hloubkové sondy, které ukázaly, že není potřebné „kufrovat“, tedy

vybírat a navážet nové podkladové vrstvy. Postačí odfrézování stávajících povrchů a položení nové asfaltové vrstvy. Obec se zavázala, že na akci přispěje částkou 2 milióny korun, což posvětili zastupitelé na svém 8. zasedání. Oprava by měla proběhnout ve 2. polovině roku 2024.

V Čechovicích se připravuje přestavba obecního domu na komunitní centrum

LISTOPAD

Kalendárium

4. listopadu - **Království hraje, tančí a zpívá** - mikroregion Království a Obec Velký Týnec - společenský dům - od 14.00 hodin
19. listopadu - **Vernisáž fotografické soutěže Království objektivem občanů Království** - Obecní úřad Císařov - 14.00 hodin
20. listopadu - **Podzimní koncert operetních a muzikálových melodií** - Národní divadlo moravskoslezské v Ostravě a Obec Velký Týnec - kino - 18.00 hodin
25. - 26. listopadu - **Vánoční výstava** - Obec Velký Týnec - společenský dům
26. listopadu - **Rozsvícení Čechovického vánočního stromu s vánoční dílničkou** - KpMČČ - 17.00 hodin
30. listopadu - **11. veřejné zasedání mikroregionu Království** - Majetín - 9.00 hodin

Další události

V neděli 5. listopadu odehráli muži TJ Sokol Velký Týnec poslední zápas podzimní části fotbalové sezóny 1. B třídy. V derby porazili v tabulce druhé Doloplazy 6:0 po velmi kvalitním výkonu! Ve čtvrtek 9. listopadu proběhl další kontrolní den na stavbě dálnice Olomouc-Kokory. Podrobněji na jiném místě prosincových TL. Finišuje další etapa úprav zámeckých úřadoven. Elektrikáři dokončili rozvody sítí, zedníci dotáhli do tečky natažení stěn. Nastupují malíři a podlaháři. Hotovo by kompletně mělo být do poloviny prosince. Paní architektka Jarmila Za-

hradníková zahájila projekční práce na přestavbě malé pracovny pana místostarosty obce Stanislava Denka, resp. na sociálním zařízení. Realizační práce na přestavbě dotyčných místností by mohly začít v průběhu ledna příštího roku.

Aktuálně na konci měsíce listopadu probíhala otevřená výběrová řízení na výběr zhotovitele komunikace a chodníků v Sadové ulici, resp. na přestavbu objektu č. p. 19 na komunitní centrum. Do uzávěrky nebyla známa konečná výsledky.

Počasí

Valná část listopadu probíhala v duchu nadstandardních říjnových teplot. Solidně zapršelo - více než v předchozích letech během předposledního měsíce v roce. Listí drželo dlouho na stromech. Na svatého Martina nasněžilo pouze na některých horách - Šumava, Krušné hory či Krkonoše. Byl to krásný idylický pohled, o kterém si můžeme nechat v níži-

nách jen zdát. Pravdou je, že jsme alespoň ušetřili finance za topení.

První dekáda. Noc: 6, 10, 13, 5, 7, 8, 7, 6, 2, 7. Den: 14, 15, 11, 10, 12, 14, 13, 10, 11, 9. Druhá dekáda. Noc: 3, 3, 0, 6, 8, 5, 6, 2, 2, 4. Den: 7, 9, 6, 12, 11, 9, 7, 6, 3, 10. Třetí dekáda. Noc: 4, -1, -1, 1, -1, -2, -1, -2, -6, -2. Den: 9, 4, 7, 8, 3, 1, 2, 1, 1, 3.

Děti z mateřské školy poznávaly kouzlo podzimní přírody

Místní knihovna Velký Týnec pořádá pro seniory řadu zajímavých přednášek

Manželé Čadílkovi připravují týnecké páry na možnou účast ve Star Dance

Rekonstrukce pracoven se přesunula na sekretariát a starostovnu

Rodinné centrum Čmelda uspávalo broučky

PROSINEC

Kalendárium

1. prosince - **Rozsvícení Týneckého vánočního stromu** - Obec Velký Týnec - zámecká zahrada - od 17.00 hodin
2. prosince - **Týnecký košíček 2023** - týnečtí badmintonisté - sportovní hala - 9.00 hodin
6. prosince - **10. zasedání Zastupitelstva obce Velký Týnec** - obřadní síň - 16.30 hodin
9. prosince - **Krampuslauf Velký Týnec** - kamarádi z Čechovic a Obec Velký Týnec - od 16.00 hodin
10. prosince - **Adventní koncert** - Obec Velký Týnec a Církev římskokatolická Velký Týnec - kostel Nanebevzetí Panny Marie - 17.00 hodin
Koncert Dashi a Pájky Pájk - Obec Velký Týnec - společenský dům - 19.00 hodin
16. prosince - **Vánoční koncert Týnečáků** - Národopisný soubor Týnečáci - Husův sbor - 15.00 hodin
19. prosince - **Koncert dětského sboru Červánek** - společenský dům - 18.00 hodin
21. prosince - **12. veřejné zasedání mikroregionu Království** - Grygov - 9.00 hodin
26. prosince - **Na Štěpána není pána** - Skaut Velký Týnec a Čechovice - Bouda v Chlumu - od 9.00 hodin
27. prosince - **Zlatá liga stolního tenisu** - Pinec Týnec - sportovní hala - 9.00 hodin
29. prosince - **Seniorské společenské odpoledne** - Klub seniorů Velký Týnec - společenský dům - 14.00 hodin

Počasí

Upřímně řečeno, nehezky prosinec to byl. Kromě jednoho sněhového týdne bylo pošmourně, málo sluníčka, sem tam deště či mrholení. Hodně tmy, kterou sice svatá Lucie upila, ale dne opravdu nepřidala.

První dekáda. Noc: -1, 0, -4, -6, -8, -1, -2, -4, 0, -1. Den: 0, -3, -2, 0, 0, 2, 1, 0, 3. Druhá dekáda. Noc: 0, 3, 5, 2, 1, 1, 2, -2, -2, 3. Den: 4, 8, 5, 6, 5, 5, 1, 6, ... Třetí dekáda. Noc: 2, 1, 0, 0, 7, 7, 4, 1, 4, 2, 1. Den: 7, 5, 3, 7, 12, 10, 8, 5, 9, 11, 7.

Ze starostova deníku

Autobusová zastávka v ulici Ke Vsisku

8/12 Stavba dálnice Olomouc-Kokory poněkud zkomplikovala autobusovou dopravu mezi Velkým Týncem a Krčmaní. Autobusy k nám směřují přes Holicí a Vsisko a zpět na I55. Některé kvůli navazujícím přípojmám v Olomouci Velký Týnec míjejí úplně. Jde o zajištění, která netěší ani spoluobčany směřující do Přerova za práci. Obousměrná zastávka byla zbudována v ulici Ke Vsisku před Průmyslovým zbožím Macenauer. Jeho

majitelům patří díky za velkou vstřícnost. Někteří lidé mě upozornili, že děti přecházející komunikací a směřující do Zámecké ulice a poté do školy jsou vystaveny nebezpečí. Instalovali jsme výstražné značky, hlídkuje tam obecní policista. Nicméně i děti si musí uvědomit, jak se správně po výstupu z autobusu přechází cesta. Výluka potrvá do konce července 2024.

Stolní kalendář obce Velký Týnec 2025

8/12 V těchto dnech si mohou občané vyzvednout obecní stolní kalendář na rok 2024. Jako vždy nabízí informace o svozech odpadů i konání důležitých kulturních a sportovních akcí, které nás čekají. Podruhé jsem zvolil fotografickou přílohu, která zachycuje nejen obecní dominanty, ale i zajímavá místa z naší vlasti. Kalendář jsem nazval Moje země,

můj domov. Byl bych moc rád, kdyby vás potěšil a inspiroval třeba k rodinným výletům. A na tomto místě vás prosím o spolupráci na přípravě stolního kalendáře na rok 2025. Určitě i mnozí z vás se touláte po naší zemi a zachycujete její krásná místa. Budu rád, když mi své fotografie pošlete. Rád je do kalendáře zařadím.

Umožnění dočasného vjezdu vozů nad 6 tun na obecní komunikaci ve Vsisku

20/12 Ze zásady se nevyjadřuji k názorům uveřejněným na různých kanálech. Učiním výjimku. Obec byla na FB oslovena ve věci užívání komunikace spojující Vsisko a Grygov vozy s tonáží nad 6 tun. Copak si na obci neuvědomují, že může dojít k jejímu poškození? Uvědomují. Obec vyšla vstříc ŘSD ČR a Obci Grygov, neboť při stavbě mostu spojujícího Velký Týnec s Grygovem je to jediná legální cesta umožňující vjezd nákladním vozům do firem působícím v Grygově. V případě poškození či zni-

čení její komunikace je ŘSD ČR povinno uvést komunikaci do původního stavu. Kromě toho v rámci stavby dálnice byl starý technicky nevyhovující most v Přerovské ulici zbourán a za prostředky ŘSD ČR postaven nový, v budoucnu by tuto investici musela provést naše obec z vlastních prostředků. A věřte, lacině to zrovna nebylo! Výjimka vjezdu bude platit do konce července 2024, kdy bude obnoveno omezení vjezdu vozidlům do 6 tun.

Na Malém sále společenského domu vystoupil dětský pěvecký sbor Červánek

Vánoční strom v zámecké zahradě

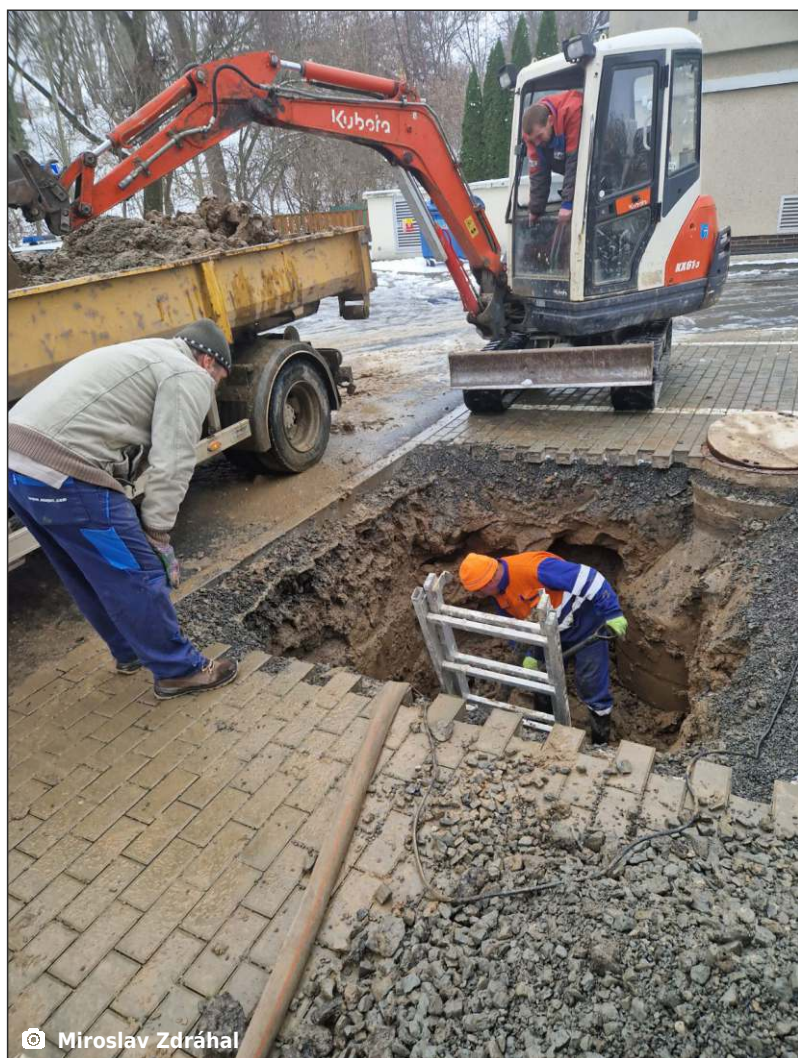

K týneckému adventu patří neodmyslitelně i koncert Týnečáků v Husově sboru

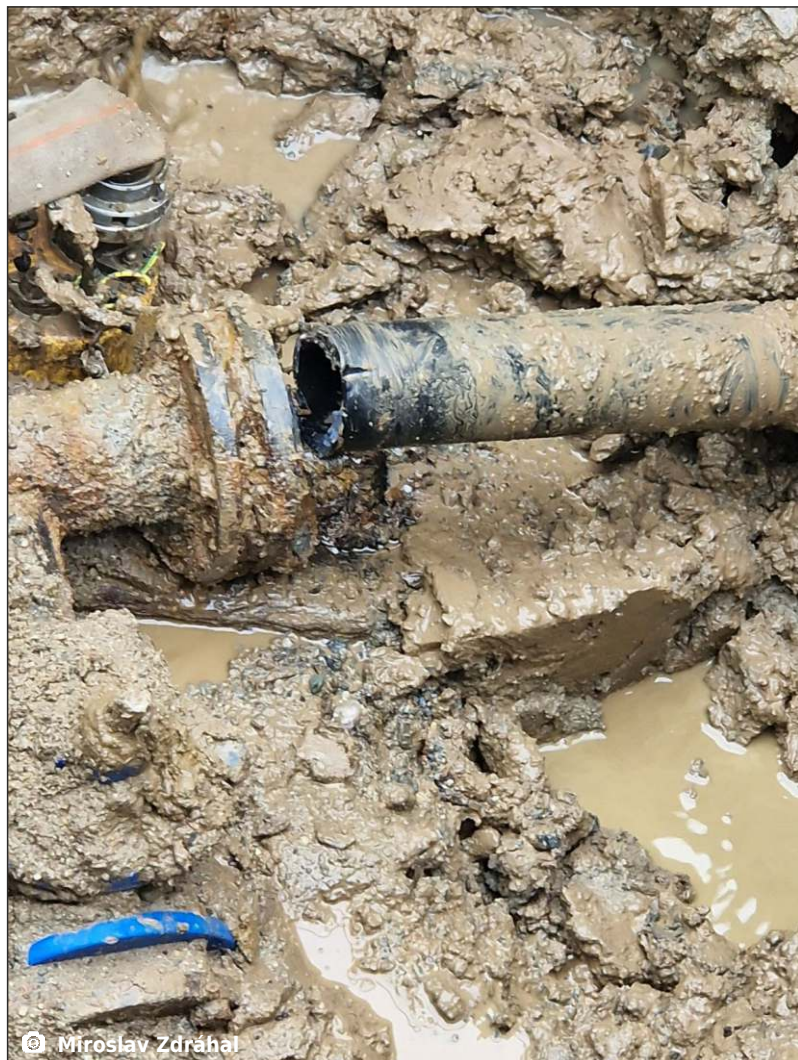
V pátek 15. prosince proběhl v zámecké restauraci slavnostní oběd všech obecních zaměstnanců - patří jim za celoroční práci poděkování

PROSINCOVÁ FOTOGALERIE

© Miroslav Zdráhal

Na konci listopadu jsme zaznamenali velký únik pitné vody

© Miroslav Zdráhal

Po dlouhém hledání jsme našli místo úniku
- parkoviště u zdravotního střediska

© 4x Petr Hanuška

Zasedací místnost obecního úřadu je hotová

Moc mě potěšila jedna spoluobčanka z Komárova, která prohlásila,
že to máme tady my všichni hezké

Starostovna pomaličku dostává svou tvář

Stejně jako sekretariát

ADVENT 2023

Rozsvícení týneckého vánočního stromu

© 6x Ivo Stejskal

Vánoční opereta

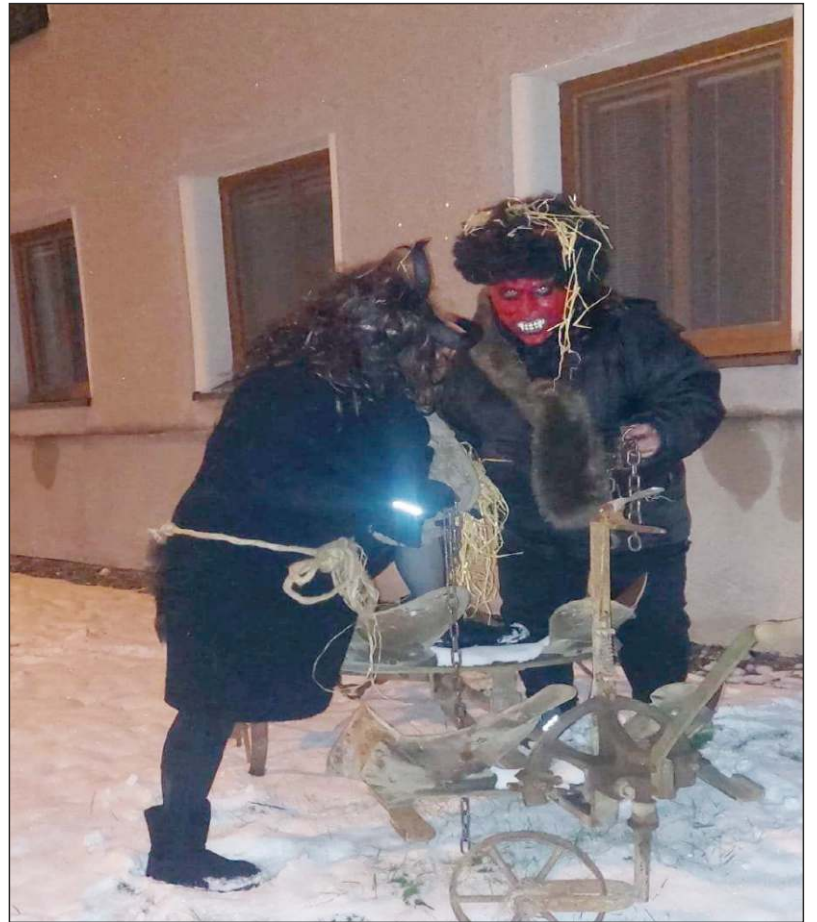
Vánoční koncert Červánku

Koncert Červánku byl vyprodáný, opozdilci neviděli, ale jen slyšeli.
Fotografování přes diváky bylo velkým dobrodružstvím

© 3x Ozvučení Olomouc

ADVENT 2023 VE VSISKU

VÁNOČNÍ KONCERT DASHI & PÁJKY PAJK

© 3x Petr Hanuška

VÁNOČNÍ KONCERT TÝNEČÁKŮ

© 6x Milan Stacho

Vánoční koncert Týnečáků proběhl v Husově sboru

Před vystoupením i po něm bylo o účinkující dobře postaráno

Taková zajímavá perspektiva

Své pásmo zde měly i Sedmikrásky

Hlavní pásmo měli na starosti Týnečáci

Jako vždy vytvořili příjemnou vánoční atmosféru

Česko zpívá koledy ve Velkém Týnci

Ve středu 13. prosince se konal 13. ročník akce Česko zpívá koledy, kterou pořádá Deník.cz a Český rozhlas a zapojují se do ní místa po celé České republice. Letos bylo přihlášeno 793 míst.

Pro nás byl tento ročník první. Od první myšlenky, že bychom se zapojili, do dne konání nás dělily zhruba dva týdny. Nebylo tedy moc času promyslet, jak akci pojmout. Rozhodli jsme se pro jednoduchou variantu setkání – punč a něco k zakousnutí. Doplňkovou aktivitou pro děti byl Stromček vánočních přání. V 18.00 hodin se rozezněly koledy v místním rozhlase a kdo chtěl, ten se zpěvem připojil.

Přestože týnecký advent je naplněn různými akcemi, od jarmarku přes Mikuláše až po různé koncerty, setkala se i tato akce s velmi pěknou odezvou. Byli jsme opravdu překvapeni hojnou účastí, nečekali jsme to a děkujeme, že jste přišli. V novém roce vám přejeme jen pohodu, štěstí, zdraví a krásné zážitky.

Zdeňka Soušková
Komise pro volnočasové aktivity
ZO Velký Týnec

© 4x Eliška Křížková

Putování Betlémského světla

Do Vídně bylo Betlémské světlo dopraveno z Jeruzaléma letadlem. Převáželi ho rakouští skauti. Následně pak bylo transportováno do Lince, kde bylo nakonec předáno v sobotu 9. prosince zahraničním skautským delegacím. Za Českou republiku zajišťují převoz do naší vlasti skauti z Brna. Ti je pak předali do opatrovnictví katedrále sv. Petra v Brně. O týden později, tedy 16. prosince vyjžděly skautské štafety do celé republiky a předávaly je do dalších míst. V Olomouci naše středisko převzalo Bet-

lémské světlo ráno v 8.53 hodin u rychlíku směřujícího z Brna na Šumperk. Skauti z Velké Újezda se potom vydali po trase Domašov-Bruntál-Krnov-Opava.

V Krnově si jej přebírali také skauti-harceři z Polska a byla u toho i jejich televize. Skauti z Čechovic převezli Betlémské světlo do Libavé, kde v kostele ve

Staré Vodě proběhl tradiční vánoční koncert.

Jan Pečinka,
Poutníci Čechovice

© 3x Jan Pečinka

Jak ten čas letí...

Petr Hanuška

Tentokrát jsem u příležitosti jeho krásného životního jubilea požádala o rozhovor našeho pana starostu Petra Hanušku.

Jeden z nejkrásnějších dárků, které jsem k jubileu dostal, byl od dětí z mateřské školy

Peti, v prosinci jsi oslavil krásné šedesáté narozeniny. Dovol, abych ti za Komisi pro sociální záležitosti ZO Velký Týnec popřála hlavně pevné zdraví, spokojenost, lásku a štěstí do dalších let.

Moje první otázka bude směřovat do tvého dětství. Kde jsi ho prožil, kolik máš sourozenců?

Ati, nejprve mnohokrát děkuji za krásné přání tobě i všem členkám sociální komise.

A nyní k otázce. Dětství jsem prožil v Holici u Olomouce, která je dnes městskou částí našeho krajského centra. Moje rodiče – Vlastimila a Miroslav – byli nasmírně laskaví a starostliví, takže jsem vyrůstal v rodině, v níž jsem cítil bezbřehou lásku. Byl jsem věškrabek, narodil jsem se totiž o deset let později než moje sestra Miroslava, takže o to více jsem byl opečováván. Máma mě učila lásce a vřidnosti k lidem, které potkávám, a tak nástup do mateřské školy byl tak trochu sociálním šokem. Můj budoucí velký kamarád Mirek Alka mě v šatně zbil, protože jsem byl moc velký slušňák a lezl jsem mu tím na nervy.

Se sestrou Miroslavou - asi rok 1965

Nohejbalová partie z počátku 70. let - spoluhráčem je budoucí překladatel Martin Štěrba, neviditelným protihráčem můj táta

A abych nezapomněl na ty sourozence. Jak jsem naznačil, měl jsem o deset let starší sestru. Moc jsme si spolu dětství neužili, protože když jsem ji začal potřebovat, byla dospělá a brzy se vdala. Poté, co se narodila moje neteř Jana, Mirka těžce onemocněla a po zbytek života se pohybovala mezi domovem a nemocnicí. Zemřela ve čtyřiceti osmi letech. Hodně mi chybí, protože na světě už nejsou ani mí rodiče...

Předpokládám, že do základní školy jsi chodil v Holici?

Předpokládáš dobře. Celých osm let jsem docházel z Tyršovy ulice na holicou náves, kde dodnes stojí budovy prvního i druhého stupně. Nejvíce se mi do paměti vryla první třída s paní učitelkou Hlobilovou. Učebna byla umístěna v budově vedle kina, které dnes neexistuje. Myslím, že je tam stolařská dílna nebo něco podobného. Paní učitelka byla laskavá a vtipná, a kromě toho náruživá kuřačka, ale i tak nám voněla. O velké přestávce nás vždycky vyhnala ze třídy do malé zahrady, která se rozkládala před školou. Tam se asi zrodila moje téměř fanatická záliba v kopané a sportu vůbec.

A jak vzpomínám na oněch osm let školní docházky? Popravdě mám rozporuplné pocity. Zřejmě jako každý, kdo byl tzv. jedničkář čili šprt. Na prvním stupni jsem byl třídní lídr, na druhém pak třídní lůzr. Znáš to. Zhruba do páté třídy spolužáci uznávali, že máš skvělý prospěch, že tzv. „táhneš“ třídu, což se na druhém stupni proměnilo v zátěž a ve skutečnost hodnou opovržení. Navíc. Do konce docházky na první stupeň jsem byl ve třídě nejvyšší, v osmé třídě jsem byl naopak nejmenší a vychrtlý hubeňour, takže jsem byl celkem rád, že jsem odešel na hejčínské gymnázium.

A mimochodem šprt jsem nebyl. Stačilo mi poslouchat vše ve škole, doma jsem tomu moc nedal, protože jak říkal táta: „Přišelš ze školy, hodil tašku do kouta, utekl ven hrát ten tvůj fotbal a večer jsme tě honili, abys šel konečně dom!“

Co Holice? Jaká to vůbec byla dědina?

Úplně jiná než dnes! Nestály tam ty šílené paneláky za návsí, mezi naším koncem a Olmou byla samá pole. Podél Holického potoka jsme chodili na výpravy až do Bystrovan. V létě jsme se v potoce koupali, stavěli hráze, jezdili na nafukovacím kajaku od mlýna, který neexistuje, ale stál zhruba v místě dnešního rondelu na Lipenské ulici, až po Svobodův mlýn u holické návsí. To bylo velké dobrodružství! Jediným kopcem na sáňkování byl svah, který vedl a dodnes vede z holické návsí dolů k potoku. Tam byla kdysi skautská zahrada s klubovnou, moc krásné místo! Dalším místem pro lumpačení byla holická Amerika za Partyzánskou ulicí, ale to už bylo hodně daleko. Co mi na Holici vadilo, bylo to, že tzv. svobodná Holická republika přišla v roce 1974 o samostatnost a stala se městskou periferií. A za druhé – vždycky jsem vyčítal rodičům, že jsem se nenarodil jako moje sestra na chatě Barborce pod Pradědem, protože naturelem jsem horal. Miluji kopce a hory! Proto zbožňuji Velký Týnec, že je tak členitý!!!

Že jednou z tebe bude kantor, jsi věděl hned po základní škole?

Ale kdepak! Chtěl jsem být matematikem nebo přírodovědcem! Moje třídní profesorka na gymnáziu paní Běla Řezáčová říkala, že jsme „telátka“ a že

v těch hlavách nemáme nic jiného než balón! Trochu nás tenkrát provokovala, takže jsem se zatvrdil, prohlásil, že to není pravda a že ji to dokážu! Učila nás češtinu a literaturu, takže jsem začal hodně intenzivně číst. Chtěla po nás, abychom měli načteny knihy z období, které jsme zrovna probírali, a dokázali o nich mluvit. Ostatní hoši, kteří jsme spolu chodili, se k tomu stavěli celkem vlažně, kdežto já literatuře úplně propadnul. Logicky to skončilo tím, že to „telátko“ se vydalo studovat na filosofickou fakultu český jazyk a dějepis. A pak ty obory učilo na týnecké základní škole, resp. přednášelo dějiny české literatury na pedagogické a filosofické fakultě. A v roce 2002 se rozhodlo vystoupit ze školního světa a získat ostruhy v prostředí, o němž vůbec nic nevědělo...

5x archiv P. Hanušky

S manželkou Taťánou - kde jinde než na luhačovické kolonádě, že...

Pojďme k ošemetné otázce, která provokuje staro- i novousedlíky. Jak dlouho bydlíš v Týnci? Cítíš se jako náplava, nebo ne? A ruku na srdce - měnilš bys? Já tvrdím, že tak krásná vesnice není široko daleko!

Ati, počítej se mnou. Dvacet let jsem žil v Holici, čtyři šílené roky ve stotisícové Olomouci, třicet šest let mám domov ve Velkém Týnci. Naši obec miluji! Je opravdu krásná! Nabízí úplně vše - placku i kopce, lékaře i obchody, kulturu i sport, klid i divočinu, dostupnost za prací do Olomouce. Potkávám v ní drtivou většinu skvělých lidí! Pro někoho zůstanu náplava, pro jiného jsem srdcem i duší Týneček. Vyber si!

Víš, zopakuji kacířskou myšlenku, kterou jsem již několikrát vyslovil. Rodověrný Týneček je ten, kdo pro svou obec něco dělá, kdo s ní dýchá, ne ten, kdo se v ní shodou okolností jen narodil!

Jsi šťastný a pyšný dědeček. Terka roste jako z vody, Honzík je fotbalista. Je pravda, že vnučata jsou více než děti?

No jasně!!! Dceru Evičku miluji, je to můj skvělý parťák. Říká, že ona mi nahrazuje syna, protože je stejný fanatický sportovní fanoušek jako já. Ale Terka a Jeníček? Jsou to naše největší rodinné poklady! Oni přinesli do našich rodin nové světlo, novou energii, prostě plnohodnotný život. Je úžasné pozorovat, jak rostou, jak se z nich stávají lidé, kteří mají svůj vlastní svět, do kterého nám občas nechají nahlédnout. Každá babička i dědeček ti řeknou, že když se vnučata objeví u dveří, na které zaklepou, že ti srdce poskočí radostí! „Mori, pod si se mnou zakopat! Jeňo, já se bojím, že mě zabiješ! Ty máš v té noze dynamit! Neboj, Mori, to je měkké balón, ten ti nic neudělá! No jistě, to ti tak věřím!“ Nebo. „Ahoj Morousku, tak co bude dneska dobrého k obědu? Neboj, něco vymyslím, Teroušku! Pomůžeš mi? Jasně! Jdeme na to!“ Tak začíná většina víkendů, protože po tátovi, který byl profesionálním kuchařem, moc rád vařím. A toho Morouska, Morouse, Moriho atp. jsem vyfasoval jako přezdívku kvůli tomu, že se prý někdy mračím! Chápeš to?! Já!!!!??? Bytostný optimista!!!

Tamtěz s Terezkou a Jeníčkem

Peti, závěrečná otázka je pro všechny stejná. Máš nějaký nesplněný sen či přání?

Ati, těch přání mám nepočítaně! Ne, že bych byl neskromný, ale přání čili vize jsou mým hnacím životním motorem. Nicméně to zestručním. Přál bych si, abychom společně s mou ženou Taničkou prožili co nejvíce šťastných let! Aby Terka a Jeník našli v životě to, co hledají. Abychom byli zdraví a Pán Bůh nás ochraňoval tak, jak to činil doposud! A aby náš Týnec, Čechovice a Vsisko zůstaly i nadále místy, v nichž rádi trávíme své dny, které nám Hospodin vyměřil.

Ptala se Vlastimila Coufalová
Zastupitelka obce a předsedkyně Komise
pro sociální záležitosti ZO Velký Týnec

VŠECHNO NEJLEPŠÍ

V měsíci lednu blahopřejeme k významným životním milníkům těmto našim spoluobčanům

86 let

Ludmila Pospíšilová z Velkého Týnce

82 let

Anna Hlaváčová ze Vsiska

81 let

Josefa Kopečková ze Vsiska

75 let

Josef Šraňhulek

70 let

Milan Navrátil z Velkého Týnce

Marie Králová z Velkého Týnce

Miloš Bárta z Velkého Týnce

60 let

Vladislav Bartásek z Velkého Týnce

Marie Martínková z Velkého Týnce

Týnecké listy vyhláší soutěž O FOTKU MĚSÍCE

Nejoriginálnější fotka bude oceněna
každý měsíc poukázkou* na nákup
v Olympii Olomouc v hodnotě 300,- Kč

* po zveřejnění k vyzvednutí na sekretariátu OÚ ve Velkém Týnci

Soutěží se ve dvou kategoriích

Život v naší obci

Do kategorie patří snímky zachycující člověka
při práci, odpočinku, zábavě, ale i portréty či akty.

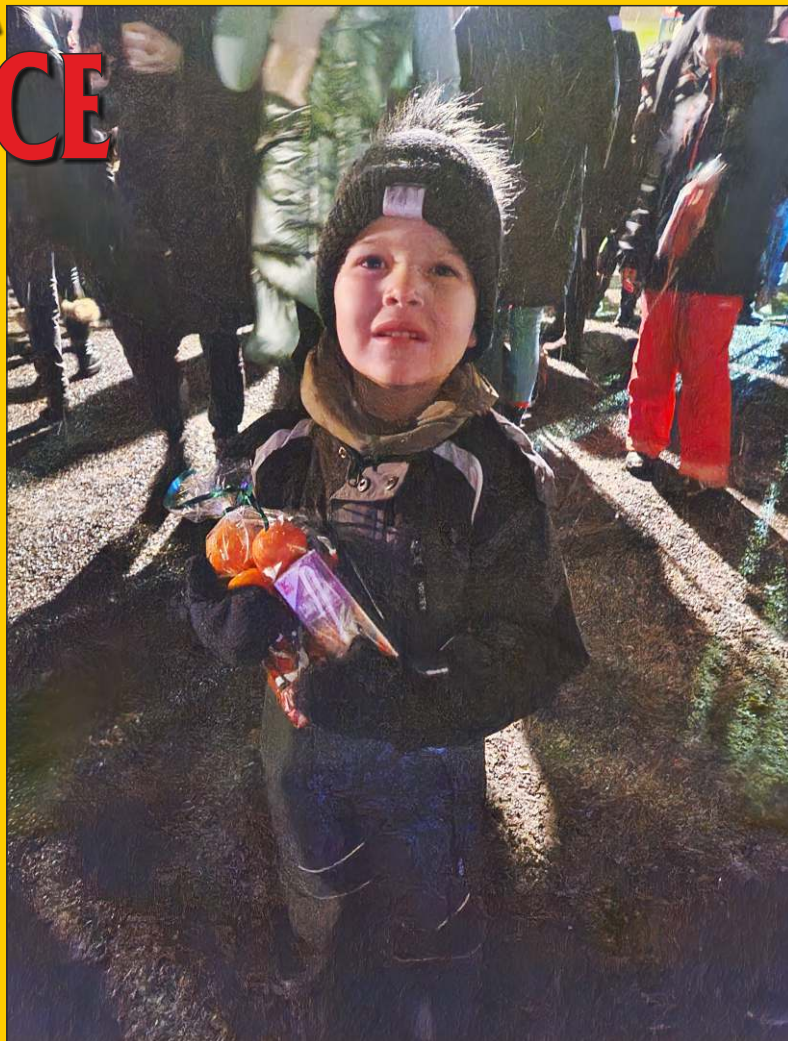
Svět kolem nás

Do kategorie zařazujeme snímky zvířat, rostlin,
krajiny, ale i architektury a uměleckých děl.

**Do jaké kategorie má být fotka
zařazena, rozhoduje autor.**

**Fotku je třeba zaslat na email:
mistostarosta@velkytynec.cz**

Nezapomeňte uvést jméno a příjmení autora,
adresu, věk a kategorii, ve které chcete soutěžit.

Život v naší obci - Hodný Míša a jeho úlovek - Eva Zlámalová - Velký Týnec

Svět kolem nás - Novoroční předsevzetí - Pavel Peňaška - Velký Týnec

Poděkování Nadaci ČEZ

Členové SDH Velký Týnec jsou různých profesí: máme např. kuchaře, zedníky, řidiče, pracovníky v kancelářích a elektrikáře zaměstnané u ČEZu. A právě díky poslední jmenované profesi mohl náš sbor požádat v roce 2023 o zaměstnanecký grant „Podpora mladých hasičů a JPO Velký Týnec“. Naši žádosti bylo laskavě vyhověno a NADACE ČEZ poskytlá nemalou finanční podporu.

NADACE ČEZ

Jsme velice vděční za pomoc a podporu od NADACE ČEZ, kterou nám prokázala

v roce 2023. Děkujeme za příspěví částkou 50.000,- Kč v rámci projektu PODPORA MLADÝCH HASIČŮ A JPO VELKÝ TÝNEC. Tato finanční pomoc nám velice pomůže a usnadní stávající i budoucí práci nejen s mladými hasiči. Svět bude jistě lepším místem, pokud bude více společností, jako je NADACE ČEZ, které budou podporovat dobrovolné spolky. Děkujeme za projevenou důvěru! Práci s mladými hasiči si vychováváme následovníky a pokračovatele, kteří v budoucnu zvládnou nejen sportovat, ale v krizových situacích bez váhání pomohou svému okolí zvládat, např. přírodní katastrofy. DĚKUJEME NADACE ČEZ!

Eva Šišková, SDH Velký Týnec

archiv SDH Velký Týnec

Novoroční přání a poděkování Národopisného souboru Týnečáci

Milan Stacho

Setkání Týnců v Hrochově Týnci dne 10. 6. 2023

Čas se zastavit nedá a již tu máme nový rok 2024. Všichni si určitě klademe otázky, jaký asi bude, co nám přinese? Každý z nás má svá přání, očekávání, malé i velké plány. My Týnečáci máme také přání, aby nám všem sloužilo zdraví, abychom mohli stále zpívat, tancovat, rozdávat tak radost jiným a přejeme si, abychom mohli pokračovat i v nadcházejícím roce v naší činnosti.

Dovolte mi, abych za všechny členy našeho národopisného hanácko-čuháckého souboru poděkovala p. starostovi Petru Hanuškoví, p. místostarostovi Stanislavu Denkovi a všem členům rady

obce Velký Týnec za vstřícnost a finanční dotace. Bez této finanční podpory by byla nemyslitelná naše činnost, vlastně bychom vůbec nemohli existovat. Vážíme si toho a snažíme se ze všech sil na všech našich akcích důstojně reprezentovat obec Velký Týnec. Děkujeme! Přejeme členům vedení obce a všem obyvatelům nejen Velkého Týnce do nového roku 2024 vše jen to dobré, radost z každého dne, mnoho úsměvů na tváři, hodně štěstíčka, ale hlavně to potřebné zdravíčko, zdraví!

Za národopisný soubor Týnečáci
Věra Fialová

TIP NA VÝLET Rozhledna Kopaninka

Jižně od malé obce Repechy na Dražanské vrchovině, asi 20 kilometrů západním směrem od města Prostějov, se v nadmořské výšce 621 m. n. m. tyčí rozhledna Kopaninka. Rozhledna leží na samém okraji Vojenského újezdu Březina. Nachází se v polovině cesty mezi Protivanovem a Drahanou v Olomouckém kraji.

Rozhledna zde byla postavená v roce 2018 a v tomto roce také obsadila 3. místo v anketě o rozhlednu roku 2018. Na stavbu rozhledny byly použity přírodní materiály - dřevo z nedalekého Repešského žlebu a kámen z lomu Luleč u Vyškova. Rozhledna měří 22 metrů, na zastřešený kruhový výhled ve výšce 19 metrů vede kovové točité schodiště s 83 schody.

Při dobré viditelnosti je možné spatřit nedalekou Dražanskou vrchovinu, město Prostějov, Svatý Kopeček u Olomouce, pohoří Nížkého a Hrubého Jeseníku s vrcholy Praděd, Vysokou holí, Keprníkem nebo Šerákem, dále také třeba Králický Sněžník, opačným směrem např. chladicí věže jaderné elektrárny Dukovany.

Kudy se dostanete na rozhlednu? Nejjednodušší je k rozhledně přijet přímo autem po zpevněné asfaltové cestě, parkování přímo před rozhlednou. Auto je dále možné nechat v blízké obci Repechy nebo Bousín a odtud k rozhledně přijít pěšky. V neposlední řadě se k místu dostanete autobusovou dopravou nebo na kole po 5. Jantarové cyklostez-

ce z obce Niva nebo z opačného směru z obce Plumlov.

Rozhledna je otevřená pro návštěvníky po celý rok. Kvůli nerespektování bezpečnostního opatření o maximálním počtu návštěvníků na rozhledně (10 osob) byl zaveden turniket s počítadlem u paty rozhledny a vstupní poplatkem 20 Kč, který je možné uhradit hotově nebo platební kartou. Zakoupit občerstvení a drobné upomínkové předměty je možné v nedalekém penzionu Lada, který získal jméno po známé reprezentantce v silniční a dráhové cyklistice, mistryni světa a Evropy z přelomu tisíciletí, Ladě Kozlíkové.

Eva Pospíšilová

Zdroje:
rozhlednovymrajem.cz, ok-tourism.cz

Tip na výlet pro rodiny s dětmi

Ledové sochy na Pustevnách 2024

Každým rokem v lednu se Pustevny v beskydských Trojanovicích rozzáří třpytem ledu a pod rukama zkušených sochařů vznikají neuvěřitelná díla, jež lákají návštěvníky ze všech koutů naší země. Výstava ledových a sněhových soch má na Pustevnách dlouholetou tradici.

V roce 2024 se bude výstava ledových soch konat od 13. ledna do 4. února. Zaměřena bude na téma „Noemova archa“. Kromě ledových soch vzniknou

na Pustevnách pod širým nebem, jako každý rok, také sněhové sochy. Jedinou podmínkou je dostatek sněhové nadílky.

Vstupné je 100 Kč, děti do 10 let mají vstup zdarma. Zdarma může také ledovou nádheru navštívit každý, kdo na pustevny přijede lanovkou z Trojanovic. Jízdenka slouží jako vstupenka zdarma.

Vladimíra Hacsiková
www.pustevny.cz/ledove-sochy/

ZE ŽIVOTA MATEŘSKÉ ŠKOLY

Čekání na Vánoce v Beruškách

Abychom dětem zkrátily čas, než přijde Ježíšek, využily jsme prvního sněhu a vyrazily na kopec pod hřbitov. Tam si děti užívaly krásného slunečného dne a napadaného sněhu. Konečně jsme mohly vytáhnout boby, které nám Ježíšek donesl již vloni a děti si mohly kopec sjíždět kolikrát chtěly, jen se musely naučit si boby půjčovat a počkat až na ně přijde řada.

Kromě tvoření na vánoční jarmark se děti s chutí pustily do výroby přáníček pro seniory v naší obci, aby je mohly těsně

před Vánoci osobně roznést a třeba i zpívat koledu.

A samozřejmě hlavní předvánoční hrdina svatý Mikuláš nesměl i se svojí družinou v naší školce chybět. Kniha hříčů byla hustě popsána, ale všechny děti slíbily, že se polepší, a tak jsme zůstaly v naší třídě ve stejném počtu.

Jelikož jsme v naší školce musely zrušit venkovní akci Čertování, aby děti o zábavu nepřišly, proběhlo třídní čertování plné her, písniček a zábavy.

Učitelky z třídy Berušek

Vánoce, Vánoce přicházejí...

Podzim utekl jako voda a nadešel dětmi dlouho očekávaný adventní čas. Nejstarší děti z naší mateřské školy jsou již zkušené, a proto se aktivně zapojují do veškerých příprav spojených s nadcházejícími vánočními svátky – pečou a zdobí perníčky, strojí vánoční stromček ve třídě, vyrábějí přáníčka a dárky pro svoje blízké, s radostí roznášejí vánoční přání místním seniorům. Čekání na Ježíška si zpřijemňují zpíváním vánočních písní a koled, pouštěním lodiček a rozkrájáním jablíček. Je krásné pozorovat, jak

už v tomto věku se umějí zastavit, užít si vánoční vůně a chutě, pomoci či udělat radost kamarádovi, zkrátka projevít city a ukázat nám dospělým, že i jejich malá srdíčka jsou plná lásky, radosti a porozumění.... Jak řekl kamarád ze třídy: „Paní učitelko, víte, co mám nejradší? Když můžu někomu udělat radost!“ A co může být v tyto svátky krásnější poselství?

ŠTASTNÉ A VESELÉ VÁNOCE!

Paní učitelky a děti ze Sluníček

Předčasná nadílka pro děti jezdící z Týnce do Mateřské školy v Suchonicích

© 3x Jitka Milková

Teta Irena a babi Jitka ji pro ně připravily v šatně společenského domu

Děti byly z dárků překvapené i potěšené

Na své si přišli i hrají rodiče

Včelky vítají rok 2024

Děti a paní učitelky ze třídy Včelíček se rozloučily s rokem 2023 a přivítaly rok 2024. Musíme poděkovat roku 2023, přinesl nám spoustu zážitků, mnoho kamarádů a krásné vzpomínky. Na jaře jsme si zahrály kuličkovanou, potěšily jsme rodiče besídkou. V létě jsme vyrazily za poznáním na výlet do Modré na Velehrad. Na podzim jsme pouštěly papírové draky a uspávaly broučky. Na začátku zimy jsme stavěly sněhuláky a také nás poctila vzácná nebeská i pekelná návštěva. Loučíme se s trojkou na konci a vítáme čtyřku, která nám jistě přinese mnoho nového a hezkého.

V roce 2024 nebudeme zahálet a hned se vydáme po stopách tří králů Kašpara, Melichara a Baltazara. Děti se již nyní těší na návštěvu vzácných mudrců a jejich darů. Budeme doufat, že k nám budou lednové dny nakloněny a užijeme si pořádnou zimní koulovačku. Když nám leden nenadělí sněhovou nadílku, poradíme si a pořádnou koulovanou si užijeme z papírových koulí. Přejeme klidný a pohodový rok 2024.

Včelky

PŘÍRODA KOLEM NÁS

Zimní spáči

Střídání ročních období nás díky pohodlí domovů okouzlují stále se měnícími pohledy na přírodu, ale velká část našich živočichů musí vyřešit nelehkou otázku, jak úspěšně přečkat zimu. I někteří lidé by si jistě přáli schoulit se už na podzim v teplém pelíšku, usnout a probudit se, až když nás první jarní paprsky pošimrají na čele. Pojďme si tedy v lednové Přírodě okolo nás představit právě zvířata, kterým příroda nadělila schopnost zimního spánku.

Pravým zimním spánkem neboli hibernací rozumíme stav, kdy u teplokrevných živočichů (ptáci a savci) dojde ke zpomalení životních funkcí v těle. To se navenek projeví poklesem tělesné teploty, pomalejším dýcháním a snížením tepové frekvence. Jedná se o reakci některých druhů na nedostatek potravy během zimy a tuto schopnost nacházíme u různých skupin dost nerovnoměrně.

Mnozí ptáci řeší úbytek potravy stěhováním do tzv. teplých krajín, kde je dostatek obživy. U ptáků je znám pouze jediný hibernující druh, a to lelek americký, který se vyskytuje od Kanady po Mexiko. U nás tvoří největší skupinu zimních spáčů netopýři, jejichž pomalý let jim tak podobný tomu ptačímu nemožňuje. Další zvířata, která v naší přírodě tráví zimu hibernací, jsou ježci, plši a sysel, zmínit můžeme i obyvatele hor v sousedních státech sviště.

Jezevec lesní, medvěd hnědý nebo křeček polní sice přečkají většinu zimy v úkrytu, u nich se ale jedná o nepravou hibernaci. Teplota jejich těla klesá jen mírně a zvířata se během zimy opakovaně budí a vyhledávají potravu. Křeček konzumuje ze svých připravených zásob, nejpilnější jedinci zvládnou před zimou nashromáždit více než 10 kg zrní, řepy a jiných plodin.

© 6x Ilustr. foto

Pozornost internetu loni upoutala medvědice Chada opouštějící brloh v ukrajinském medvědí útluku poblíž Kyjeva. Po několika měsících spánku vypadá trochu malátně

plnému shánění potravy a vykrmování se, aby se jejich tělesná hmotnost zvedla o desítky procent. Z nahromaděného tuku musí totiž nejen přežít celé zimní období, ale je potřeba, aby zbylo ještě dost energie na vlastní probuzení.

Další důležitý úkol, který na zimní spáče na podzim čeká, je výběr správného místa k přezimování. Hibernující živočichové jsou velmi zranitelní, a proto je třeba, aby byl úkryt dobře chráněn před možnými predátory. Netopýři vyhledávají k zimnímu spánku nejčastěji podzemní prostory se stálou teplotou a svá zimoviště si neupravují. Do podzemních nor uléhají sysli a svišti, zatímco ježkům stačí zahrabat se do hromádky listů. Plchům se nejvíce líbí v různých dutinách a nezřídka si pro přezimování vyhlédnou prázdnou ptačí budku. Některá zvířata si ještě své úkryty vystelou suchou trávou, listím, srstí a dalším izolačním materiálem.

Když už jsou tukové zásoby dostatečně silné a pelíšek dostatečně vystlaný, začne vlastní proces upadání do hibernace, který může trvat několik hodin. Během nich se sníží jejich tělesná teplota k hodnotám teploty okolí a v tuhých mrazech mohou mít tělíčka teplotu jen pár stupňů nad nulou. Údery srdce se sníží na několik málo za minutu a pauzy mezi jednotlivými nádechy mohou trvat i několik minut. Rekordmanem je zde sysel Parryův, obyvatel části

Sibiře, Aljašky a severní Kanady, jehož tělo dosahuje při hibernaci téměř $-3\text{ }^{\circ}\text{C}$, hlava potom okolo $0\text{ }^{\circ}\text{C}$. Zvířata tráví zimní spánek většinou stočená do klubíčka, aby byla okolnímu chladu vystavena jen co nejmenší část povrchu těla. Svišti a někteří netopýři navíc přezimují ve skupinách a tím dále sníží tepelné ztráty.

Během zimního spánku však dochází k jeho pravidelným přerušením, kdy se teplota těla zvýší a dech a tep zrychlí. Ani v těchto chvílích živočichové většinou neopouští svá zimoviště a nepřijímají potravu. Přestože jsou tato probuzení velmi energeticky náročná, důvody pro ně nejsou stále objasněny. V úvahu připadá například aktivace imunity, regenerace orgánů nebo třeba možnost, že se jedinci v těchto chvílích mohou skutečně vyspat. U netopýřů může i výrazné snížení okolní teploty vyvolat samovolné probuzení, které jim umožní přestěhovat se na vhodnější místa.

Probuzení ze zimního spánku a nastartování životních procesů je neobyčejně rychlé. Často už během několika málo hodin mohou zvířata zvýšit teplotu ze $4\text{ }^{\circ}\text{C}$ na $37\text{ }^{\circ}\text{C}$.

Délka zimního spánku se liší u jedno-

tlivých druhů a závisí také na místních podmínkách a počasí. U nás jsou největšími spáči sysel a plch velký, kteří prospí 7-8 měsíců v roce. Uvědomme si, že se u nich jedná vlastně o dvě třetiny jejich života. U plcha velkého byl zároveň zaznamenán nejdelší spánek u volně žijícího zvířete - celých 11 měsíců. Nedivme se, že toto roztomilé zvířátko pojmenovali v německy mluvících zemích Siebenschläfer čili sedmispáč.

Přesto že smysly zvířat jsou během hi-

Hibernující netopýři jsou někdy obaleni kapkami rosy

Přestože cílem zimního spánku je především šetřit energií, bývá příprava na toto období velmi náročná. Konec léta a podzim je u těchto živočichů věnován

Pozor na zimující ježky, kteří se mohou skrývat v hromádách starého listí

bernace silně utlumené, může dojít při silnějším vyrušení k jejich neplánovanému probuzení. Každé toto vyrušení a probuzení vede k odčerpání velké části jejich zásob energie, a nakonec může být pro život jedince osudné. Pokud tedy na zimujícího živočicha narazíme, nejčastěji to bývají netopýři nebo ježci, chováme se tak, abychom jej rušili co nejméně.

Jak už jsme na začátku uvedli, možnost zimního spánku se samozřejmě zdá lákavá i pro člověka. Vidinou několika měsíců strávených za minimálního výdaje energie se vědci zabývají především z lékařského hlediska a v souvislosti s lety do vesmíru. Nicméně zatím se zde objevuje více rizik než jejich řešení. Milovníkům slunce a tepla tak opět nezbyvá nic jiného než si počkat na jaro.

Petra a Aleš Pečinkovi

Plši jsou velmistři spáči, na obrázku hibernující plch velký

DUCHOVNÍ SLOVO

Zpráva o rekonstrukci křížové cesty a bočního oltáře

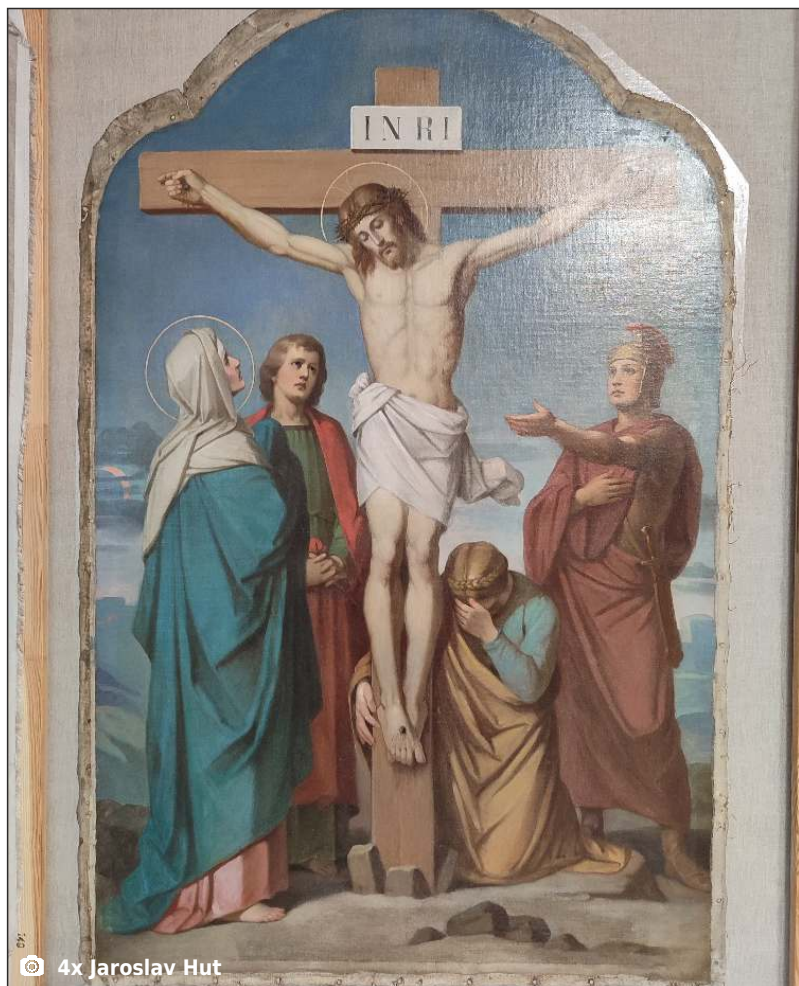
Vážení občané a farníci, další kalendářní rok je za námi a určitě se už všichni těšíme, co nového a radostného nám přinese ten nový. Než se naše očekávání naplní, je mojí milou povinností vás seznámit s odvedenou prací v kostele Nanebevzetí Panny Marie ve Velkém Týnci. Letos začnu trochu netradičně, životopisem jednoho malíře. Dne 24. července v roce 1846 se ve Staňkově narodil Josef Mathauser, syn zdejšího pekaře Ondřeje Mathausera, který pocházel z Chodova v Domažlicích, a jeho manželky Ludmily Anderlové. Rodina, jak bylo v tehdejší době zvykem, byla velmi početná. Dvě dcery a pět synů bylo umělecky nadáno, nejvíce tíhli k malířství, zejména nejstarší Josef. Měl se stát pekařem, ale k otcově nelibosti nejevil o toto řemeslo zájem a proti jeho vůli se vyučil malířem pokojů u domažlického malíře Ignáce Amerlinga. Poté odešel do Prahy, kde pracoval a získával prostředky, aby mohl navštěvovat malířskou akademii, kam byl pro svůj nesporný talent přijat. Vynikal jako

znamenitý malíř podobizen a náboženských motivů, v pozdější době se věnoval také malbě historické. Jeho obrazy s historickými motivy se v první polovině 20. století staly nezbytnými pomůckami školního vyučování. Nejznámějšími obrazy staňkovského rodáka jsou Jan Kozina, Havlíček Borovský nebo Lešetínský kovář, jejichž reprodukce tehdy zdobily tisíce místností českých rodin. Na jubilejní výstavě v Praze roku 1891 vystavoval v uměleckém pavilonu obraz Ježíš na Kalvárii, který zakoupilo rakouské ministerstvo kultury pro vídeňské sbírky. V Mariánských Lázních pracoval na výzdobě zdejšího katolického kostela Nanebevzetí Panny Marie. Křížová cesta z roku 1887 táhnoucí se po celém obvodu chrámu, je jeho dílem. Josef Mathauser zemřel 10. ledna 1917 a je pochován na Vinohradském hřbitově v Praze. Jedno z děl Josefa Mathausera je křížová cesta z roku 1892 v kostele ve Velkém Týnci. V letošním roce byla odvezena do ateliérů restaurátorů polovina obrazů

i s rámy k odbornému zásahu, který byl již nanejvýš nutný. A protože práce je velmi náročná, první výsledky uvidíte až na jaře letošního roku, kdy bude zrestaurovaná část instalována a druhá odvezena. Zatím Vám posílám foto zrestaurovaných čtyř pláten. Další akcí farnosti bylo dokončení zrestaurování bočního oltáře sv. Barbory. Zde je vše již hotovo, a při návštěvě chrámu doporučuji neváhat a zajít si až do přední části kostela a dílo si prohlédnout. Mistrná práce restaurátora pana Pavla Macha si zaslouží obdiv a uznání. Chtěl bych touto cestou poděkovat obci Velký Týnec za trvalou a velmi úspěšnou

spolupráci, kdy se nám společnými silami daří i přes ne vždy příznivou ekonomickou situaci naší země udržet památkový fond a kulturní dědictví ve stavu, za který se rozhodně nemusíme stydět. Děkuji vám všem, kteří se zajímáte o toto duchovní a kulturní dědictví a jakýmkoliv způsobem přispíváte k jeho zachování a obnově. Přeji vám radostné a pokojné Vánoce a těším se na další spolupráce v roce 2024!

Jaroslav Hut,
technický administrátor děkanátu Olomouc

Tříkrálová sbírka 2024 ve Velkém Týnci

Malí králové koledovali ve Velkém Týnci v pátek 5. a v sobotu 6. ledna. O výši částky, kterou jste jim přispěli budeme informovat v následujících číslech Týneckých listů. Do 14. ledna můžete ještě přispět do

Tříkrálové sbírky do kasiček umístěných v prodejně paní Lexové, pana Nováka nebo převodem na účet 66008822/0800, VS 777970145 nebo platbou přes QR kód.

Atego slaví 25. narozeniny

Nákladní vozidlo stejně mnohostranné jako přepravní úkoly v rozvázkové dopravě

V roce 1998 společnost Daimler-Benz AG představila Mercedes-Benz Atego v rámci mezinárodního veletrhu užitkových vozidel RAI v Amsterdamu. Atego nahradilo po celkem 14 letech výroby modelovou řadu LK („Leichte Klasse“ – lehká třída). Jeho vývojáři si pro novou generaci stanovili zásadní cíl: možnosti konfigurace nového vozidla pro rozvázkovou dopravu měly pokrývat rozmanitost přepravních úkolů v segmentu lehkých až středně těžkých nákladních vozidel. Široké spektrum v té době sahalo od běžných silničních podvozků pro valník nebo skříňové nástavby pro rozvázkovou nebo i středně dálkovou dopravu, přes sklápěče pro stavebnictví a terénní verze, modely se specifickou výbavou pro komunální služby až po speciální řadu podvozků pro hasičská vozidla a jiné speciální nástavby.

Atego vstoupilo na trh s 25 základními verzemi, šesti výkonovými kategoriemi a čtyřmi kabinami

Atego zpočátku pokrývalo segment s celkovou hmotností od 6,5 do 15 t. Modelová řada zahrnovala 25 základních verzí, šest výkonových kategorií a čtyři varianty kabiny. Díky tomu dokázala uspokojit rozmanité požadavky zákazníků v segmentu lehkých až středně těžkých nákladních vozidel. Na výběr byly vznětové řadové čtyřválcové a šestiválcové řady OM 900. Tyto jednotky poskytovaly ze zdvihového objemu 4,25 litru, resp. 6,37 litru nejvyšší výkon 90 až 205 kW (122 až 279 k) a maximální točivý moment 470 až 1300 Nm, který byl k dispozici v rozsahu od 1200 do 1600 otáček za minutu.

Atego 1217 s největší kabinou, provedení po prvním faceliftu

Mercedes-Benz měl s touto modelovou řadou od samého začátku ambici stanovit v příslušné třídě nová měřítka hospodárnosti. Konstrukční životnost agregátů tak byla prodloužena na 600 000 km. Pro Atego byly výrobcem předepsány také výrazně delší intervaly údržby, než bylo do té doby běžné. To umožnilo nabídnout provozovatelům vozových parků maximální dostupnost vozidel a atraktivní provozní náklady. Výrazně vzrostly rovněž požadavky na komfort na pracovišti. Průzkumy ukázaly, že řidiči při rozvážce zboží nastupují a vystupují v průměru 30krát za den. Konstrukce modelu Atego tento poznatek zohlednila. Inovativní koncept rámu Atego se sníženou přední částí vytvořil příkladné podmínky pro snadné nastupování a lehký pohyb v celé šířce kabiny. Tím se podařilo usnadnit profesionálním řidičům práci v městské a regionální roz-

vázkové dopravě. Čtyři varianty kabiny vycházely vstříc různým požadavkům v segmentu lehkých a středně těžkých nákladních vozidel. Kromě kompaktních verzí pro rozvázkovou dopravu a provoz na staveništích mezi ně patřila také prodloužená a zvýšená varianta pro lehkou dálkovou dopravu.

„Těžké Atego“ pro 18 a 26t celkové hmotnosti

O půl roku později, na 57. ročníku veletrhu IAA Nutzfahrzeuge v Hannoveru, nabídku ještě více rozšířilo „těžké Atego“ s vyšším rámem, ještě výkonnějším řadovým šestiválcem o objemu 7,2 l a max. výkonu 240 kW/326 k a celkovou hmotností 18 až 26 tun. Tento model vyplnil mezeru, která dosavadní Atego dělila od těžké modelové řady Actros. Těžké Atego bylo později při modernizaci přejmenováno na Axor.

Mercedes-Benz Atego je „International Truck of the Year 1999“

Nový Mercedes-Benz Atego přesvědčil svět nákladní dopravy o svých kvalitách okamžitě, a obdržel prestižní titul „International Truck of the Year 1999“ – Mezinárodní nákladní vozidlo roku 1999. S prvním faceliftem v roce 2004 pak obdrželo Atego mimo jiné novou, průkopnickou převodovku. Převodovka G85-6 s automatizovaným řazením Telligent, doplněná o bezpečnostní systémy ABS a ASR a brzdový asistent BAS, posunula jízdní komfort na úroveň, jíž do té doby dosahovala pouze těžká nákladní vozidla Mercedes-Benz, a současně optimalizovala bezpečnost silničního provozu.

Atego 1317K první generace se sklápěčem Meiller

o výkonu 160 kW (218 k), ale také kapalinou chlazeným elektromotorem s nejvyšším výkonem 44 kW (60 k). Elektromotor dokázal zajišťovat výhradně elektrický pohon nákladního vozidla v nízkých rychlostech. Při vyšší rychlosti jízdy a větším zatížení se připojil vznětový motor. Elektromotor navíc sloužil pro rekuperaci při setrvačné jízdě a zpomalování, kdy ukládal energii do sady lithium-iontových akumulátorů, aby byla využitelná při další fázi zrychlování. Tím se podařilo snížit spotřebu paliva v městské rozvázkové dopravě až o 20 procent a v průměru o 10 až 15 procent. Nejen díky tomu si Atego krátce poté zajistilo v roce 2011 podruhé titul „Truck of the Year“.

Druhá generace s velmi hospodárnými motory Euro VI

V roce 2013 byla na trh uvedena výrazně inovovaná druhá generace, tentokrát s motory řady OM 930, které splňovaly normu Euro VI a ve svých nejmodernějších verzích pohánějí model Atego dodnes. Nabídka výkonových variant sahala nyní od 115 do

220 kW (156 až 299 k). Navzdory náročným požadavkům na co nejnižší emise ve výfukových plynech se vývojářům motorů podařilo snížit spotřebu paliva v průměru o pět procent oproti předchozí generaci. K tomuto úspěchu přispělo moderní vstřikování common rail, které nahradilo vstřikovací jednotky čerpadlo-tryska, spolu s vysokými spalovacími tlaky. Na snížení spotřeby paliva se podílela také aerodynamická optimalizace kabiny. Navíc se konstruktérům podařilo snížit spotřebu AdBlue na 2 až 2,5 procenta spotřeby nafty. Různými technickými opatřeními bylo rovněž zajištěno, že nedošlo ke snížení užitkové hmotnosti. Intervaly údržby byly znovu prodlouženy, a to o 20 procent na 120 000 kilometrů.

Převodovka PowerShift 3 zajišťuje vysoký jízdní komfort a velkou hospodárnost

Mimořádný pokrok z hlediska komfortu a hospodárnosti umožnila také nová převodovka PowerShift 3 s šesti nebo osmi převodovými stupni a volnoběžným režimem Eco-Roll. Řidič nyní řadil pomocí elegantní páčky na sloupku ři-

Rozšířena byla také nabídka motorů, přizpůsobených pomocí technologie čištění výfukových plynů BlueTec SCR požadavkům emisních norem Euro IV a V, resp. EEV.

První sériově vyráběné nákladní vozidlo s paralelním hybridním pohonem

První generace modelové řady Atego se ještě krátce před modernizací zapsala do historie jako průkopník elektromobility v odvětví užitkových vozidel. Model BlueTec Hybrid 1222L byl v roce 2010 prvním sériově vyráběným nákladním vozidlem s paralelním hybridním pohonem, tvořeným kombinací vznětového motoru a elektromotoru, a typovým schválením EU. Vozidlo s celkovou hmotností 12 tun disponovalo nejen vznětovým motorem OM 924

Atego 1428AF 4x4 jako hasičská cisterna v úpravě německé firmy Schlingmann

Atego 1223L v běžném rozvázkovém provedení s chladiřenskou nástavbou

zení podobně jako u řady Astros. Manuálně řazená mechanická převodovka se šesti nebo osmi převodovými stupni a redukovaným převodem byla dodávána už jen na přání. Pro komunální provoz a další speciální nasazení byla k dispozici ještě jedna manuálně řazená

„Těžké Atego“ 1823 bylo předchůdcem úspěšné středně těžké řady Axor

mechanická převodovka s plazivým převodem pro velmi pomalou jízdu nebo pětistupňová samočinná převodovka. Kvantovým skokem v oblasti bezpečnosti bylo zavedení elektronicky řízeného stabilizačního systému ESP do standardní výbavy.

Se zavedením druhé generace prošlo důkladnou modernizací také uložení kabiny. Řidiči modelu Atego si tak mohli užívat komfortu, který dosud znali pouze z modelu Actros. Od té doby mají zákazníci na výběr čtyři verze a tři délky kabiny. Kabinu S Classic Space lze objednat v normální a prodloužené variantě. Kromě ní je k dispozici kabina L ve verzích Classic Space nebo Big Space s vysokou střechou. Jednodílné lůžko se sedmizónovou matrací ze studené pěny ve velké kabině umožňuje i příležitostně jízdy v dálkové dopravě. Nabídka zahrnuje také dvojitou kabinu se šesti sedadly doplněnou specifickou nástavbou pro použití v hasičských sborech nebo technických či komunálních službách.

Mercedes-Benz Uptime zvyšuje dostupnost vozidla a snižuje provozní náklady

V roce 2019 se značka Mercedes-Benz podařilo dosáhnout dalšího zásadního pokroku ve snaze o snižování provozních nákladů a zvyšování dostupnosti vozidla. Služba Mercedes-Benz Uptime, dříve zavedená pro dálková těžká ná-

kladní vozidla, je nyní k dispozici také pro Atego. Tato služba poskytuje provozovateli vozidla a servisnímu partnerovi Mercedes-Benz informace o stavu vozidla v reálném čase. Systém kromě toho dokáže hlášení o technickém stavu nákladního vozidla samostatně interpretovat, a na základě toho odvozovat doporučení a pokyny pro další postup. Tím lze předcházet neplánovaným výpadkům, a navíc i předvídat plánovat návštěvy servisu kvůli údržbě a opravám tak, aby pokud možno nebyly vůbec dotčeny logistické procesy.

Nejnovější bezpečnostní asistenční systémy v modelu Atego od roku 2024

Atego bude od dubna 2024 disponovat nejnovějšími bezpečnostními asistenčními systémy, mezi něž patří například

Atego 1324KO, současné provedení, se zametací nástavbou české firmy Kobit

aktivní asistent pro nouzové brzdění Active Brake Assist 6 (ABA6) a aktivní asistent pro odbočování Active Sideguard Assist 2 (ASGA 2). Jejich základem je nová elektronická platforma, která využívá tzv. senzorovou fúzi kombinující data z radarových senzorů a kamer. Tím vzniká ještě lepší přehled o situaci před vozidlem a po jeho stranách. Daimler Truck přitom se svými bezpečnostními asistenčními systémy v mnoha oblastech dalece převyšuje aktuální legislativní požadavky. Například tím, že ABA 6 aktivně zasahuje do brzdění a při rychlosti jízdy až 60 km/h dokáže automaticky zastavit nejen před stojícími vozidly, ale i před účastníky silničního provozu, kteří jedou v příčném směru, protisměru nebo ve stejném jízdním pruhu.

Mercedes-Benz Atego i po 25 letech naplňuje slib, daný výrobcem v roce 1998 při uvedení na trh, že bude nabízet v tomto segmentu nejvyšší úroveň komfortu a bezpečnosti. I po čtvrt století je Atego stále moderním produktem, který splňuje rozmanité požadavky zákazníků.

Připravil David Chleboun
Daimler Truck ČR

Atego 1317AK s pohonem všech kol zvládne i poměrně těžký terén

Pohádka o tom, jak se sněhulák konečně zahřál

...byla nebyla jedna malá, zasněžená vesnička. A jelikož tehdy Svatý Martin přivezl opravdu hodně sněhu, dali se výborně stavět sněhuláci. V celé vesničce byste tak nenašli chaloupku, u které by čestnou stráž nadržel běloskvoucí sněhulák. Dokonce i starý pán z konce vesnice postavil svého sněhuláka. A dal mu jméno Emil. Jednoduše, protože i on sám se jmenoval Emil a tak stejně pojmenoval i svého huňatého kocoura. Sněhuláček Emil byl tolik podobný ostatním sněhulákům, zároveň se však v mnohém lišil. Možná proto, že mu byla neustále zima. A co si budeme povídat, když je sněhulákovi zima, není něco v pořádku...

Den co den se tak úpěnlivě koukal do oken starého pána a tolik se toužil přiblížit plápolajícímu ohni v jeho krbu. V jeho srdíčku totiž cítil chlad, který se rozléval i do špičky jeho mrkvového nosu. A byl z toho opravdu nešťastný, jelikož ostatním sněhulákům ve vsi zima věru nebyla.

To víte, že byl náš sněhuláček Emil rád,

když se k němu jednou odpoledne stavila malá holčička a kolem jeho holého krku mu obvázala svou šálu. To ho zahřálo u srdíčka. Když však holčička odešla a na vesnici opět padla noc, sněhuláček se zase rozklepal zimou. Závistivě pokukoval po ostatních rodinkách sněhuláků. „Kdyby tady alespoň nestál tak sám, jako kůl v plotě!“, pomyslel si. Přitom moc dobře věděl, že starý pán pro své nakrápnuté zdraví víc sněhuláků postavil nedovele.

A tak tam několik dnů mrznul a třásl se zimou, přitom toužebně pokukoval jak po ohni v krbu, tak i po veselých rodinách sněhuláků. Jedno odpoledne se u něho zastavila zase ta malá holčička, která mu darovala hřejivou šálu. „Chudáčku můj malý“, promluvila. „Stojíš tu tak sám, musí ti být chladno a určitě také smutno“, pokračovala. A malou ručičkou v rukavičce mu oprašovala čerstvě spadlý sníh z jeho uhlových knoflíků. A mluvila s ním tak dlouho, dokud se sněhuláčekův zmrzlý jazyk nerozvázal. To si pak povídali spolu a že toho

měli spoustu na probírání. Ono sněhuláci s dětmi moc nemluví, to se potom nastřádá věcí k pořádné konverzaci! A tak holčička sněhuláka navštěvovala

den co den a po každé se ho ptala, proč je tak smutný. A sněhuláček pokaždé odpovídal, že je mu zima a že by se potřeboval dostat k hřejivému ohýnku. Ale to si holčička ťukala na čelo, že jaktěživ neviděla sněhuláka, který se chce dobrovolně roztopit. Jednou však dostala nápad! Na stěnu domu křídami namalovala plápolající ohýnek. Jen a jen pro sněhuláčka, aby mu nebylo smutno, že k opravdovému nesmí. To bylo radosti! Sněhuláčekovi div z hlavy nespadol klobouk, coby parádní hučka. A když se

k němu pak holčička přitiskla, aby ohýnek mohli sledovat spolu, bylo sněhulákovi blaze na srdíčku. Už necítil chlad, ani mráz a na rampouchy na jeho mrkvovém nose si ani nevzpomněl. „To ten ohýnek hezky hřeje“, řekl. „Jo, jo“, přitakala holčička. A tak se ten den sněhuláček konečně zahřál. Jeho srdíčko se však nerozehřálo nakresleným ohýnkem, nýbrž láskou, která

vyzařovala z oné malé holčičky. Protože láska zahřeje i toho nejzmrzlejšího sněhuláka!

Připravila Vladimíra Hacsiková
Zdroj: <https://www.karcoolka.cz>

Proč se staví sněhulák?

Zima je tady a s ní i na mnoha místech vydatná sněhová nadílka. Dokonce i v Týnci napadl na začátku prosince sníh a celá příroda se zachumlala do bílé krásné nadýchané peřiny. Radost ze sněhu mají určitě nejen děti, ale i milovníci zimních sportů. K zimě také neodmyslitelně patří stavění sněhuláka. První sníh vždycky hlavně děti vytáhne z teplých domovů a už běží stavět sněhuláky. Kde se tato tradice vzala? Proč se vlastně sněhové postavy staví? Tak nejen na tyto otázky vám odpovíme v našem příspěvku. Příjemné čtení.

Sněhulák představuje lidskou postavu postavenou ze sněhu (ze sněhu se staví ale i zvířata). Postava je tvořena zpravidla třemi různě velkými koulemi – největší koule je dole, nejmenší nahoře (představuje hlavu). Ruce sněhuláka jsou tvořeny malými koulemi. Sněhulák bývá „dozdoben“ mrkví místo nosu, uhlím či kamínky, které se promění v ústa, oči a knoflíky. Nechybí koště v ruce a hrnec/klobouk na hlavě. Další doplňky už jsou na fantazii stavitele.

zmínky pochází z 16. století. Každopádně v té době se zřejmě nejednalo o rozšířenou a oblíbenou činnost. Tou se stala až později – v 19. století. Sněhulák se zároveň stal neodmyslitelným symbolem zimního období.

Jak se sněhulák staví?

To asi nemusíme vysvětlovat ani těm nejmenším dětem. Kdyby ale přece jen někdo nevěděl... K stavbě sněhuláka je třeba zejména vhodný sníh. Musí být mokrá, aby držel dobře dohromady. Jak již bylo zmíněno, sněhulák je vytvořen ze tří různě velkých koulí. Začít je možné kteroukoliv z nich, nicméně nejpraktičtější je vytvořit je dle velikosti sestupně (nejdříve velkou, pak střední a nakonec nejmenší). Koule se naskládají na sebe, vytvoří se ze sněhu ruce a poté je ta správná chvíle na dotvoření sněhuláka. Fantazii se meze nekladou, a tak konečný vzhled je pouze na tvůrčích sněhuláka. V posledních letech se objevil trend tvořit sněhuláka z jednoho kusu – tedy tvarovat jej z velké hromady sněhu.

Zajímavosti

Za největšího sněhuláka na světě je považována sněhová žena/sněhulačka Olympia, která byla postavena v únoru

2008 v americkém státě Maine. Sněhulačka měřila 37,21 metru a na její stavbu bylo použito 5 890 tun sněhu. Ruce byly vytvořeny ze smrků o délce 9 metrů, nos měřil 2,5 metru. V České republice je za největšího sněhuláka považován ten s výškou 8,52 metru (bez klobouku), který byl v roce 2005 postaven v Dlouhé Třebové.

Stavěli jste jako děti sněhuláky? Jak vypadali? A stavíte

je i dnes? Změnil se jejich vzhled? Jakého největšího sněhuláka jste postavili? Co vás na této činnosti baví? Proč se podle vašeho názoru tato tradice dochovala až do dnešní doby? Podělte se s ostatními členy rodiny o své zkušenosti, rady a tipy.

Připravila Vladimíra Hacsiková

Kdy se sněhulák objevil?

Kdy přesně vznikla tradice stavění sněhuláků, není známo. První písemné

Zimní básničky

Sněhuláček

Sněhuláček panáček
 má na hlavě plecháček.
 Místo očí uhlíky
 a až dolů knoflíky.
 Chodí, chodí bos
 a má dlouhý nos.

Zima

Cupy, dupy, cupy, dupy,
 zima stojí u chalupy.
 Vezmeme si rukavice,
 sáně, boby a čepice,
 vyběhneme rychle ven,
 na sněhu se zahřejem.

Zima

Kreslím si, jak padá sníh
 na pole a na cesty.
 Sněhuláka kreslím též
 bez kabátu bez vesty.

Sněží

Sněží, sněží, mráz kolem běží.
 zima je kočičce, hřbet se jí ježí.
 Fouká, fouká, bílá je louka,
 zima je pejskovi, ke kamnům kouká.

Meluzína

Hledá zmrzlá meluzína,
 kde je díra do komína.
 Hledej, hledej, meluzíno,
 komínů tu máme plno.
 Až nejvyšším proletíš,
 teplem se hned rozpustíš!

Bílá zima

Jak peřina za peřinou
 po obloze mraky plynou.
 Pár těch peřin puklo mrazem,
 peří se z nich syje na zem.
 Sláva - sněží! To je prima,
 letos bude bílá zima!

Vrány

Přiletěla vrána, sedla na jedli,
 přiletěla druhá, sedla vedle ní.
 Řekla vrána vráně, koupíme si sáně,
 budeme se vozívat v stodole na slámě.

Modrá a bílá

Bílá zima, modré mrazy,
 sněhuláci celí nazí.
 Proč si, sněhuláku náš
 ze zimy nic neděláš?
 Nic lepšího nad mráz není,
 zima je mé potěšení.
 Modrá zima, bílý sníh,
 děti v teplých čepicích.

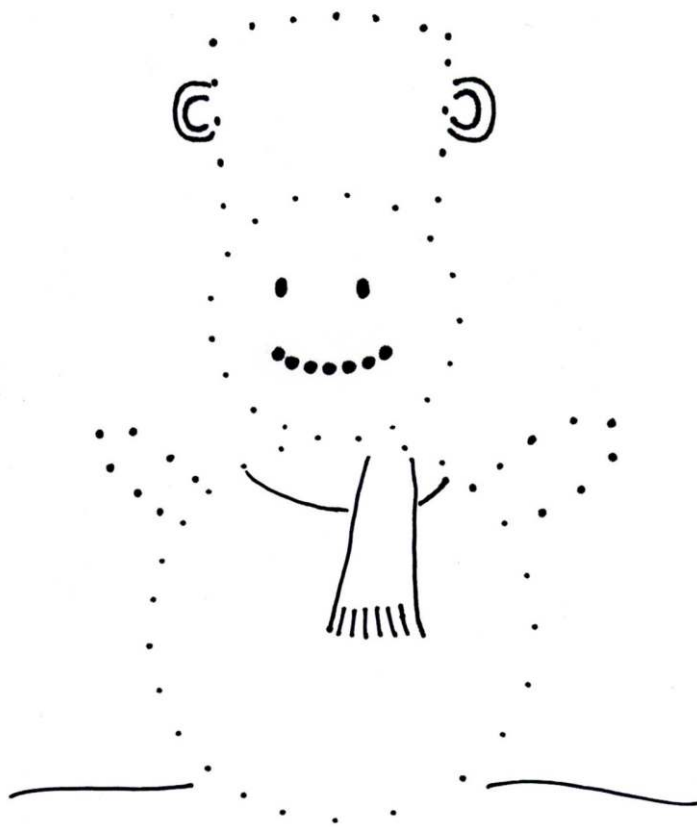
Kam se v zimě ježek schoval?

Neklouzal se, nesáňkoval.
 Zahrabal se do listí,
 od té doby spí a spí.
 Zahrabal se do země:
 "Lidičky vzbudte mě,
 až zavoní fialky,
 zapískají píšťalky!"

Připravila Vladimíra Hacsiková

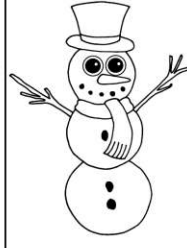

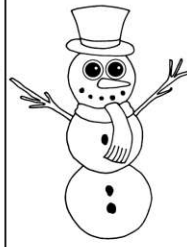

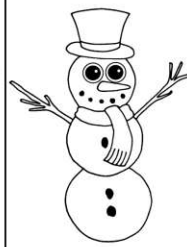
SNĚHULÁK

Vezmi si tužku, spoj tečky a potom obrázek vybarvi.

© **bezva**máma.cz

Kopírování a šíření povoleno pouze pro nekomerční použití, v nezměněné podobě s ponecháním loga bezvamama.cz

Sněhulák

Vezmi si pastelky a vymaluj sněhuláky podle vzoru.
 Pozor, každý z nich bude mít jinou barvu šály a jinou barvu klobouku.

Podívej se na obrázek a vybarvi sněhuláky, kteří mají nos doprava, žlutou barvou, sněhuláky s nosem vlevo vybarvi modrou barvou, sněhuláky s nosem dolů vybarvi zelenou barvou a sněhuláky s nosem nahoru vybarvi červenou barvou.

E-předškoláci

VELKÁ SOUTĚŽNÍ KŘÍŽOVKA PRO DĚTI

13 8 11

21 20 12

18 16 1

6 17

7 10

9

19 22

15 3

2 4 22

A	--	5
B	---	
C	----	L ----
D	---	M --

Pepíček se ptá tatínka: „Tati, indiáni se malovali, když se chystali k boji, vid?“ „Přesně tak,“ odpoví tatínek.

„Tak si dej pozor na mámu. ... (pokračování v tajence),“ říká Pepíček.

Podaří-li se vám tajenku vyluštit, zašlete nám její znění do redakce na e-mail sekretariat@velkytynec.cz a my ze zaslanych odpovědí vylosujeme vítěze. Správnou tajenku z minulého čísla (...že je na vás spoleh) zaslala a vítězkou se stala Agátka Hájková z Velkého Týnce. Gratulujeme!

Letem školním světem

Časopis ZŠ Milady Petřkové Velký Týnec - leden 2024

Je libo trochu hudby?

Hororová, filmová, muzikálová, rocková, folková hudba - to vše zvládne cimbál!

Přesvědčili jsme se o tom 29. listopadu, kdy k nám zavítalo kvarteto pánů ze Zlína - **cimbálová muzika RĚVA**.

Basa, klarinet, cimbál a housle nám zahráli nejen lidové písně (např. Beskyde, Beskyde či Čije jste, husličky, čije?), ale se svými nástroji nám představili i hudbu vážnou - v jejich podání jsme vyslechli Smetanovu skladbu Vltava, i veselejší - píseň skupiny Queen nebo Imagine Dragons. Přidala se i zobcová flétna, cimbál zvonil a cinkal muzikálovou Noc na Karlštejně, zazněla také jazzová mafiánská z počítačové hry Mafie v doprovodu klarinetu, objevil se i vizovický Jožin z bažin, zatancovali jsme si vsedě čardáš, naladili se adventně písničkou Rolničky, rolničky.

Poslední skladby doprovodil saxofon. A tu úplně poslední si někteří užili na parketu. Když nemůžeš, tak přidej víc zvedla spoustu z nás ze židlí a v tělocvičně se tančilo a zpívalo.

Ani vloni na nás Mikuláš nezapomněl!

Samozejmě jsme se během programu dozvěděli i spoustu zajímavostí o cimbálu. Třeba to, že první cimbál vynalezli v Mezopotámii, že má 130 strun, váží zhruba 50 kilogramů, hraje se na něj různými druhy paliček, paličkami dřevěnými s bílým zakončením, některé jsou i na konci obalené vatou, cimbál pak zní měkčeji. Také nám vysvětlili, jaký je rozdíl mezi folkovou a folklorní hudbou. Za správně zodpovězené otázky, za taneček, či zpěv na některé z nás čekaly drobné odměny. Bylo to moc prima!

Sportovní okénko

Prosinec se nesl v duchu basketbalu

6. prosince jsme byli přizváni na basketbalový turnaj starších zákyň v Šumvaldu. Naše děvčata se prala na palubovce stařečnické, mezi basketbalovými školami se umístila na krásném 3. místě.

Složení týmu: Monika Majerová, Alžběta Soušková, Sofie Vytásková, Adéla Rubačiková, Anna Novosádová, Iva Talašová, Liliána Berková, Zuzana Houšťavová, Viktorie Plachá, Lucie Ryšavá, Eliška Neumanová. Dalšími účastníky byly týmy ze ZŠ Ruda nad Moravou, ZŠ Uničov a ZŠ Šumvald.

Okrskové kolo v basketbalu dívek

13. prosince zavítala naše děvčata do Velkého Újezdu, kde se konalo Okrskové kolo basketbalu dívek. **A odváží si parádní 1. místo!**

Naši školu reprezentovaly *Monika Majerová, Alžběta Soušková, Sofie Vytásková, Adéla Rubačiková, Anna Novosádová, Iva Talašová, Liliána Berková, Zuzana Houšťavová, Viktorie Plachá, Lucie Ryšavá, Eliška Neumanová.*

Celkové umístění:

1. místo Velký Týnec
2. místo Velká Bystřice
3. místo Tršice
4. místo Velký Újezd

Své basketbalové zápasy v Šumvaldu a ve Velkém Újezdu zhodnotily Ivča, Adélka, Bety a Anička:

„V Šumvaldu jsme byly poprvé, rozkoukávaly jsme se a sbíraly zkušenosti. Nejvíce se nám dařilo proti týmu z Uničova, vyhrály jsme 36:4.“

Nejhůř se nám hrálo proti Rudě, mají trenéra bývalého basketbalistu, měly hroznou dobrou taktiku. A i když odehrály něco dobře, křičel na ně, ať se zlepší. Bylo na nich vidět, že hru ovládají. Zápas s nimi jsme sice prohrály, ale hrály jsme s nimi vyrovnaně. Ostatní týmy s nimi dopadly mnohem hůř. Třetí místo je hezké, ale ten dort by se šiknul.“

Při povídání o zápase v Újezdě se rozzářily: „V Újezdu se nám hrálo dobře. Tam už to bylo výkonnostně lepší. Nejvyrovnanější zápas byl s Tršicemi. Obtížně se nám hrálo proti Bystřici, jejich hráčky dost faulovaly a my sbíraly body z trestných střelení. Byly dravé, agresivní, ale nedařilo se jim proměňovat šance, měly jich dost. Újezd měl dobrou taktiku, ale ten jsme přehrály nejvíc. Neobešlo se to bez drobných zranění, Bety dostala párkrát do hlavy, nejvíc to odnesl její nos.“

I kluci úspěšně reprezentovali naši školu!

12. prosince se zúčastnili **Okrskového kola basketbalu ve Velkém Újezdu** kluci. Tým ve složení **Šimon Andryšek, Lukáš Židák, Samuel Pavelka, Ondřej Šafránek, Roman Kale, Daniel Adam Sváčina, Tobiáš**

Novotný, Šimon Kundrt, Tomáš Janda, Matěj O'Brian, František Kovář, David Kaláb si poradil s týmy ze základních škol z Tršic, Velké Bystřice a Velkého Újezdu a obsadil první místo! Paráda!

A 20. prosince zavítal tým našich starších žáků do Šumvaldu. Soupeři jim byly týmy ze ZŠ Šumvald, ZŠ Pionýrů Uničov, ZŠ U Stadionu Uničov a ZŠ Troubelice. A kluci z Velkého Týnce se vůbec neztratili! Ba právě naopak! Ze Šumvaldu si odváží ocenění nejvyšší, 1. místo! Senzace! Odměnou je nejen diplom a pohár, odměna je i sladká – dort v podobě basketbalového míče. Chutnal prý náramně.

už trochu unavenější, tak to musel vzít trochu do režie on, a tak nějak to směřovalo k tomu vítězství, no... Nejvíce to střílelo Ondrovi Šafránkovi a Samu Pavelkovi. Na dortu pro vítěze jsme si pochutnali."

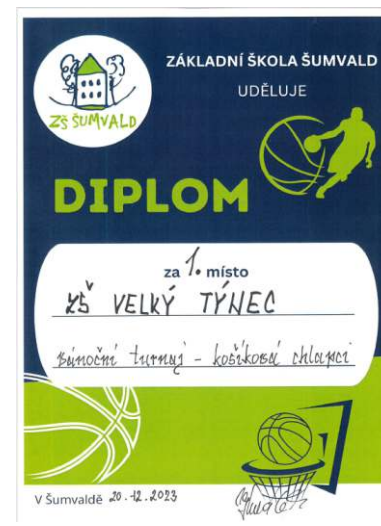

Kluci zápas zhodnotili:

Tobi: „Za mě to určitě mohlo být místo lepší, často jsme propadávali, ale po té půlce jsme si to s naším trenérem řekli a ty chyby jsme pak dál už nedělali. Hodnotím to... Excelentně... Turnaj jsem si užil.“

Romča: „Mně se to líbilo. Zápas byly dobré. Některé dost vyrovnané. Byly jsme lepší.“

Tobi: „Jednoduchý zápas byl proti Uničovu Stadionu, naopak dost nás potrápil Uničov Pionýrů. A taky s Troubelicemi to nebylo tak jednoduché. Toto byly asi dva nejtěžší zápasy. Basket v Šumvaldu byla premiéra. Byly jsme dobrý tým. Pan učitel nás nechal ze začátku, ať si to hrajeme, jak potřebujeme, fungovalo to, akorát potom jsme byli

Talk talk Týden s lektorem

Ve snaze nabídnout studentům naší školy více kontaktu s přirozenou angličtinou jsme uspořádali intenzivní kurz tohoto cizího jazyka s rodilým mluvčím z Velké Británie. Konverzační kurz byl určen pro vybrané studenty osmých a devátých ročníků. Účastníků bylo 19. Čekalo je šest vyučovacích hodin denně po dobu jednoho týdne. Lektorem byl Guy Cheetham. Žáci s lektorem společně diskutovali na různá témata výlučně v anglickém jazyce. Mnohým zúčastněným opadl strach z po-

vídání v angličtině, poopravili si výslovnost, rozšířili si slovní zásobu. Na závěr – poslední den kurzu – dostali všichni žáci certifikáty o absolvování intenzivního kurzu anglického jazyka. Žáci zhodnotili kurz v tom smyslu, že jim pomohl rozvinout komunikační schopnosti, získat sebejistotu v projevu, povídali si ve dvojicích, skupinách, sdíleli názor s celou skupinou, lektor byl vstřícný, profesionální, zábavný...

27. listopadu – 1. prosince se konal ve škole ve Velkém Týnci jazykový kurz. Byl s rodilým mluvčím z Velké Británie a celý týden jsme se učili jen a jen angličtinu. Přihlášení byli žáci z osmých a devátých tříd a na kurzu bylo dobře, že jsme se mohli více poznat s lidmi, s kterými se nebváme. Každý den jsme chodili do učebny se sluchátky (jazyková laboratoř) a jako normální vyučování, začal i náš kurz. První den jsme se s pánem seznámili, Prozradil nám informace o sobě, my jemu také. Udělali jsme to ale hrou. Každý o sobě řekl 4 zajímavé věci a ostatní hádali, která z nich je lež. Každé ráno jsme se rozdělili do skupin a hráli hry na slovní zásobu. Jedna dobrá hra byla, že si každá skupina vylosovala 7 písmen a z nich jsme měli vytvořit co nejvíce slov. Tato hra mě hodně bavila a strávili jsme nad ní tři vyučovací hodiny! Dále jsme hráli hru s židlemi, ať se vymění každý, kdo třeba rád kreslí. Nebo jsme zkusili ve trojicích různé rozhovory a musela tam zaznít slova, která jsme našli ve slovnících, a přišla nám neobvyklá. Ve trojicích jsme dělali i reklamu na nějaký produkt a popisovali ho. Pán s námi mluvil jen anglicky a my ho učili pár českých slovíček. Byl moc hodný, byla s ním legrace, a i když jsem toho občas hodně nerozuměla, v průběhu jsem vždy pochopila, co mám dělat. Poslední den jsme dostali certifikáty za absolvování kurzu a rozloučili jsme se s pámem a poděkovali mu. Byl to moc prima kurz, jsem ráda, že se ve škole naskytla taková příležitost!

Doufám, že bude taková možnost příště zase.

Monika Řezníčková, 8. B

Účastnice kurzu, Bea a Elise Iqbal, pana lektora vyzpovídaly

B: Do you like this school?

G: Yes, I really like this school. The students are kind, and it's a really nice environment.

E: Do you like teaching here?

G: Teaching this group? Yes, it was a fantastic week. You guys are great, and you all speak English very well for your age. There are very nice people here, and it was a really good time.

B: Okay, and do you like our meals?

G: Your lunches?

E: Yes.

G: Yes and no. I like the soups, but the meals may not so great.

B: What was your favourite meal in this school?

G: This week? Probably potatoes and chicken.

E: Do you prefer winter or summer?

G: I think... I prefer winter. I like days like today because I find snow and winter very beautiful. I love winter, and I enjoy skiing and winter sports. Yeah, I probably think winter is my favorite season. I wish we had

more snow in England.

E: **I was there with my aunt two or three years ago, and there was snow.**

G: Really? Yeah, some years we had a lot of snow, that's right.

B: **What is your favourite hobby?**

G: My favorite hobby? I have many hobbies. I like swimming and skiing in

winter, and I read a lot while I also like listening to music and playing sports.

E: **What is your preferred book genre?**

G: It's an interesting question. I like reading fiction and biographies. I hate reading politics because there is a lot of politics around us.

E: **Do you prefer sad songs or happy songs?**

G: Um... I think sad songs are for relaxing, so probably I prefer sad songs, but happy songs are nice too.

B: **What is your favourite language?**

G: My second language is French. I would say I like French...

E: **Thank you for the interview.**

B: **Thank you very much.**

G: You are welcome.

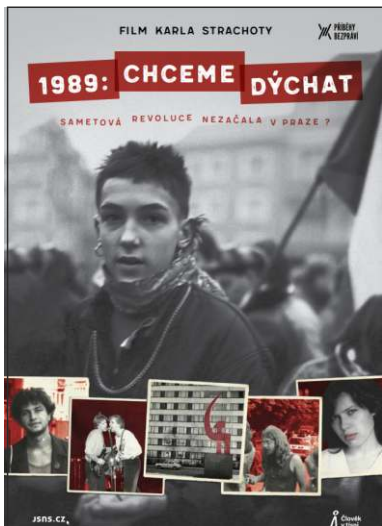
Beáta Spurná, 8. A a Elise Maya Iqbal, 8. B

Jeden svět na školách

Každý rok na stovkách základních a středních škol po celé České republice se koná „měsíc filmu na školách“. Zapořená škola uspořádá projekci filmu s tématem československých dějin a pozve si hosta na pořadovou debatu.

Projekce a následně besedy k tématu se účastnili vybraní žáci 9. tříd. Pamětníkem byl Mirek Zdráhal.

Letošní téma bylo inspirováno novým filmem s názvem **1989: Chceme dýchat**, který se zaměřuje na tzv. závadovou mládež. Ta chce žít svobodně, v souladu se svými ideály. Do jejího života však soustavně zasahuje represivní komunistický režim.

Ve filmu je zachyceno období tzv. normalizace v kdysi krásném lázeňském městě, jemuž se přezdívalo Malá Paříž. Teplice. Toto město je zdevastované, jedná se o průmyslové pohraničí, často jej zahluje hustý smog, v němž není vidět ani na dva metry. A právě zde se odehrává příběh Pavla a Renaty. Snímek je založen na archivních záběrech a dobových materiálech dokumentující tehdejší každodennost. Film vrcholí demonstracemi, které se následně proměnily v politické protesty. Listopadová revoluce začala na severu: lidé chtěli dýchat.

Ráda bych se s vámi podělila o své dojmy z přednášky o komunistické době v Československu, o to, jak na mě přednáška zapůsobila.

Velice mě mile překvapilo, že ten film byl podán očima mladého člověka, který v té době vyrůstal. Já už jsem asi před jedním nebo dvěma lety dokument o tomto tématu, ale ti lidé, co tam o době mluvili, byli hlavně historici.

Také mě překvapilo, jak velký dopad mělo na děti nebo všeobecně na mladé lidi to, zda měli, nebo neměli rodiče ve straně. Věděla jsem, že to v té době asi bylo důležité, ale vůbec jsem netušila, že tak moc. Že to mohlo mít vliv i na to, na jakou školu bych mohla jít nebo jiná omezení pro lidi, co neměli nějakého člena rodiny komunistu.

Také mě znepokojilo, jak vlastně komunistům vůbec nezáleželo na životním prostředí. Víím, že v dnešní době je ovzduší dost znečištěné, ale ty záběry z filmu, to byl úplně jiný level. Nechápu, že se to prostě neřešilo.

Všeobecně podle mě muselo být děsivé žít v téhle době. Nemohla bych říkat, co bych chtěla. Nemohla bych poslouchat hudbu, kterou bych chtěla, dělat, co bych chtěla, nosit oblečení, jaké bych chtěla. Také mě děsí ten strach, co musel být v těch lidech. Jak se museli bát, že je někdo udá kvůli něčemu. Jsem hrozná ráda, jsem vděčná za to, kde a kdy žiji. Že mohu žít ve svobodné zemi a že se nemusím bát, že kdybych řekla nějaký svůj názor, že by mě někdo praš-

til „pendrekem“. Mimochodem bylo velice příjemné překvapení, když ve druhé polovině programu jsme si o tom mohli popovídat s našim panem školníkem. Super bylo, že jelikož tam nebyli všichni žáci devátých tříd, nebyl na besedě někdo, kdo by se tam „hňhňal“ a „otravoval“.

Byla to moc fajn beseda.

Jana Ječmenová, 9. A

VÝTVARNÉ OKÉNKO

Práce žáků 6. tříd

SPOLUŽÁCI POD LUPOU

Tentokrát vám přinášíme rozhovor s mladým nadšeným rybářem **Matyášem Brabcem**.

Matyáš je patnáctiletý kluk z Velkého Týnce. Žák deváté třídy. Má rád adrenalinové zážitky. Rád se směje. Tvrdí o sobě, že má docela výbušnou povahu. Baví ho spousta věcí, ale nejvíc... nejvíc rybaření.

Maty, jak dlouho vlastně rybaříš?
Na jaře to budou 3 roky.

Kde nejraději rybaříš?

Lokalit mám oblíbených víc, ale nejraději chytám na pískovnách za Grygovem. Mám tam hezké vzpomínky a taky se mi tam povedlo chytit spoustu parádních úlovků. Je to tam moc fajn a vždy si to užiju.

Co tě na rybaření nejvíc baví?

Nejvíc ten adrenalin, když mám záběr a rybu zdolávám. Taky samozřejmě radost z úlovku a relax v přírodě.

Tři slova, která tě napadnou, když se řekne rybaření.

Method feeder, prut, ryby.

Zkus počítat. Kolik času trávíš týdně, měsíčně, ročně rybařením?

Týdně - 1-3 odpoledne - cca 18h. Měsíčně - cca 54h. Ročně - To záleží na období. Na jaře chodím dost často. Třeba když přijdu ze školy, tak jdu k vodě tak na 4 hodiny. Ryby po zimě začnou hodně sbírat potravu, ale voda je ještě studená, takže jejich aktivita není tak vysoká. V létě trávím u vody vážně spoustu času. Jen co mám volnou chvíli, vyrážím k vodě. Přestože se na podzim ochlazuje, bývám u vody stále dost často. Se strejdou u vody strávíme i několik dní v kuse. Ročně to dá zhruba 350 hodin.

Jak dlouhou dobu trávíš většinou u vody?

Většinou 4-6 hodin.

A máš raději rybníky, jezera nebo řeky?

Rybníky. Víc mi vyhovují vody stojaté než tekoucí.

Rybařil jsi někdy i na moři? V čem je to jiné?

Ano, je to jiné, hlavně co se týče vybavení. Vše je silnější a pevnější. V moři je většina ryb dravá, zatímco u nás je to naopak. I ryby jsou jiné, jejich chování, barvy, stavba těla, jídelníček a síla. Jsou mnohem silnější a i malá rybka se dokáže pořádně rozjet a bojovat jako drak. Když zapřáhnete velkou mořskou rybu, většinou vás čeká dlouhý boj bohatý na adrenalin. Mořský rybolov vyžaduje hodně zkušeností a je to nezapomenutelný zážitek.

A chodíš k vodě sám nebo s doprovodem? Co je lepší?

Záleží dost na náladě. Někdy mi společnost dělá kamarád nebo strejda, který je dlouholetý rybář, ale někdy si u vody rád posedím sám.

Řekni, co nejraději děláš, když čekáš na záběr?

Chystám si krmení a nástrahy, koukám se na vodu nebo jen tak sedím a odpovídám.

Je pravda, že při rybolovu musí být úplně ticho?

Úplně ne. Je to myšleno spíš, že by se neměl dělat hluk. Např. dupat, běhat, skákat, ... Ryby totiž vibrace vnímají a plaší je. Mluvit se samozřejmě může, ale křičet a rvát taky není úplně nejlepší.

Dočetla jsem se, že jsou čtyři základní techniky lovu - plavaná, položená, přívlač a muškaření. Jakou techniku preferuješ ty a proč?

Nejraději mám plavanou a položenou. Plavaná je rybaření se splávkem, jedná se o lehký lov zaměřený spíš na menší ryby, ale nezřídka se stane, že zabere větší ryba. Baví mě i položená - feeder. Je to lov kaprovitých ryb ze dna. Kapři totiž nasávají potravu hlavně právě ze dna.

Jaký byl tvůj nejlepší úlovek?

Jeseter 112 cm 8,40 kg, kapr lysec 71 cm, tuňák malý 54 cm.

Zasvěť nás trochu do tajů návnady a nástrah. Jaký je v tom rozdíl? Jaká ne kterou rybu platí?

Návnada, jak už název napovídá, slouží k vnaštění. Tedy k lákání ryb na lovné místo. Třeba u feederu se na to používá speciální směs, která ryby láká k háčku. Nástraha se nastražuje - napichuje na háček a je to to, na co se ryba chytí. Sousto, které ryba nasaje i s háčkem. Takový červ, žížala, rohlík nebo kukuřice, to jsou nástrahy, které fungují snad na každou rybu. Na kapry se často používá boilies. To jsou kuličky z těsta, které se napaří a následně vysuší. Díky jejich tvrdosti se o ně nezajímají menší ryby a používají je rybáři, kteří cílí na větší ryby a nechtějí, aby je otravovala drobtina.

Vyrábíš si návnady sám?

Občas ano. Vyrábím si třeba těsta, dělám kvašenou kukuřici, která svým ohromným smradem ryby neodpuzeje, ale naopak láká. Na zahradě si vykopu žížaly nebo si napařím rohlíky a pomocí kleštiček si z nich dělám kuličky, se kterými pak už jen šup na háček a do vody.

Kdo tě to naučil?

Rybářský kroužek a strejda.

Rybáři mají svou vlastní hantýrku. Ovládáš ji? Prozrad' nám nějaká rybářská slůvka.

Např. cejnu velkému se říká lopaťák, protože je to vysoká a placatá ryba, kte-

© 4x archiv Matyáše Brabce

rá svým tělem připomíná lopatu. Štice se říká kudla. Králem vody je sumec velký. Pípák nebo policajt, se přezdívá elektronický hlásič záběru. Rybářský potěr jsou začátečníci.

Mají rybáři nějaký svůj vlastní pozdrav?

Petrův zdar. Protože svatý Petr je patron rybářů.

Maty, účastníš se taky rybářských závodů?

Ano, je to fajn a mám z toho dost zkušeností.

Kolik závodů se případně ročně účastníš? Jaký byl tvůj největší úspěch?

Většinou tak 3x za rok. Nejlepší umístění se mi povedlo 3. místo z cca 40 rybářů.

Abys mohl v Česku legálně rybařit, musíš mít platný rybářský lístek. Co to obnáší? Musíš složit nějaké zkoušky?

Ano, musím poznat druhy ryb, vědět kdy jsou hájené, nejmenší lovnou míru. A jiná pravidla ohledně lovu ryb.

Vyjmenuj základní vybavení rybáře, jako jsi ty.

Základní vybavení je: samozřejmě prut, naviják, vlasec, háčky, splávek, nástraha + podběrák, metr, vyprošťovač háčku.

Stává se ti, že tě kontroluje porybný?

Moc často ne, ale 2x se mi to stalo.

Kolik máš prutů a jaké?

5 - 2 obyčejné, 1 feederový, jeden kaprařský, 1 prut na mořský rybolov. Mám v plánu si časem koupit ještě jeden feederový a jeden kaprařský k navijáku,

který jsem vyhrál.

Za kolik peněz se dá pořídit nějaký parádní prut?

To je různé. Záleží na co a jak moc kvalitní, ale nějaký lepší stojí tak 1 000 Kč a ty lepší, u těch je cena vysoká.

Jaká je tvá nejoblíbenější ryba?

Amur bílý

Vím, že spousta rybářů ryby chytá, ale nechutnají jim. Jak to máš ty?

Ryby jím, ale ne ty co chytím. Většinou lidí to překvapuje, ale já praktikuji metodu „chytá a pusť“.

A co na Štědrý den?

Na Štědrý den kapra máme, ale ne ode mě. Asi si řeknete, že to nedává smysl, že ten kapr, kterého jíme je stejně z rybníku. To sice ano, ale z výlovu - ty jsou na to určeny

Jak si myslíš, že se budeš rybaření věnovat? Máš nějaké cíle?

Celý život. Moc rád bych si znovu zachytil na moři. Chtěl bych vytáhnout mořské obry, třeba i menšího žraloka. Teď si chci začít trochu více věnovat lovu dravců a doufám, že se bude dařit. Chci si to hlavně užít a mít zážitky na celý život. Třeba jak jsem lezl do vody pro štiku zamotanou v rákosí. Nezapomenutelné pro mě bylo i chytání ve vlnách. Super zážitek bylo zdolávání silného jesetera a tuňáka.

Máš nějaké další záliby? Co tě baví? Jak rád trávíš volný čas?

Rád skáču na kole a dělám bojový sport.

Děkujeme, Maty, za rozhovor a přejeme spoustu nejen rybářských úspěchů.

Podzim v týneckém stolním tenisu

Opět po delší době zdravíme čtenáře Týneckých listů a přinášíme vám zprávy ohledně činnosti oddílu stolního tenisu Pinec Týnec v roce 2023.

1. Zlatá liga stolního tenisu

Dne 21. října jsme zorganizovali v pořadí 2. kolo Zlaté ligy stolního tenisu roku 2023. Účast byla hojná, celkem se turnaje zúčastnilo 42 účastníků, účastnic a účastňat. Obsazeny tak byly všechny kategorie.

V jednotlivých kategoriích se na stupních vítězů umístili:

Mládež: 1. Rut Sovadinová, 2. Jonáš Špunda, 3. Sára Sovadinová

Ženy: 1. Lucie Kuchařiková, 2. Monika Kováčková, 3. Pavla Chudobová

Amatéři: 1. Luboš Opletal, 2. Jaroslav Štábl, 3. Rut Sovadinová

Registrovaní: 1. Tomáš Kabelík, 2. Václav Škrabal, 3. Radim Zachrla

Třetí, závěrečné kolo Zlaté ligy ročníku

2023 se uskutečnilo 27. prosince, tedy po uzávěrce tohoto textu pro lednové vydání Týneckých listů. O jeho výsledcích vás budeme informovat v následujícím vydání Týneckých listů.

2. Výsledky týmů Pinec Týnec v soutěži Veřejného přeboru Olomouckého kraje

Tak jako předchozí ročníky tak i v tomto aktuálním ročníku 2023/2024 hrají týmy Pinec Týnec A a B.

A tým si v minulém ročníku celkovou výhrou zajistil postup a místo v nejvyšší kategorii 1. třídě VP. Zimní část zakončil A tým „těsně“ pod středem tabulky. Nutno ovšem podotknout, že výkony týmu po přestupu do vyšší soutěže měly v průběhu podzimu vzestupnou tendenci.

B týmu se dařilo o poznání lépe (Tfuj, tfuj! Nezakřiknout!) Vánoční přestávku tak přečká B-tým na čele tabulky!

Složení A týmu: Ondřej Hynek, Jiří Hy-

nek, Michal Čerešňa, Miroslav Kočí, Štěpán Chudík

Složení B týmu: Lucie Kuchařiková, Petr Vyvozil, Petr Štýbnar, Michal Sudolský, Dušan Vlček, Josef Vrána

mohli šířit věhlas naší obce, prozatím na území Olomouckého kraje.

Jak se dresy povedly, posuďte sami. Veškeré turnaje se opět konají pod patronací a s podporou Obce Velký Týnec, za což touto cestou velice děkujeme!

Za Pinec Týnec Josef Vrána, hráč a tiskový mluvčí

Defilé vítězů 2. kola Zlaté ligy

Veřejný přebor Olomouc - 4. třída, muži 2023/2024

Tabulka soutěže po 9 kole - Základní část

Pořadí	Mužstvo	Utkáni	Výhry	Remizy	Prohry	Skóre	Body
1.	Velký Týnec B	9	8	1	0	125:37	34
2.	Sokol Křelov C	8	7	0	1	90:54	29
3.	Bělkovice B	9	5	0	4	88:74	24
4.	Sokol Náměšť n.H. C	8	5	0	3	79:65	23
5.	Hlušovice C	9	4	2	3	88:74	23
6.	KST Olomouc B	7	5	0	2	78:48	22
7.	Sokol Neředín F	9	3	0	6	69:93	18
8.	Křemáň A	9	2	1	6	75:87	16
9.	Sokol Šternberk D	9	2	0	7	61:101	15
10.	Hněvotín B	9	0	0	9	21:141	9

2x Josef Vrána

Veřejný přebor Olomouc - 1. třída, muži 2023/2024

Tabulka soutěže po 9 kole - Základní

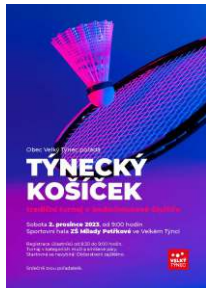
Pořadí	Mužstvo	Utkáni	Výhry	Remizy	Prohry	Skóre	Body
1.	SK Lutín C	9	8	0	1	103:59	33
2.	Sportklub Štarnov B	9	7	0	2	110:52	30
3.	Sokol Křelov A	8	7	0	1	90:54	29
4.	SPŠ a SOU Uničov A	9	6	1	2	91:71	28
5.	Sokol Nový Svět OL A	9	5	0	4	98:64	24
6.	Tatran Litovel B	8	3	1	4	57:87	18
7.	Velký Týnec A	9	2	1	6	66:96	16
8.	TTC Heyrovského OL A	9	2	0	7	52:110	15
9.	Senice A	9	1	1	7	70:92	13
10.	Sokol Grygov A	9	1	0	8	55:107	12

Týnecký košíček 2023

Ačkoliv počasí prvního adventního víkendu spíše vyzývalo k zimním radovánkám, sešla se v tělocvičně základní školy ve Velkém Týnci početná skupina badmintonistů-amatérů na tradiční turnaj ve čtyřhrách - Týnecký košíček.

Vzhledem k jisté prestiži, hrál se již 9. ročník, se herní úroveň hráčů zvedá a jejich počet rok od roku roste. Turnaj se odehrál ve dvou kategoriích: smíšené a mužské páry. Ve smíšených se sešlo 8 párů, které vytvořily 2 skupiny po 4 párech.

V mužských se potkalo 10 párů a vytvořily 2 skupiny po 5 párech. Hrál se systémem každý s každým ve skupině na dva hrané sety. Další zápasy se odehrály klasickým systémem: tedy vítěz skupin se čtvrtým z opačné skupiny, dále pak druhý se třetím atd., čímž se vlastně vyplnil tzv. „pavouk“, jak ho, čtenáři, znáte z jiných sportovních klání. A ještě zjednodušeněji řečeno, prostě proběhlo čtvrtfinále, semifinále a finále.

Tato vyřazovací část se hrála již na dva vítězné sety. Hodně zápasů bylo téměř vyrovnaných, čímž se zápasy časově natáhly a fyzických sil začalo ubývat. Přesto bylo k vidění mnoho krásných výměn a momentů, které přítomné pobavily a nadchly. V dramatických finálových zápasech došlo k soubojům mezi těmi nejlepšími.

Ve smíšených párech si na bednu vítězů došly: 1. místo - Majerová, Coufalová, 2. místo - Chalupová, Chalupa, 3. místo - Pohlová, Vojáček.

Ve smíšených párech si na bednu vítězů došly: 1. místo - Machovský, Pur, 2. místo - Můčka, Václavík, 3. místo - Dandul, Pelinka M.

Turnaj proběhl v přátelské atmosféře, na kterou jemně dýchnul i adventní čas. Nikdo se nezranil, a tak po předání cen vítězům jsme se mohli všichni rozloučit s přáním, abychom se za rok zase všichni ve zdraví na kurtu sešli a pustili se do dalšího ročníku.

Velký DĚK patří Ivošovi, Honzovi a všem podporovatelům, sponzorům a kamarádům, bez nich by to prostě nešlo. Tak zase za rok!

Kamil Pur

3x Kamil Pur

Na slovíčko s Václavem Jílkem

Vašku, prosincové počasí notně ovlivnilo závěr podzimní části nejvyšší fotbalové ligy. Druhý prosincový den - i přes nevhodné klimatické podmínky a stav hřiště - jsme odehráli zápas proti silnému Slovácku. Skončil remízou 1:1. S čím jsi byl spokojený, s čím naopak ne?

Moc důvodů ke spokojenosti jsme neměli. Řekl bych, že snad pouze kvalitně odehraný 1.poločas. Jinak převažovala negativa. Vážně se nám zranil Honza Navrátil, nedokázali jsme uhájit vedení v zápasu a hřiště zůstalo výrazně poničené. Z mého pohledu bylo nepochopitelné, že se samotné utkání odehrálo, ale o tom bylo už napsán dost.

V čem vidíš sílu soupeře z Uherského Hradiště, který dohrál podzim v ohromné pohodě? Hovoří se o stárnoucím mužstvu, o nutnosti jeho přestavby, přesto válí!

Vidím dvě základní věci. Kvalitní trenér, který získal respekt a důvěru kabiny a zkušenost a šířka kádru. Věkový průměr nehraje žádnou zásadní roli, pokud je v mužstvu správná chemie a hráči jsou stále hladoví, což pro Slovácko bezesbytku platí.

O týden později jsme měli vyrazit do Teplic, ale zápas byl pro podmáčený terén odložen. Kdo vůbec rozhoduje o způsobilosti terénu? Jak je možné, že tentýž stav terénu je vyhodnocen tak odlišně?

Upřímně, neznám přesně protokol rozhodování o způsobilosti či nezpůso-

bilosti hrací plochy. V těch dvou případech se postup lišil. V domácím zápase se Slováckem delegát, který dorazil s předstihem, uznal hrací plochu a nechával finální rozhodnutí na rozhodčím. V Teplicích naopak delegát označil hřiště za nezpůsobilé a oznámil to fotbalové asociaci a rozhodčím.

Poslední předvánoční zápas jsme odehráli s Plzní. Začali jsme opět výborně a vedli 1:0. Za minutu bylo vyrovnáno... V čem tkví náš problém, že nevyužijeme momentální psychické převahy, že jsme prostě v „laufu“?

Nemyslím si, že to má jednu konkrétní příčinu. Ale určitě hraje roli nedostatečná koncentrace po vstřelené brance. Přitom je to základní fotbalové pravidlo. V tomto konkrétním zápase to byla z mého pohledu klíčová situace, která rozhodla o konečném výsledku.

SK Sigma Olomouc

Týnecké listy jsou mediálním partnerem fotbalového oddílu Sigma Olomouc

Nemohu si pomoci, ale při druhém brance soupeře předvedl náš gólmán Digaňa jakýsi komický opičí skok místo toho, aby se střelci postavil pevně čelem. Držím našim brankářům pěsti, ale mám pocit, že to pořád není ani v jednom případě ono...

Pokud pomýšlíte ve fotbale na úspěch, naprosto klíčovou roli hraje výkonnost brankáře či brankářů. Bohužel musím přiznat, že my ji stabilní nemáme. Je to věc, na které musíme pracovat a je na nás abychom našli řešení.

Plzeň dotáhla zápas do vítězného konce, odvezla si za vítězství 3:1 tři body. Přitom zápas to byl vyrovnaný, jenom soupeř dával branky a my ne. V čem je zakopaný pes?

Nemám v tomto utkání hráčům co vyt-

© 2x facebook SK Sigma Olomouc

knout. Byli jsme aktivnějším týmem a vytvořili si větší množství příležitostí. Ale rozhoduje se ve vápnech a tam Plzeň ukázala kvalitu a efektivitu. Když k tomu připočtu výborný výkon brankáře Staňka, tak to byly základy plzeňského vítězství.

Po podzimní části jsme skončili na skvělém pátém místě. Když se tradičně ohlédneš zpět, pojmenuj plusy a minusy uplynulého období. Jsme zatím v půlce soutěže, takže bych byl s hodnocením opatrný. Ale s průběžným pátým místem musíme být spokojeni, byť bodové rozestupy jsou minimální. Jako mínus hodnotím přetrvávající absenci Tondy Růska, aktuální zranění Honzy Navrátila a dvě bodové ztráty (se Zlímem a Jabloncem), které nás stály lepší výchozí pozici do jarní části.

V deníku Sport hledali pět výrazných osobností české ligy probíhajícího ročníku 2023-24. Koho bys jmenoval ty a proč? (Stačí jméno + jednu, dvě vlastnosti)

Pro mě je to v tuto chvíli Láda Krejčí, který táhne Spartu svými góly a vůdcovskou mentalitou a Marek Havlík, skromný a týmový hráč, který v závěru soutěže gólově explodoval.

A ještě mám jednu prognostickou otázku: Kdo povede českou reprezentaci? Já osobně - a myslím že i spousta dalších fanoušků - by z triumvirátu Hašek - Svědík - Koubek vybral toho prostředního - Martina Svědika!

Pokud bych měl volit jednoho z této trojice, dal bych svůj hlas Martinovi Svědíkovi. Ale na stejnou úroveň bych dával trenéra, který zde nefiguruje a sice Vítu Lavičku, který má díky své zkušenosti a osobnosti také co nabídnout.

Vašku, přeji tobě i celé Modré lavičce do jarní části stabilní formu, co nejvíce bodů, více fanoušků a hlavně tak atraktivní hru, jakou si od svých svěřenců představuje jejich trenér!

Ptal se Petr Hanuška

ZA PLOTEM

CO SE DĚJE ZA HRANICEMI NAŠÍ OBCE

Starostové obcí mikroregionu Království na slavnostním sezení v Grygově - v horní řadě uprostřed pan místostarosta Miroslav Zdráhal

Čertovský rej u chovatelů v Brodku u Přerova

Čertovský rej pro děti pořádal Český svaz chovatelů v Brodku u Přerova v sobotu 9. prosince v budově chovatelů. Pro děti, které většinou přišly zamaskovány za malé čertíčky, zde byl připra-

ven bohatý program a pro jejich dospělé doprovod stylové občerstvení. Všichni se náramně bavili.

Jan Teimer

jt © 5x Jan Teimer

Vánoce ve zvonařství u Dytrychů

Umělecké zvonařství Dytrychová pořádalo v sobotu a neděli 9. a 10. prosince 2023 výstavu Vánoce ve zvonařství u Dytrychů. Byly na ni vystaveny různé zvony a umělecké odlitky s vánoční tematikou. Návštěvníci si také mohli prohlédnout část zvonů pro novou

zvonkohru do Loučky u Vizovic. Pan Rostislav Horák provedl zájemce dílnou a seznámil je s pracovními postupy. Většina z návštěvníků si pak domů odnášela nějaký pěkný dáreček - zvoneček pro své blízké.

Jan Teimer

Zpívání s Deníkem

Olomoucký kraj   **MIKROREGION KRÁLOVSTVÍ**

Sdružení obcí mikroregionu Království pořádá **fotografickou soutěž** pro všechny své občany

KRÁLOVSTVÍ OBJEKTIVEM OBČANŮ KRÁLOVSTVÍ

Vyhlášeny jsou dvě kategorie:
1. POLE A ZAHRÁDKA
2. JAK SE ŽIJE V KRÁLOVSTVÍ
- 17. ročník -

- autorem je občan mikroregionu Království
- fotografie velikosti A4 musí být vytištěny na fotografickém papíru
- fotografie musí být pořízeny na území mikroregionu Království
- jeden občan může do soutěže přihlásit až 4 snímky v každé kategorii
- na zadní straně musí být každá fotka označena jménem autora, adresou, mailovou adresou a místem pořízení snímku

Fotografie můžete odevzdat na kterémkoli OÚ mikroregionu Království do 31. října 2024

Vernisáž a vyhlášení výsledků se uskuteční v neděli 17. listopadu 2024 ve 14:00 v Kulturním domě v Císařově

Vítěze vybere komise Sdružení obcí mikroregionu Království. Vítězové převzou na vernisáži hodnotné ceny! Akce se koná za finanční spoluúčasti Olomouckého kraje.

Přehled kulturních akcí ve Velké Bystřici - leden 2024

Jiří Hauschka: Aby voda tekla... výstava obrazů

1. - 25. 1. (galeriezet, po - pá 8:30 - 17:00, so, ne zavřeno)

Jiří Hauschka (*1965) je český malíř a člen mezinárodního uměleckého hnutí Stuckistů. Narodil se v Šumperku, dnes žije v Praze. Přestože neprošel klasickým uměleckým vzděláním, dopracoval se k osobité a velmi zajímavé podobě malby, která se pohybuje na hranici abstrakce a figurace. Jeho díla jsou zastoupena v Národní galerii v Praze a v řadě soukromých sbírek. Jeho umělecký vývoj výrazně ovlivnil pobyt ve Velké Británii v roce 2005, kdy se setkal se zakladatelem uměleckého hnutí Stuckismus Charlesem Thomsonem. Edward Lucie-Smith o něm napsal: "Jiří Hauschka je jedním z nejzajímavějších umělců, kteří se objevili na české scéně během čtvrtstoletí po pádu komunismu."

Jan Svoboda: Z cesty bez putování Vernisáž výstavy obrazů

27. 1. (galeriezet, so 17:00 - 18:00)

Jan Svoboda, *1957 v Novém Městě na Moravě. Ženatý, tři, dnes již dospělé děti. Žije a pracuje na Českomoravské vysočině v Radňovicích č. 1. Výtvarnou tvorbou se zabývá od počátku osmdesátých let nejprve při zaměstnání, od roku 1990 již naplno. Hlavním oborem je malba (akryl na plátně), příležitostně se věnuje sochám, kresbě či nábytkovým solitérům. Motivy obrazů byly řadu let figury, předměty a symboly po-jímané ve zkratce, archetypálně, s humorem. Kolem roku 2010 nastal ústup od konkrétních objektů ke geometrickým tvarům, čárám, bodům a křivkám. Dnes v jeho tvorbě dominují ho-rizonty a barevné plochy. Jan Svoboda je členem Umělecké besedy. Na svém kontě má více než 180 samostatných výstav a několik společných (především s Rostislavem Pospíšilem, Jindřichem Štreitem či se synem Ondřejem Svobodou).
Výstava potrvá do 21. 3. 2024.

PF 2024

DEBE MUHLÓ ŠČESTI KVIST JAK KVITI POLNI,

TOŽ AŤ HO MÁTE TOLI,

CO VŠECKE LÓKE HANÉ!

A DEBE BELO MOŽNY RADOSTI NA HROMADO SVIZT,

TOŽ AŤ JICH MÁTE KOPEC VRCHOVATÉ!

Město Velká Bystřice

(Hanácké vínšování - Vítězslav Hartmann)

Město Velká Bystřice

Vás zve na tradiční

MĚSTSKÝ PLES

a XIV. REPREZENTAČNÍ PLES
MIKROREGIONU BYSTRČKA

27. ledna 2024 od 20.00 hodin
Hotel Zámek Velká Bystřice

K tanci a poslechu hrají:

FANTAJM
PARÁDNICA
DJ Ottis

Program:

Taneční skupina RYTMUS / POSTRPOI
Půlnoční vystoupení starostů / BOHATÁ TOMBOLA

Autobus pro svoz a rozvoz účastníků
z členských obcí Mikroregionu Bystřička zajištěn.

Předprodej vstupenek a rezervace míst od 8. 1. 2024 v Kulturním
a informačním centru Velká Bystřice. Tel.: 734 236 502. Vstupné: 250 Kč.

Koncert rodiny Klánských

Galeriezet, 3. 2. 2024 od 19:00 do 20:00 hodin

Když se budete jmenovat Klánský, poplaten svému příjmení budete cítit za povinnost zplodit ne jednoho potomka, ale celý klan. Toto si evidentně vzal k srdci děkan pražské Hudební fakulty AMU, uznávaný klavírní virtuos, profesor Ivan Klánský. A aby to nebylo od věci, stvořil si klan muzikantský. Spolu s ním vystoupí i čtyři jeho synové - klavírista Lukáš, violoncellista Adam, basbarytonista Daniel a Vladimír, houslista, mj. člen známého souboru Epoque Quartet. Ivan Klánský má celkem šest dětí, hudbě se věnuje i dcera Klára, pouze prvorozený syn Michal, kterého prý jediného do hudby nutili, pak hudbu nechal.

SUDOKU

	5							4
		8						3
3			5			9	1	
2	8			7				1
			3	1				
9			6				4	5
	3	2			4			6
5					7			
1							2	

Autorem výroku v tajence lednové křížovky je Nicolas Chamfort (1741-1794), francouzský osvícenec a spisovatel.

Tajenka z prosincového čísla zní: Krásná žena nemá být příliš inteligentní, to rozptyluje. Správnou odpověď zaslala a výherkyní se stává paní Andrea Dočkalová z Velkého Týnce. Gratulujeme.

Správné znění tajenky zašlete poštou, e-mailem nebo ho zatelefonujte na Obecní úřad Velký Týnec, Zámecká 35, 783 72, Velký Týnec, telefon.: 585 151 111, e-mail: sekretariat@velkytynec.cz a to do konce aktuálního měsíce.

VELKÝ TÝNEC	VELKÝ TÝNEC	Úval (zastar.)	Tajenka 1	Otec (kniž.)	VELKÝ TÝNEC	Dojnice	Péče o zvířata Jm. modelát. Brzobohatě	Obilka Amisův přítel				Obraty	Borovodík
VELKÝ TÝNEC	Pražská stavební obnova Papež				Zrno ječmene bez slupky				Aerobní živočich				
					Přelom Náš malíř a grafik (Adolf)				Z toho důvodu Slovenské národní povstání				
				Plesy Pokladny			Zvýšený tón C Darovali			Idol Nemocniční oddělení			
						Kutilova pracovna Zhroucení				Kantorka (slang.) Neschopnost života			
						Popravčí Veřejná obchodní společnost.		Výron podzemní vody Rytmičké celky					
VELKÝ TÝNEC	Dolní končetina	Značka váleč. lodí USA Ořezej			Mít volbu Matka (famil.)				Ta i ona Biblický mořeplavec			Úraz	Arabské mužské jméno
					Čalounic. materiál Chatrč (zastar.)					Mužské jméno Doušek			
				Čeď Zkr. duté míry			Řezná ocel Pádová otázka Povzdech					Zkr. elektrický Tělovýchova	
			Kouř			Tajenka 4							
			Klamy			Kamenné artefakty				Rozkaz k tavení			Pomůcka Aaron, Abiosa, Aer, Amil, Boran, Ort, Podol, Pont, Usn, Yawn

VELKÝ TÝNEC	Zkr. atletického klubu	Písmeno řecké abecedy	Tajenka 2	Mojžíšův bratr (hebrej. myt.)	VELKÝ TÝNEC	Iniciály spisovatele Poláčka	Domácky Oliver	Tajenka 1	Stud	Houfy
	Domácky Anna					Velikán				
	Chorobné vychýlení					Soubor včelých buněk Zásahy rohy				
VELKÝ TÝNEC	Číslice osm	Pracoviště v dole Pojivo				Slovensky jistá Anglicky zívát				
	Díry						Kec			
	Cenný papír						Součásti hrnce Snížený tón C			
	Kozí hlas			Amer. mládež. organiz. Řecký vzduch					Koncovka názvu Wagner. opery (Walk...)	Proud
	Americký herec (Alan)					Neexistovat Zadní část krku				
VELKÝ TÝNEC	Ambity	Křik Část šermířské zbraně				Nevídnou (o počasí) Klus koně				
	Čistit na povrchu						Potom Součást nervové soustavy			

PŘESAHY

1
24

do světa historie a kultury

Lederer
Fahrner
Fiker
Přidal
Jareš
Ševčíková
Vránová
Hanuška

55 minut s Alešem Ledererem

Nemysli na zkaženéj míček!

To si říkám na kurtu i v nakladatelství

„Ač dělám vlastně stále to samé, nikdy si nemůžu být jistý výsledkem. Každá kniha je přece taky jiná,“ říká Aleš Lederer. Majitel prestižního nakladatelství tvrdí, že právě nejistota je na tomhle byznysu nejzajímavější, nejzábavnější.

Nakladatelství založil 17. prosince 1989. „Byl to logický vývoj,“ říká. Nezačínal totiž úplně od nuly, ale navázal na samizdatovou edici Prostor a revue, které vydával s partou kamarádů od roku 1982 a tajně distribuoval. A když konečně komunistický režim padl, neztrácel čas. Měsíc po sametové revoluci se stal prvním podnikatelem, který si oficiálně zřídil soukromou živnost v Československu. Dostal IČO 1111 1111 a vrhl se do byznysu. Třicet čtyř let poté patří Prostor mezi respektovaná a úspěšná nakladatelství.

A ty jste také našel. Začínal jste s knihou Pavla Tigrida a hned doboval.

Je pravda, že jsem měl do začátku pár skvělých textů, ale chyběla mi dlouhodobá koncepce. Nevěděl jsem, že nakladatelství není projekt na měsíc, ani na čtvrt roku, ani na rok, ale na několik let, spíš desetiletí. A když v téhle branži chcete prorazit, musíte mít také představu o tváři nakladatelství. Kdybych dnes začínal, vytvořil bych si portfolio titulů aspoň na dva roky a dopředu, přesně si definoval ediční plán a našel šikovné lidi, kteří by jej uměli naplňovat se vším všudy.

Na začátku jste vydával pár knih do roka a byl sám, dnes Prostor patří mezi středně velká nakladatelství. To je optimální?

sedlo, celý organismus nakladatelství se jakoby okysličil. A to nemyslím jako kritiku předchozího šéfredaktora Richarda Štencla, se kterým jsme PROSTOR táhli od poloviny devadesátých let. Změna je někdy nutná a také zdravá.

Ani covid, válka a ekonomická krize s nakladatelstvím neotřáslý?

Covid nebyl zásadní rána, ač to tak zprvu vypadalo. Ukázalo se totiž, že lidi v lockdownu četli a objednávali knížky po internetu. Propad v tržbách jsme samozřejmě zaznamenali, ale byl menší, než jsme původně čekali. Nyní je ovšem situace komplikovanější. Po vpádu ruské armády na Ukrajinu se zdrazily pohonné hmoty, elektřina i papír, což se ihned promítlo do výroby. Já si na jednu stranu myslím, že dosavadní tvorba knižních cen byla ale stejně neudržitelná a že

hudbou. V tomhle směru bych to tak tragicky neviděl. Ale ekonomická krize, která na lidi dopadá, je velice vážná a kultuře, a nejenom jí, ani trochu nesvědčí.

Nakladatelé si přece vymohli nulovou DPH. To je dobrá zpráva, ne?

No, když už jste to nakousla... Zdráhal jsem se tuhle záležitost veřejně komentovat, nechťel jsem kopat do vlastních řad. Ale když mám nyní příležitost, pak musím říct, že se mi vylobovaná nulová DPH hrubě nelíbí.

Já myslela, že jste o to všichni bez výjimky bojovali.

Už ten nátlak se mi nelíbil. A výsledek považuju z mnoha důvodů za obzvlášť nešťastný a tak trochu podvod.

Podvod? Jak to myslíte?

Začnu tím, že je iluzorní myslet si, že 1. ledna 2024 zlevní knížky o 10 procent, což je současná sazba DPH na knihy. Vsadte se, že nikdo nezlevní ani korunu. A když je země hospodářsky v tak neradostném a nepříznivém stavu a vláda vyslala signál, aby se šetřilo, myslím si, že se na tom šetření máme podílet všichni. Všichni máme být solidární! Tudiž je mi proti srsti, když se nakladatelé vyčlenili a prohlásili se v uvozovkách za jakousi elitu, která se solidarizovat se zbytkem společnosti nemusí, přičemž to navenek vypadá hlavně tak, že k tomu ani není ochotná. Zkrátka si myslím, že se nám tenhle postoj v dlouhodobém horizontu vymstí.

Namítnu, že vydávat knihy není jako péct housky. Vaše podnikání záleží na mnoha faktorech a má také neoddiskutovatelný přesah.

No právě, to je ten podvod! Po všech se chce, aby byli solidární, ale my jsme řekli, že se solidarizovat nemusíme, protože jsme ti tvůrci vyšších hodnot a kultury. Co je to vlastně vysoká kultura? Nechce se mi používat podpásový argument, ale musím to říct zcela otevřeně. Všichni dobře víme, že se vydává spousta sr*ček a ty budou mít od 1. ledna těž nulovou DPH, protože – zkrátka a dobře – jak chcete od sebe odlišit kvalitní literaturu a pouhé konzumní čtivo? Bud' to bude nulová sazba DPH na všechny knihy, nebo nulová sazba nebude. Licítace, které knihy by si ji zasloužily, a které ne, nikam nevedou.

Říkáte, že ale knihy stejně nezlevní. Dostanou aspoň vyšší honoráře autoři a překladatelé?

Nakladatelé samozřejmě budou mít šanci vyrovnat se s vyššími cenami tiskárny. A až tuhle krizi překonají, myslím, že to časem pomůže i překladatelům. Ti dnes překládají stránku za 150 až 250 korun, na překladu knihy stráví například čtvrt roku a vydělají si třeba 40 tisíc. A to je samozřejmě neúnosné. Tam by se jim určitě mělo přidat.

A co autoři? Ti nemají dostat vyšší honoráře?

Myslím, že autoři dostávají, co mají dostávat – jejich honoráře se pohybují od 5 do 20 procent z prodeje knihy, přičemž procenta samozřejmě stoupají úměrně počtu prodaných výtisků. Honoráře od 15 do 20 procent jsou absolutní výjimky. Nicméně, tato procenta odpovídají světovému standardu, problém je, že v českých korunách vycházejí tragicky

Tomáš Nosil

Aleš Lederer (70) Jako syn novináře a disidenta Jiřího Lederera, který byl komunistickým režimem perzekvován a vězněn, nemohl studovat vysokou školu, až do roku 1989 se tedy živil jako topič a přitom vydával samizdatovou edici a revue Prostor. Stejnomeně nakladatelství založil 17. prosince 1989 a stal se jedním z prvních soukromých podnikatelů v zemi. Do května 1990 byl také tiskovým mluvčím české vlády vedené Petrem Pithartem, v letech 1995 až 1998 producentsky zajišťoval investigativní pořad České televize Nadoraz, posléze řídil časopis Týden... a celou dobu vydával knihy. Prostor se nakonec etabloval mezi úspěšnými středními nakladatelstvími, ročně v něm vychází okolo 30 titulů. Aleš Lederer žije v Praze. Se svou ženou Evou vychoval tři děti, mají pět vnoučat.

Kdyby teď byl rok 1990, pustil byste se zase do vydávání knih?

Nepochybně ano. Vaše otázka je ale trochu zálužná. Ptáte se na to, jestli bych do toho šel, kdyby mi bylo jako tenkrát něco přes třicet? Anebo by byl zase rok 1990, ale já měl už zkušenosti, které mám dnes?

Vaše bohaté zkušenosti nemůžeme vynechat.

S těmi zkušenostmi, co mám, bych do toho šel zas. Ale jinak.

V čem by to bylo jiné?

Samozřejmě za 30 let se člověk naučí spoustu věcí. Určitě bych se dnes obklopi daleko větším počtem lidí, kteří jsou zkušenější, znalí a celkově bych to ekonomicky nastartoval jiným způsobem. Tehdy jsem improvizoval a myslel si, že stačí najít dobré knižní tituly.

Tahle pozice mi sedí nejvíc. Vyhovuje mi, že na všechno dohlídnu. Ne že bych všechno řídil, ale mám povědomí o tom, co se v nakladatelství děje. Představa, že bych vedl takovou Euromedii nebo Albatros Media, mě děsí. Ztratil bych se v tom. Nicméně, kdybych dnes znovu začínal, možná bych trochu přece jen přidal. Dnes vydáváme v Prostoru okolo 30 titulů ročně, možná bych spíš směřoval k 50 titulům. Ale stále bych se držel v mezích, abych měl přehled.

Kolik lidí se dnes podílí na produkci Prostoru?

I s paní účetní nás je devět, slušně nám to jede, všichni o sobě víme. Myslím si, že v posledních čtyřech letech se nám také podařilo s příchodem nové šéfredaktorky Lenky Vosičkové zdravě firmu proměnit. Najali jsme si studio Toman Design, které nám vytvořilo nové logo a novou podobu čtyř edičních řad. Všechno si to tak nějak

že by neměl peníze na papírové knížky, ale žije obvykle v designovém bytě, kde se ani nepočítá s knihovnou. Toho se neobáváte?

Tomuto trendu rozumím, ale představte si Vánoce bez dáreků, bez knížek. Lidi se k tištěné knize stále vrací. Proč? Třeba proto, že má svou vůni, že je příjemné obracet listy. Myslím, že tenhle fyzický kontakt čtečky či audioknihy nenahradí. To je jako kdybyste se dívala na obrazy jen na notebooku. Ano, je to krásné, můžete si každý detail nazvětšovat, ale přece je to jiné, než když si obraz pověsíte doma. To je totiž úplně jiný pocit. Nevěřím, že tady vznikne společnost, která bude konzumovat vše pouze prostřednictvím počítače nebo sluchátek a budou jí ty dojmy stačit. A ty designové byty? Jsou jako z vědecko-fantastických filmů, velmi zajímavé, ale neosobní a studené. Myslím, že lidé mají dávno potřebu si své obydli zateplovat, v moderní době to dělají obrazy, knihami,

nízké. Proč? No protože knížky jsou v Česku i po posledním výrazném zdražení pořád velmi levné. V Německu běžná knížka stojí 20 až 30 euro, což v přepočtu je 500 až 800 korun. Autor má 10 procent honorář z každé prodané knihy, tedy tři eura, přičemž se jich třeba prodá v osmdesátimilionové zemi okolo 10 tisíc, takže si autor přijde zhruba na 30 tisíc euro. A za to se už dá vcelku dobře žít. U nás autorům vycházejí bohužel trochu jiná čísla, obyčejné knížky se také ani teď neprodávají za 800 korun.

Autorům tedy nulová DPH nepomůže. Pomůže knihkupcům?

U nich celá krize začíná, ti jsou v knižním řetězci, zdá se mi, nejohroženější. Musí platit nájem a energie, na druhém místě zaměstnanci a pak knihy, které prodali. A protože mají menší obrat, platí distributorovi se zpožděním, takže ten pak platí opožděně nakladatelům.... A už se ocitáme v nebezpečné spirále. Aby knižní trh přežival a fungoval, je potřeba lidí dostat zpátky do zavedených knihkupectví a to rychle, než ta knihkupectví zkrachují. A také je třeba dále snižovat počet vydávaných knih. Před lety v Česku vycházelo ročně až 18 tisíc titulů, teď je to možná 14 nebo 13 tisíc, ale ideální by bylo, kdybychom se dostali na 10 tisíc titulů ročně. Dokonce ještě líp pod těch deset tisíc. To by pak znamenalo skutečně jistou očistu knižního trhu. Bohužel ale nevěřím, že se přestanou vydávat i ty hovadiny.

Velké nakladatelské domy dosud volily „silovou strategii“ a vydávaly enermní množství titulů ročně. Také postupně skupily řadu malých nakladatelství – například Knihu Zlín, Vyšehrad... Uvažoval jste někdy o této cestě?

Dostal jsem nabídky, velmi zajímavé nabídky, ano, jednal jsem o nich, ale nepřijal je.

Proč?

Naše nakladatelství vzniklo vlastně už v roce 1982, kdy jsme začali s kamarády vydávat samizdatovou revue. Pak přišel rok 1989 a ze samizdatové revue se vylouplo první oficiální nakladatelství PROSTOR a já jsem si nejednou uvědomil, že když tu firmu prodám, hodím všechny ty roky za hlavu a udělám ze značky s více jak čtyřicetiletou tradicí jednu z mnoha. Ztratí tím originální identitu, osobitost a historii. Zkrátka mám pocit, že prodejem zmizí ojedinělý příběh, který je zabudován v genech téhle firmy. A ti noví lidé nebudou mít ponětí, v čem je jiná, hodí ji do jednoho pytle k ostatním a byznys se bude točit dál. Nicméně ta jednání o možném prodeji mě dovedla k přemýšlení nad budoucností. Jak se budu cítit po zbytek života, co budu dělat, když to prodám? Vím, že by mi vzniklo šílené např. Zbavil bych se toho, čím jsem žil naplno. Seděl bych sice na penězích, ale dost možná nevěděl, co dál?

A co tedy bude dál? Letos jste oslavili sedmdesáté narozeniny, máte už vybraného nástupce pro firmu?

To je teď takové aktuální celospolečenské téma. Ti, co po revoluci začínali podnikat, dnes pomalu končí. Jsme v cílové rovině a ještě než protne pásku, musíme firmu někomu předat, jestliže chceme zachovat kontinuitu. Já o tom přemýšlím už od šedesátí, přemýšlím sice zlehka, ale posledních pět let už intenzivně a zhruba poslední dva roky jedním. Jenže je pořád firmol a tolik práce. Nicméně s Adamem, můj synem, který pracuje v nakladatelství přes dvacet let a zná ho skrz naskrz, se na předání šta-

fetového kolíku už chystáme. Adam bude muset od sazby knížek přeskočit do manažerské role a převzít odpovědnost za všechna rozhodnutí. To je zásadní krok. Nelehký krok. A tuhle finální fázi jsme pořád ještě nedotáhlí.

Čím myslíte, že musí být obdařen člověk, který chce rozvíjet kvalitní nakladatelství v Česku?

Potřebuje vízi, vůli, odvahu a rozhodnost. Tyhle čtyři věci mě napadají na prvním místě. Výhodou je, že naše nakladatelství už leta drží směr, má za sebou řadu kritických okamžiků, které mu ale, jak věřím, zpevnilly základy. Pracují u nás také samí šikovní lidé, profesionálové každým coulem, na které se Adam může v zásadě ve všem spolehnout. O tom jsem přesvědčen. Samozřejmě může směřování firmy pootočit podle svého gusta a když neudělá žádnou fatální chybu, nakladatelství pojede setrvačností dál. Zároveň by ovšem měl mít i odvahu občas riskovat, protože nové nápady sice můžou dopadnout blbě, ale když vyjdou, můžou nakladatelství výrazně pomoci. A to je na tomhle byznysu to nejzajímavější. A také nejinspiračnější a nejzábavnější. Ač děláte vlastně stále to samé, tedy knihy, přesto je každá jiná a nikdo si nikdy nemůžete být jistý výsledkem. Jeden rok máte šťastnou ruku, záhnete po titulech, které nějakým způsobem v společnosti rezonují a daří se vám. Přejde však další rok, koupíte výborný zahraniční titul, ale u Čechů vyšumí do ztracena. A vy třeba proděláte obrovské peníze. I to se stává.

Dá se na takové situace připravit?

Vždycky musím být připravený na cokoli! Například jsem vydal knihu Quentina Tarantina a nevyšlo to. Ale to znamená, že nemám odvahu do dalších titulů. To by bylo špatně. Váháním a ne-

jistotou bych mohl prošvihnout knihu, která mě může vrátit do kondice. Řečeno tenisovou terminologií: když zkazíte nahrajené volej a neproměníte match-ball, musíte na ten zkažený míček okamžitě zapomenout a jít podávat znovu. Když se ovšem začnu bát, nedám s největší pravděpodobností ani ten další míček. Takovou zkušenost mám jak v tenise, tak i v nakladatelství.

Jak tedy dopadl další míček po Tarantinovi?

Právě jsme vydali životopisnou knihu o české malířce Toyen, kterou napsala Andrea Sedláčková. Je obsažná, plná obrazů a fotografií, výroba byla strašně drahá. Kdybych pořád myslel na průšvih s Tarantinem, určitě bych se do toho bál jít v tom provedení, v jakém nakonec kniha vyšla, ale našťastí Andrea Sedláčková mi svou zařaditostí a vůlí nedala čas myslet na ztráty. Dali jsme dohromady tým, získali podporu Kellnerovy nadace a Galerie Kodl, až z toho vznikla opravdu nádherná kniha. Taková, za kterou se nebudou stydět ani moje pravnoučata! O tom jsem přesvědčen. Na pultech stojí 1500 korun, ale i tak se prodává skvěle. Distribuční firma ji zařadila do Velkého knižního čtvrtka, kde se stala vedle jiných zaručených trháků suverénně nejprodávanější knihou, takže jsme museli okamžitě po vydání udělat dotisk. A ještě dřív, než byl tenhle dotisk vyroben a knihy se dostaly na pulty knihkupectví, musel se začít dělat druhý dotisk. Sečteno a podtrženo, tenhle míček mi vyšel nad očekávání dobře. Co dobře, vyšel mi naprosto skvěle! Takže hrájeme dál.

Irena Jirků

Rozhovor byl publikován
v časopise Finmag

KNIHA, O KTERÉ SE MLUVÍ Štěstí

Fahrner, Martin: Štěstí.
Brno, Druhé město 2023, 130 stran

Štěstí. Co je to štěstí? Každý má svoji představu, jen málokomu se ji ovšem podaří naplnit: spokojený partnerský vztah, zdravé a nadané děti, výnosné zaměstnání, doživotní renta, výstavní vila... Jak a za jakou cenu ale dosáhnout štěstí v době českého stalinismu? Čemu všemu byl tehdy člověk vystaven a co všechno musel obětovat? Zvláště když šlo o dceru největšího kulaka na vesnici, studentku gymnázia Zoru Mlynářovou, jež by ráda žila skromně, nepovšimnuta okolím, avšak její „třídíni původ“ nic takového nepřipouštěl? Uvědomělá učitelka, zatvrzelí spolužáci, domácínost strážná milicionáři — a k tomu bezpla-

vá láska k muži, jehož fotka se objeví na „tabuli cti“.
Martin Fahrner nahlíží tíživá padesátá léta minulého století svěží optikou, již ovšem nezakrývá tragédii obětí režimu, který neměl slitování. V sugestivně napsané novele působí Zorčinou vyprávění autenticky a je plné dějových zvratů. Mladá hrdinka sice prokáže kuráž, odolnost i vytrvalost, ale dosáhne v té zpropané době až na vytožené štěstí?

Erik Gilk

Ukázka z knihy Štěstí

Kapitola 1.

Je úplněk, jasno a zima, takže krystalky sněhu v odlesku září. S kamarádkou máme šátky přes obličej, ale přesto slyším její broukání. Přijela k nám už odpoledne, aby trochu rozmrzla, než půjdeme spolu na zábavu. Seděly jsme v parádním pokoji, kam normálně vůbec nesměme, a máma nám nosila čaj. Pouštěly jsme si muziku, která byla za Němců zakázaná, a teď už zase, abychom přežily tu dechovku, co nás čeká. Když jsem šla na záchod, napadla mne legrační věc: zastavila jsem se u okna a chvíli Vlastu pozorovala. Musela jsem se smát, protože zevnitř nebylo nic slyšet, a ona v tom tichu hýbala hlavou dopředu a dozadu. Stála jsem tam hrozně dlouho, až si mne všimla, a když jsem se vrátila, chtěla se také podívat, takže vyběhla ven, zatímco já v pokoji kývala hlavou jako blázen.

Vlasta, moje spolužačka z gymplu, přijela na kole. Objevila se ve dveřích ve

vatovaných kalhotách a kabátu. Byla neskutečně bachratá, takže jsem se dala do smíchu. K tomu začala zpívat *Kafušu* a od té doby se jenom smějeme. Na chvíli nás smích přešel, když máma rozhodla, že si šaty dáme do ruksaku a půjdeme ve vatáčích i na zábavu. Záchody jsou venku, převlékneme se tam a hotovo. Takže jdeme, ale dobrá nálada se nám vrátila, broukáme si a občas dáme do rytmu i pár tanečních kroků. Pam, pam, pampadá. Popravdě vypadáme jako cvičení medvědi. Naše vesnice je na náhorní plošině nad Polabskou nížinou, takže se jí říká Pohledy. Z Pohledů do Libeciny je to asi tři kilometry. Dřív to bývalo kratší, mohli jsme jít rovnou naší alejí a pak cestou mezi poli. Ale část u Libeciny už zabral a scelil jezeda, takže celou cestu zoraal. A chodit po zmrzlé oranici bych vám neradila. Na místě, to znamená u záchodků na dvorku za hospodou, jsme zjistily jednu věc. Záchody byly špinavé a smrděly, protože hospoda u Dlouhů Dlouhejm znárodnili. Sice v ní dál pracovali, ale nic jim tam už nepatřilo a každý v okolí chápal, že se nebudou dířit na cizí. No nic, měly jsme na sobě punčočače a kombiné, takže za tu chvíli určitě nezmrzneme. Poodešly jsme od záchodků trochu dál a za chvíli jsme se už hrnuly v šatech a s vaťáky v ruksacích do hospody. Bylo zvláštní, že se všichni dívali na dveře, jako by nás čekali. Smáli se, bujaře nám mávali a pan Dlouhý se k nám hrnul se dvěma rummy. „Na zdraví,“ křičeli všichni jako pominutí, takže jsme nad

tím nepřemýšlely a rovnou do sebe rum kopy, a tak nám pan Dlouhý nailil ještě do druhé nohy. Pak mne začala bolet ruka, ve které jsem držela ruksak, takže jsem se na všechno vykašlala a šla si ho prostě pověsit.
Vzápětí začala hrát kapela a lidi se otočili zpátky do sálu. Vlasta se na mne ušklíbla: „Hurá, dechovka!“ Ale nestačily jsme si ani sednout a už jsme byly obě v kole. Dva rummy a polka — svět byl rozmazaný a ještě rozmazanější. Lítal kolem mne v krásných barevných kružích a všichni ti pánové, kteří mne drželi v náručí, mi přišli hrozně příjemní, do háje, já snad začnu mít ráda lidi!
Pak se všechno trochu ustálilo, kapela ohlásila přestávku a ke mně se naklonila Vlasta, taky s hubou od ucha k uchu. A pošeptala mi, že už ví, proč nás všichni tak vítali: převlékaly jsme se přímo pod lampou a celá hospoda byla nalepená na okně a pobaveně nás sledovala. Náhle jsem se zastyděla, otočila se ke zdi a bála se rozhlédnout po ostatních, dokud nezačala hrát kapela. Potom se ozvalo: „Smím prosit?“ Nade mnou stál Kluk, kterého jsem ještě nikdy neviděla, takže nebudu z okolí. Ani z Libeciny, ani ze Strěmošic, ani z Řepníků, ani... Přemyslím, jestli se taky díval. Určitě se díval. Vlasta do mne drbne, že se červe nám, ale já myslím, že toho určitě nemohl moc vidět. A on zakašle a opakuje: „Smím prosit?“
Nakonec jsem přikývla, vstala a podala mu ruku. Tu ruku už nepustil a tancovali jsme spolu celý večer, celou noc. Připadala jsem si jako Popelka, která možná

právě potkala svého prince. Akorát nám k tomu nehráli valčík od Strausse, ale přílišnou dechovku, a zpotení vesničani při polce malinko smrděli. Pak začala na jevišti tombola. Všichni jsme se tlačili pod pódiem a předseda zdejší partaje vyhlášoval ceny, lidi křičeli, někteří výskali radostí a jiní ve stejný okamžik nadávali. A v té tlačenici mi dal můj tanečník, který stál za mnou, ruce kolem pasu. Byl to jen nesmělý pokus a já mu pomohla. Vůbec jsem nemyslela na tombolu ani na lidi okolo, všechno se smrsklo na jedinou věc, na ty jeho ruce. Zaklonila jsem se, opřela se o něj, ruce se kolem mne ještě omotaly a já po něm zatoužila, tak hrozně jsem po něm zatoužila. Co bych za to dala, kdybychom byli sami a ruce mohly přežít po mém těle nahoru... a dolů. Nakonec jsem to nevydržela, nenápadně jsem se rozhlédla a sama posunula jeho ruce výš.

Popravdě, díky kosticové podprsence, kombiné a šatům jsem necítila skoro nic. A on musel mít pocit, že má v ruce dva trychtýře od kropáče. Ale bylo to tak vzrušující, srdce mi tlouklo až v krku a stěží jsem popadala dech. Jako by všechno ve mně hořelo. Chvilí jsem se bála, že se zblázním štěstím, a místy se zas v duchu modlila, ať tahle chvíle trvá

věčně. Ať na sobě navždycky mám jeho dlaně a ve vlasech nepřestanu cítit jeho dech. Prosím. Prosím. Prosím.

Tombola skončila, právě když se za námi ozvalo Vlastino výrazné: „Ehm! Ehm!“ Zachránila nás, protože já bych tam byla schopná stát věčně, uprostřed sálu s cizíma rukama na prsou. Vlasta mne popadla za ruku a odtáhla stranou, ani jsem se nestihla otočit. Odtáhla mne pryč, posadila ke stolu a vyčítavě mi sdělovala, že se těšila, jak si to spolu užijeme, a místo toho na ni kašlu a ona proseděla skoro celý večer sama. Je našťvaná a strká mne ke dveřím, chce domů! Zábava právě končila, lidé se hruli ke vchodu. Vydupala jsem si, že počkáme, až se to uklidní. Chtěla jsem se s ním ještě rozloučit, protože jsme si toho moc neřekli. Nevím ani, odkud je, nic. Nakonec se sál vyprázdnil a já jsem v něm zůstala s protivnou Vlastou. Cestou domů jsem jí začala vyprávět, co jsem zažila, že jsem se asi zamilovala, jak to bylo úžasný, ale Vlasta jenom odsekávala a nakonec se zastavila s rukama v bok a zakřičela: „Drž už konečně hubu!“ Zbytek cesty jsme už spolu nepromluvíly. A když jsem se ráno probudila, vedle mne nespala, nebyla ani v kuchyni, i s kolem byla pryč.

Martin Fahrner (1964) Po studiu na gymnázium v Náchodě, PF Ústí nad Labem a DAMU v Praze působil jako dramaturg v řadě českých divadel. Oženil se až ve třiceti letech, když pracoval v Brně. Když se jim se ženou narodilo první dítě, mělo problémy s průduškami, takže se s manželkou Helenou odstěhovali na venkov. Nejdříve na statek na Pustinách a později na Osikov v Jeseníkách, kde žijí dodnes.

Aby Martin nemusel dojíždět, otevřel si doma keramickou dílnu a zkusil se živit keramikou. Narodil se jim druhý syn a dodnes je vděčný za to, že mohl být doma a vidět děti vyrůstat. Považuje to za jedno ze svých

nejlepších životních rozhodnutí. Pár let to docela šlo, ale pak se kvůli tehdejší krizi maloobchodu vrátil k divadlu. To už měli děti tři.

Pak střídavě pracoval v divadlech, dělal průvodce v Tatrách, jezdil kamiónem nebo dělal maséra. Mezitím si na přilepšenou překládal z angličtiny divadelní hry. Což nakonec přerostlo v jeho hlavní profesi. A protože mezitím objevili internet, může pracovat z domu, což si po „světem prolínání letých“ náramně užívá. Dnes je tedy překladatel na volné noze.

A příležitostný spisovatel. První knížku vydal v roce 1993 a jmenuje se *Pohádky pro velké děti*. V roce 2001 následoval *Steiner, aneb co jsme dělali*. (Který mu dodnes dělá radost, protože se díky jeho zahraniční agentce Daně Blatné dočkal řady zahraničních vydání. První bylo slovenské a po něm přišlo Německo, Maďarsko, Bulharsko, Itálie a nakonec v roce 2022 Španělsko.) V roce 2004 vyšla kniha *Pošetilost doktora vinnetologie*, v roce 2015 *Bláznův kabát* a na podzim roku 2023 *Štěstí*.

Zdroj: *Druhé město*

BÁSEŇ MĚSÍCE

Duologie domova

Tomáš Přidal

I. Neteřinka

Poté, co mi čtyřletá neteř,
na holé předloktí,
načrtla podobu Ježíška,
jak mi *sama* řekla,

blesklo mi hlavou,
(jako čistý výboj myšlenek)
že bych si *tento* obrázek
mohl nechat zvěčnit pod kůží,

jako připomínku jejího hravého dětství,
toho jednoduchého a přitom myšlenkově bohatého světa,
jako své první tetování & vlastně doopravdy

hmatatelný otisk vnímání
této čtyřleté princezny,
která bydlí v přizemí lásky,
kde se světla drží déle, než *nutně* musí,
i přesto, že přirozené světlo *dopadá* prostorem
a jemně si při(v)stane v zorném poli,

držíc si pozornost,
vyjma slepých ptáků,
kterým se nevrátí cit
přeletět očima nebeské texty,

avšak stát!
v *nedokonalé* tmě,
jež je daní (bez DPH),
která si sama nevybírá
ony poplatky za životní osudy...

II. Moje Místo

Tam, kam se *rád* vracím,
je Místo, které *nemá*,
v prostoru a čase,
pevně daný bod.

Nemá vytyčené hranice,
není na žádné mapě,
není znázorněno v žádném plánu;
avšak v mojí hlavě má svoji *trvalou* pozici.

Jako dítě jsem si vysnil *vlastní* svět,
svoji planetu, jíž bloudím
& nacházím v ní inspiraci,
kde z nebe prší slova do mojí hlavy.

Nedávají mi však studenou sprchu,
ale příjemně osvěží nápady,
imaginací & přísunem duševního pokrmu.

Jsou to vskutku dobré myšlenky...?

Zajímavé ke čtecí konzumaci?

Pokud zachutnají čtenářům,
ukojí jejich hlad,
naše propojení
(se světem Zevnitř Ven)
bude jako oživení *několika* spřízněných myslí,

v nemyslitelně úžasné euforii,
o které se zdává tvůrcům
v osmém nebi,
nad oním blaženým sedmým,

a i když se probudí do reality,
jako by sen žil s nimi *dál*;
v jejich srdcích zůstává
stále přítomen & nikdy zapomenut...

Jako dospělý Tam *častokrát* zabrousím
ostřím svých myšlenek;
tak, jako autor má svůj *vnitřní* svět,
rovněž já se navracím do těchto nezmapovaných zákoutí.

Je to Místo, kde fiktivní hranice
je stejně tenká jako vzdušné vakuum,
prolínající se do každodenní reality.

Je to
Moje Místo.

„Tenkrát, co se to stalo,“ odpověděl, „nedělal o nás žádné stolař zásuvky, každé jen šopleta. A vobec, dež ten vagabond přišel k sobě a já ho vehodil z dvířek, bela z toho šoplete stokoruna pryč.“

„Jak to?“ zamumlal pan řidič, smířiv se pro dobrou vůli s šupletem.

„Chlapisko se jen tvářilo, že je boží, a vzalo ze šoplete stovku do zobó. Venku veplevilo bankoceti na dlaň a šlo ju prochlasčit inam.“

„To só plkačke a jedno drohy,“ odkašlal strážník Probeš, „já su shovívavé jen ze známosti, pane Rozmajzl. S tó zásovkó to dávno znám, ale neznám historke s tóhle černó motanicó. Vežblechtnéte božskó, pane Rozmajzl, nebo vás na mó docho povedo na strážnicu.“

„Jen pomalóčku. Každé má svy povolání. Ve ste strážník, já su restorátér. Oba mó síme znát míru. Co beste temu říkal, debech vás přes noc tahal do svojího hostince.“

„A dež znate míru, proč ml běháte po rajonu jako morová šloпка a plašíte děcka?“

„To nemožu vesvětlit. Ožralé su nebel. Ponkto ve dvanáct zavírám a počítám tržbo. To beste moh vedět. Pak do nahoro do kvartyru spat.“

„Včera taky?“

„Jak be smet. Zamčo lokál, sedno k šopleti a počítam tržbo. Jako decke.“

„Pak du spat nahoro.“

„Náhodó ne. Měl jsem včera moc drobných, a to jednoho unaví, pane Probeš. Počítám a osno nad tem jako dřevko.“

„Sme na stopě, cakriš!“

„Ešče ne. A take nebedete, pane Probeš, to vám garantójo.“

„Ručím za to,“ opravil pan řidič, který pilně vinul izolační pásku na dřevěný cvičební kužel, takže už z toho měl kyj jako Herkules.

„Za co pak ve možete ročit,“ pootočil se nevrle Vilém Rozmajzl, „ve ste u teho nebel.“

„Tenhle oředni vékon je rošené,“ upozornil strážník. „Pane Rozmajzl, kde bel váš personál, dež ste nad tím svym šopletem hnípal?“

„Ve se chetro ptáte, pane Probeš, přece beste se mohl v palece srovnat, že ve dvanáct de personál přeč, já za nim na všech stranách zamčím a sedno k šopleti.“

„K pokladné,“ řekl pan řidič, mávnuv kyjem.

„K šopleti!“

Vilém Rozmajzl svěsil hněvivě koutky úst, takže stopa kříže na jeho obličejí se změnila v hyperbolu. Strážník s moudrýma očima učinil energický posunek.

„Tož počkéte, pane Rozmajzl, me v tom skáčíme jako ve v té maškatici po chodníko. Váš personál se včil skládá z číšníka, kochařke a dvó služebných divčat, co?“

„Skládá?“ pohoršil se pan řidič, „váš personál může skládat například dříví, ale...“

„Mýj personál nemože skládat dříví.“

„Gramaticky může.“

„Gramatecké teprv ne. Kochařka vaří, číšnik obslohoje, holke mejó nádobi a já ostatek.“

Strážník vystoupil rozhořčen na kladinu.

„Nevadte se, v napomenul je. „Zamčil ste za svym personálem dnes v noci, pane Rozmajzl?“

„Abe ne! Kochařka si to šopajdí přeč v devět. Holke táhnó střídavé ož v šest a večír si nakrájíjó kos toho saláma číšnik sám. Dež zrovna nemá co dělat, chodí mi do zahrádke na meronke.“

„Do toho nám nic není.“

„Ale mně.“

„Pane Rozmajzl, zostal ste teda u svy pokladny sám a zamčíte?“

„A osnoté. To vím jistě, páč sem se probral zrovna na tom samým místě.“

Pan učitel, co se vyznal v klínovém písmě, vyhlédl z vrat, a přilnutí tramvajářovy levice na mumiin závin posoudil podle svého.

„To je egyptský magnetismus!“ zavola opět silou, neúměrnou jeho učiteiskému platu, „udějte honem druhou rukou ve vzduchu ležatou osmičku!“

Řidič, svíraje pevně kliku od tramvaje, na tu výzvu opravdu zamával, nebyla to však ležatá osmička, nýbrž spíše na hlavu postavená římská pětka.

„Tož tomu já rozumím!“ zahoukal náhle, jako by byl vyskočil přímo ze sfingy a nikoli jen z tramvaje. „To je, lidičky, izolační pentlička, husto napletená! Pro samó panenko Marejo Hostonskó, jak se do toho to chlapisko dostalo?“

Chrabrý řidič přece jen odtřhl dlaň od mumiiního ramene, a poněvadž bylo vidět, že se nebojí, zmatek kolem se tišil. Přistupovalo se bliž. I pan učitel docela vylezl.

„Izolační páska, povídáte?“

„Mákněte si.“

„Co se s ní lepi elektrika?“

„To só věšplechcata! Dráty, hdepak halatrika!“

„Však jsem učitel, nechte si ten výklad!“

„Tož teda vite, že se to lepi, a ten tróba se nemože hnót.“

Teprve teď každý viděl, že mumiie má kulatý, pěkně obtloustlý obličej muže asi padesátiletého. V tomto nyní bledém obličejí nebylo vousů, až na nepřilís vzrostlé, světlé strnsko. Na lesknoucí se lebce nebylo ani jediného vlásku.

Dva kusy černé izolační pásky, nalepené přes obličej křížem, semykaly důkladné ústa, takže mumiie opravdu nemohla vydat žádný hlas kromě nezřetelného mumlání.

Páska byla lesklá, čerstvá a důkladně lepivá. Na mumií bylo jí obětováno úctyhodné množství. Vrstvy se vinuly kolem hrdla, začínajíc těsně pod dvojitou bradou a pokračující, pečlivě a pevně staženy, až dolů ke kotníkům bosých nohou, úzce k sobě páskou spoutaných. Málokde se izolační páska odchlípovala. Držela jako skála.

Svírala oblou postavu muže tak pevně, že nešťastník stěží mohl obounož poskakovat. „Tož co,“ řekl tramvajář, který si své místo u mumiie obhájil, „možem se řehnat?“

„To nedoporučuji kvůli dětem,“ odpověděl učitel, ale pár nejdrzejších školáčků už povykávalo. „Pomozte mu z toho ven. Kdo mu to jen udělal? Vždyť je to horší než dehet a perfi!“

„A že měli čas ho do toho vinót!“ žasl tramvajář. „Divný lópežníci! Ven z toho včil nemože, co když je pod tem nahaté, só tu ženské.“

„Alespoň mu to odlepte z úst!“

Zatím přijely další tramvaje, a řidiči, průvodčí i pasažéři se hromadili. Ze školy se vyhnul celý učitelský sbor a množilo se i jiné obecnstvo. Objevil se strážník s pozoruhodně moudrýma očima. Rozhodl, že mumiie musí doskakat do školy, tam že ji teprve odmaskují. Žáčkově se neblaze osmělili, lepili na mumií útržky z novin všech politických stran, pletli se dospělým pod nohama a vysoký a hubený pan řidič byl nucen jménem sboru prohlásit, že známky z mravného chování se mohou vždycky ještě na vysvědčení přepsat.

Výše na ulici našli kluci ztracený pantofel, o něž se mumiie přihrásla mrkáním vyvalených očíek jako o své vlastnictví. Strážník poté vypsal za nalezení druhého pantofle odměnu: kornoutek zmrzliny. To si mohl dovolit, neboť měl na Hlodavé ulici bratra cukráře, který stejně dělal zmrzlinu z vody a z cukerinu. Druhý pantofel však uzmul jistý hravý foxteriér, jehož potom kluci honili kolem Špilberku a pro vysvědčení si toho dne vůbec nepřišli. (Nebylo také o co stát, školní vysvědčení je dábělský vynález, kdekdo na ně má špatné vzpomínky.)

Mumiie doskákala vlastní motorickou silou až do školní tělocvičny, kde s ní zůstal už jenom strážník, pan řidič a školník. Tam brnkla o žíněnku a překotila se. Na žíněnce

v tělocvičně vřdycky uvízne trochu prachu. Doporučili tedy černé mummii aby se po zíněnce vyválela a potom, jelikož se už tolik nelepila, společnými silami ji postavili opět na nohy. Byla to asi taková práce jako postavit dole uraženého kuželníkového krále na jeho kovovou patku.

Nato se strážník pokusil stáhnout mummii izolační pásku z obličejů. To se divě šklebila, neboť kůže se jí přitom bolestně natahovala. Nakonec to bylo přece jen dole, zbyla pouze křížová stopa, a mummie začala všelijak kroužit sanicí, křičit nos a odchrchávat. Vrtět hlavou se jí zatím příliš nedařilo, v tom ji znamenitě překážela izolace, ovinutá kolem hrdla těsně pod bradou.

„Případá mi jako leydenská láhev,“ proslovil pan řídící poctivě, „škoda, že mě nenapadlo ho ve fyzikálním kabinetu nabít.“ Něco elektrického možná v mummii bylo, poněvadž pana řídícího probodla bleskem krvavých očí.

„Posloucháte,“ řekl strážník s moudrýmá očima, prozkoumav mummii z profilu i z en face, „vždyť pan Rozmajzl, restaurátor od Hroznovy kapky na Hlodavy ulece čisto dvě sta třicet pět.“ A hle, toto zjištění se černá mummie nepokoušela ani v nejnějším popírat.

* * *

Nikdo nemůže říci, že by se tím záhada černé mummie vysvětlovala. Být přepaden a oloupen, po případě zastřelen, podříznut břitvou či ubit sekerou nebo tupým nástrojem a zůstaten v kaluži vlastní krve, prosím, to je přirozená věc. Ale být pracně a nákladně zaváznut do izolační pásky důkladněji než mimminko – to nemůže mít pražádný kloudný smysl. Přitom je náhoda automaticky vyloučena, neboť kdyby k takovým náhodám docházelo, mohl by se vymlouvat každý uličník, že chtěl nabrat dech, nabral-li mamince z pytlíku hrozinek.

Vysvětlení mohl patrně podat restaurátor Rozmajzl sám, ale nepodal. A právě to je podstatnou záhadou černé mummie brněnské.

Vilém Rozmajzl, byv konečně rozvinul seděl zničen na cvičební zíněnce v tělocvičně. Jelikož měl na sobě letní, plátěné práci šaty, nebyla patrně ani jeho věčná škoda velká, neboť nějaké ty šmouhy snadnou zmizí v neckách. Vilém Rozmajzl byl bos a bez límečku. Jeho úctyhodná, plnoprocentní pleš zůstala oslnivě bílá, ale do kulatého obličejese mu pomalu vracela barva.

„Vetřpěl su moc,“ zaskuhral, pomrkáváje po hromadě izolace, kterou na něm z části rozřezali i žiletkou. Jen tu a tam zasáhli břitem jeho práci šaty, to nestálo ani za řeč. Také ho maličko, sotva v délce jedenácti centimetrů, škrábli na břiše, dosti vynikajícím pod částečně rozepnutou košili. Kromě toho měl Vilém Rozmajzl pleťtam, kde byla obnažena, jako popálenou. Leckde se drbal a všude se lepil sám na sebe.

„Vašeho případu se ujme kriminální policie,“ spustil strážník s moudrýmá očima úřední češtinou, „proto mluvte. Cokoli teď řeknete, všeho může být použito proti vám.“

„Proto bech měl rač držet paščeku,“ řekl Vilém Rozmajzl, zdvíhaje veprově modrá očka. „Jen si trochu odpočnu a běžím dom. Stavte se u mne na kališek, pane Probeš.“

„To be belo korupcí, pane Rozmajzl. Já to musím hlásit.“

„No, pane Probeš, držte paščeku taky, až budete mět něco lepčího.“

„Nemožu.“

„Nic si nevežalujete, já sám nic nevím.“

Pan řídící se přehraboval zistně v izolaci, pomýšleje na školní spirky. Dva a půl metru už se mu přichytilo vzadu na šos, ale zatím neměl o své čertovské oháňce ani tušení. „Vyučuji fyzice,“ podotkl, „do hostince nepáchnu, jak je rok dlouhý, a zde přítomného

pána osobně neznám. Nechci být tudíž potahován.“

„No,“ poškrabal se Vilém Rozmajzl, „dež se má seznámit krčmář s kantorem, může se to stát spíš v hospodě než ve škole. Co proti mně máte?“

„Soudím jako učitel fyziky, že zábal do této izolační pásky se děl za účasti ještě jiných osob.“

„To asi. Ale já včil vobec nevím, jak sem se do toho dostal.“

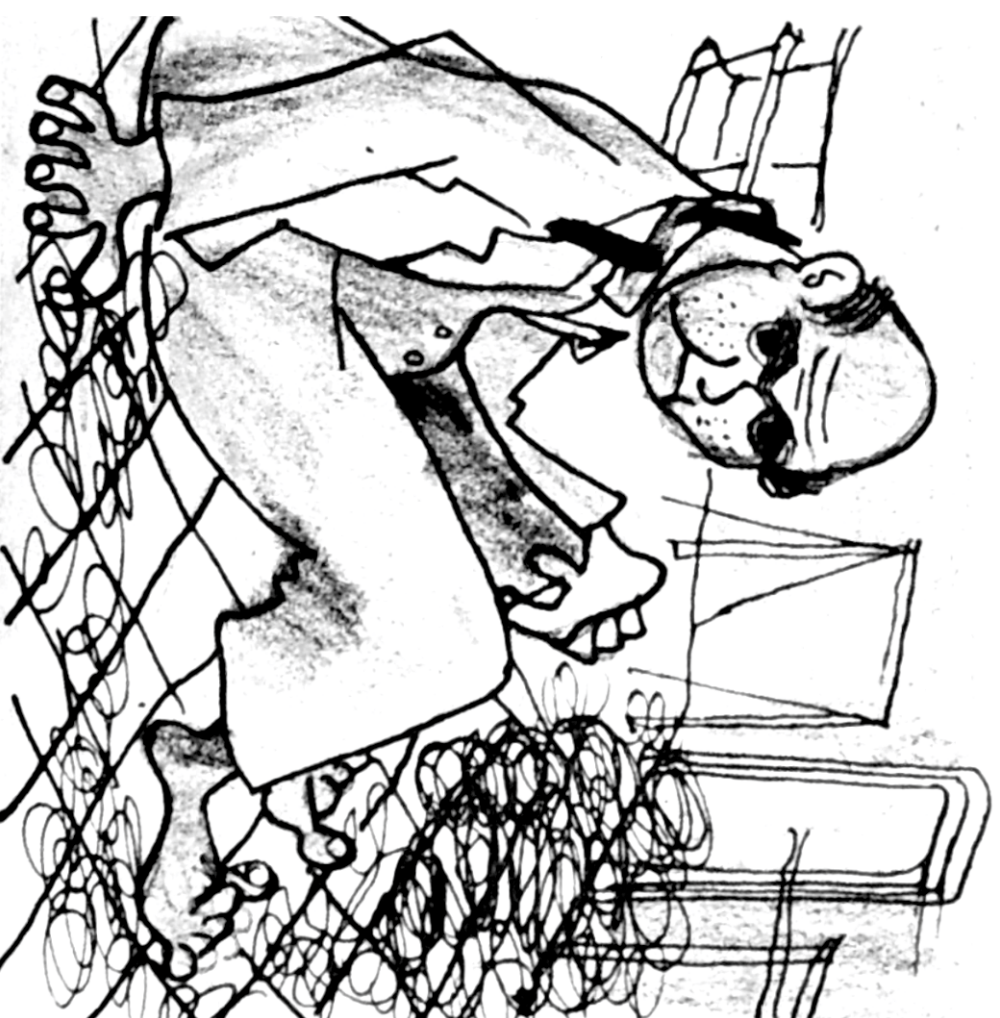
„Ale,“ řekl strážník s podivem. „V tomhle něco vězí pane Rozmajzl. Jedno ste se mi chlobil, že se vám dobával do pokladny poboda a že ste ho křís pivní trubkó, až tam zostal repákem. Ve se přece tak hned přepádnót nedáte, a skór ne včil takle.“

Otvý restaurátor se opřel rukama a hekavě se zvedl. Stál pak s roztaženými prsty a tvařil se mrzutě.

„To nebela pokladna, pane Probeš, to belo šople.“

„Použivejte namístě germanismu šuple českého slova zásuvka,“ pravil pan řídící, zamotaný v izolační pásce.

Vilém Rozmajzl se po něm ohlédl.

SLOUPEK Novoroční předsevzetí

První den nového roku mě téměř vždy neodolatelně láká, abych na jeho počest přijal nějaká neotřelá novoroční předsevzetí. Třeba že nebudu při sledování televizních přenosů neoma-

leně komentovat výkony fotbalistů a hokejistů, že budu méně jíst a více se pohybovat, intenzivněji se šprtat angličtinu nebo častěji se v modlitbě obracet k našemu Pánu. Často jsem se tím pokoušelem nechal zlákat! A téměř pokaždé jsem po několika dnech upadal do stále hlubší a hlubší deprese a následné letargie, protože jsem jeden den nesplnil to a druhý zase ono...

Pokud vás zajímá, zda jsem podlehl volání novoročních Sirén i letos, chvíli to vypadalo tak napůl. Předsevzetí jsem si sice dal, ale bylo takové zdánlivě šalamounské. Slíbil jsem si, že žádné konkrétní předsevzetí si prostě nedám, ale pokusím se dělat to, co bych skutečně měl dělat. Uf! A mám to vyřešeno, říkal jsem si! Ale ouha, člověk mluví, rozhlás mění!

Jeli jsme totiž s ženou pár hodin před koncem roku do... no do Luhačovic, kam jinam, že?! Pustili si Pohodu, výbornou stanici pro nás začínající seniory, a co jsme tam neslyšeli! Moderátor filosofoval na téma novoročních předsevzetí. Jak je to skvělý mentální prostředek k vyčištění stolu a mysli v právě přicházejícím roce, jak velkou máme šanci zbavit se zlořádů v našem jednání i chování, jak je zdravé opustit některé zaběhnuté rituály a tak dále a tak dále. Ale Božínku, říkal jsem mu, tos mi to chlapče, pěkně zavařil! Už jsem si myslěl, že se toho slibozávači zbavím a ono zřejmě zas nic nebude! Léč na duši, říkáš? Tak to bych tou terapií asi neměl pohrdnout!

Takže dobrá, zkusím to ještě jednou, snad to konečně klapne! Tak kde mě nejvíc tlačí bota? Musím být více akční a méně lenivý. Nebudu se hašteřit se svou milovanou ženou kvůli blbostem. Nebudu o tom vyprávět svým ctěným kolegyním na obecním úřadě. Nebudu chrlit vulgarity na adresu těch šílenců, co běhají a bruslí, resp. neběhají a nebruslí za tím kulatým a gumovým nesmyslem. Každý den zasunu do chátřející paměti jedno nové anglické slovíčko. Zůstanu po celý rok v Duolingu v Diamantové lize. Budu číst více knížek, hlavně pohádkových, protože tam to končí téměř vždy dobře. Budu pěstovat cross-country skiing, ice skating, nord walking, walking, running, swimming and cycling bez ohledu na roční období a klimatické podmínky. A... A...

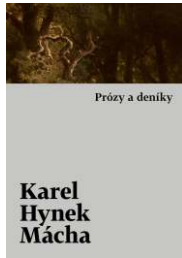
A hlavně - budu chodit častěji za Hospodinem, protože když se dívám na obsah toho letošního novoročního předsevzetí, obávám se, že se budu mít z čeho vypovídat!

Petr Hanuška

KULTURNÍ KURÝR NOVINKY ZE SVĚTA KNIH, AUDIOKNIH A HUDBY

Knihy

Máchovy intimní zápisky bez cenzury!

Karel Hynek Mácha
Mácha, Karel Hynek: Prózy a deníky. Brno, Host 2023, 472 stran

Právě držíte v ruce úplný soubor próz, prozaických zlomků a deníků našeho největšího romantického básníka Karla Hynka Máchy, z jehož díla čerpala a povstala moderní česká literatura. Oproti staršímu výboru, vydanému v České knižnici v roce 2008, se tento svazek liší nejen obsahem a uspořádáním, respektujícím rozvržení do Máchou proponovaných nebo naznačených cyklů a sérií, ale především nabízí zcela novou edici, založenou na ověření textů podle původních pramenů a pro nynějšího čtenáře pravopisně aktualizovanou. Zásadní inovací prošla rovněž komentářová část svazku: zatímco studie Zdeňka Hrbaty a Martina Procházky zasazuje Máchovu prozaickou tvorbu do kontextu evropského romantismu prostřednictvím charakteristických témat: historismus — poutnictví — všednodennost, a detailně analyzuje román Cikáni, studie editora a pořadatele svazku Michala Charypara zdůvodňuje způsob členění jednotlivých textů do oddílů Kat — Obrazy ze života mého — Ostatní prozaické fragmenty — Cikáni — Deníky. Samozřejmě součástí knihy je též revidovaný obsahlý pasus vysvětlivek a slovníček nezvyklých či archaických výrazů.

Z intelektuální linie české literatury

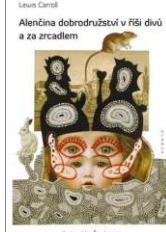
Pod souborným názvem Má písmena představuje Česká knižnice čtveřici žánrově odlišných, avšak motivicky provázaných textů Milady Součkové. Zvolený titul zvyznamňuje ústřední téma autobiografické linie autorčiny tvorby — vlastní akt psaní. Již v prozaickém debutu První písmena (1934) — zakládajícím rezervoár scén a motivů, k nimž se bude autorka vracet — se písmo stává médiem vzpomínky. Působivého modernistického propojení slova a obrazu je využito v básnické skladbě Mluvicí pásmo — apokalyptické vizi zániku euroamerické civilizace —, která zde vychází společně s reprintem původního soukromého tisku z roku 1939 včetně linolei Zdenka Rykra. V generačním románu Zakladatelé (1940) autorka kriticky zpodobila rodinné a mezilidské vztahy ve vyšších vrstvách měšťanské společnosti v prvních desetiletích minulého století. Cyklický návrat k problematice osobní paměti a jejího uměleckého uchopení pak představuje nedokončená vzpomínková próza Vlastní životopis Josefíny Rykové (posmrtně 1993). Svazek edičně připravili Kristián Suda, Jakub Říha a Zuzana Říhová, komentář napsala Zuzana Říhová.

Milada Součková
Součková, Milada: Má písmena. Brno, Host 2024, 416 stran

Klasika s ilustracemi Jana Švankmajera

Toto speciální kompletní vydání Carrollovy Alenky v klasickém českém překladu od Jaroslava Čiáře obsahuje oba díly dílogie — první díl *Alenčina dobrodružství v říši divů a za zrcadlem* a druhou knihu *Za zrcadlem a co tam Alenka našla*. V knize čtenář navíc najde v češtině dosud nepublikované básně, kterými v originále oba díly začínají a končí, společně s Carrollovými vánočními a velikonočními pozdravy ve formě dopisů dětským čtenářům, které doprovázely některá pozdější vydání. Kniha vychází ve dvou variantách — v pevné vazbě a zároveň také jako bibliofilní vydání v měkké vazbě zasunutě v šubru.

Carroll, Lewis: Alenčina dobrodružství v říši divů a za zrcadlem. Praha, Dybbuk 2023, 256 stran

Alenka se ocitne v záhadné říši divů, podivuhodném světě, jehož prazvláštní obyvatelé se povětšinou chovají velmi iracionálně. Tyto roztodivné postavy ji zaplétají do fantastických situací, jimiž se Alenka nenechá vyvést z rovnováhy a vždy na ně odpovídá s neústupnou logikou. Díky své dětské naivitě poukazuje na absurdnosti světa, a současně tím poukazuje na jedinečnost a pravdivost dětského vnímání. To je také důvodem, proč je tato kniha odedávna označována za literární klasiku, která nikdy nezestárne.

Kerouacův zrod skrze Dulooze

Jack Kerouac o svém díle často hovořil jako o souvislém celku tvořícím tzv. Duloozovu legendu a právě Jack Dulooz, autorovo alter ego, stojí v tomto případě přímo v názvu knihy, takže není pochyb o tom, co, nebo lépe řečeno kdo, bude hlavním tématem. Jack Dulooz své ženě, a tím pádem i čtenáři, vypráví, čím vším si musel projít v letech 1935–46. A že toho nebylo málo: před našima očima se odvíjí dobrodružný přerod ambiciózního maloměstského fotbalisty v intelektuála omámeného New Yorkem, stojíme po jeho boku na moři za druhé světové války i ve vězení při vyšetřování vraždy. To všechno má však jediné směřování — Kerouac, totiž Dulooz, je na nejlepší cestě k tomu, aby se stal kultovním autorem Beat Generation. Citlivější čtenáři možná uslyší jeho hlas, tak naléhavý je jeho překotné vyprávění, tak živý jeho jazyk. Možná se Dulooz občas chvstá, možná občas fňuká, ale nikdy, nikdy není nudný.

Kerouac, Jack: Duloozova marmota. Praha, Argo 2024, počet stran neurčen. Vyjde 31. 3. 2024

Audioknihy

Klasikův pohled na maloměstství

Rozhlasová úprava povídky z konce 19. století vypráví s lehkou nadsázkou o problému mladé novomanželky na

malém českém městě. Povídka klasika české literatury (známá ze souboru dvou próz Půlpáni), v níž autor na příběhu mladých manželů tepe vady a směšnosti šosáckého maloměsta. Nejvýstižnější satirický pohled Raisův na maloměstskou společnost a zejména pak na život jejich lepších vrstev.

Rais, Karel Václav: Skleník. Praha, Radioservis 2023. Celkový čas: 01:46:52 hodin. Hrají: Jaromír Špal, Antonín Molčík, Nelly Gaierová, Libuše Havelková, Jan Teplý a další. Režie: Josef Melč

Filmový Úsvit coby poslechová četba

Spolu se svým mužem přišla vybudovat utopický svět uprostřed čisté přírody. Helena, aspirující lékařka a také manželka ředitele fabriky na umělá vlákna, brzy porodí a její rodinu čeká růžová budoucnost v moderním městě, které vyrůstá v podhůří slovenských Tater. Všechny iluze a myšlenky na budoucnost ovšem brzy zastíní nález mrtvého novorozence — hermafrodita. Tvrdohlavá a empatická Helena kvůli bezpečí vlastního dítěte potřebuje zjistit, co se stalo, a odmítá se spokojit s nápadně rychlým řešením.... Psychologické detektivní drama režiséra Matěje Chlupáčka a scenáristy Mira Šifry, inspirované skutečnou historií intersex lidí v 30. letech.

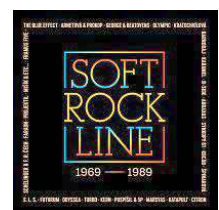

Procháčka, Jiří Walker: Úsvit. Praha, Tembr 2023. Celkový čas: 05:57:05 hodin. Čte Anita Krausová

Hudba

Další průřez českou populární hudbou

Vydavatelství Supraphon nabízí na počátku roku další kousek z průřezové řady, která připomíná posluchačům velké hity určitých hudebních stylů. Tentokrát editoři zaměřili svou pozornost na „soft rock“ v normalizačním dvacetiletí. Pamětníci vědí, že kvalitní hudba to v tomto období měla velmi těžké, mnozí interpreti byli v rádiích ostrakizováni, vystupování před publikem jim bylo zakázáno, desky jim vycházely velmi vzácně. Přesto se některá jména dokázala prosadit či připomenout. Připomeňme Janu Kratochvílovou, Vladimíra Mišíka, Zuzanu Michnovou, Michala Prokopa, Jiřího Schelingera ad. Z kapel připomeňme Marsyas, Olympic, Framus Five, Abraxas, Barnodaj ad.

Soft Rock Line 1969–1989. Praha, Supraphon 2024. Celkový čas: 02:30:47 hodin

Připravil Petr Hanuška

RECENZE

Mýtus, banalita a meditace

Ve trojici velmi zajímavých a silných básnických sbírek, které vydalo v roce 2023 nakladatelství Trigon (Božena Správcová: *Povyk*, Kamil Bouška: *Dokumenty*, Ladislav Puršl: *Různá není*), je právě poslední jmenovaná asi nejméně nápadná. O Bouškově předpokládám, že ještě uslyšíme minimálně během Magnesie Litery – a o Boženě Správcové se můžeme už teď do krve hádat, zda je nejzajímavější současnou básnířkou, anebo zda je autorkou nesrozumitelnou (oba názory jsou časté a oba mají své vyznavače). Ovšem Puršl... Puršl je dlouhodobě rozkročený mezi budhismem a lyrikou, což už samo o sobě nějak svádí k meditaci a ušetrání. A také k zjednodušujícím charakteristikám, ale to je velká chyba. Nevidíme totiž tu velkou pevninu humoru, která se v jeho poezii vyskytuje a která v mnoha věcech tvoří kostru jeho veršů.

Svou předchozí sbírku vydal v roce 2010 (*Záznam*) a za těch třináct let prošel mnoha událostmi (rodinnými zejména). V jeho novince s názvem lehounce provokujícím – *Různá není* přece jen svádí k otázkám po smyslu – jsou minimálně tři polohy, které se vzájemně potkávají a propojují. Ta nejzjevnější je hledání a pojmenovávání nějakého vlastního rodového mýtu, propojeného se vzpomínkami tu srozumitelnými všem, tu trochu jasnými jen jejich tvůrci a zapisovateli. Proto se tu v názvích objevují smrti rodičů a prarodičů, stejně jako narození a vyrůstání dětí. Pokud se mu to povede (což se děje ve sbírce častěji, než opak), vznikají skvělé básně: „V noci vzbudil všechny děti / a nahnal je před

chalupu / Ted půjdeme spolu / a obejmeme strom / Sám na to nestačím / a potřebuju vaše ruce / Ten strom je starší než já / a bude tu déle než vy / A teď ho všichni políbíme až řeknu teď / A všichni v kruhu jsme té noci / políbili starý strom / přesně ve chvíli kdy děda řekl teď / Některé děti pak u ohně / špačkovaly co si myslí / Je mi to jedno co si myslíš / řekl děda tiše do tmy / Důležitý je že to nezapomenáš“ Z toho roste mýtus, vzpomínka, důstojný a skvělý světelný sloupek básně, přesně vypointovaný a s výtečnou gradací.

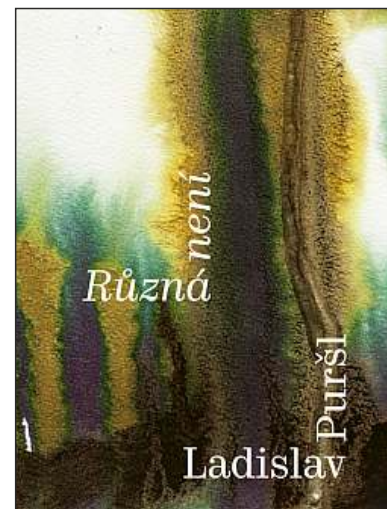
Právě v tom všem roste i sám autor, který se nás nebojí vodit někam, kde byl jen možná jen on. Ovšem vypráví o tom jako bychom to všechno viděli s ním. Stáváme se díky jeho básním součástí toho vyhledání a vyzpomínání se na něco leckdy hrozně banálního, ale možná právě v té banalitě podstatného. To je ta druhá poloha: banalita jako program k pochopení všeho. Někdy je to skoro až návodné, jako třeba zde: „Přeješ si / aby to nikdy neskončilo / jít alejí se svou malou dcerou / a držet jí za ruku // Propojení / protnutí / v horkém letním vzduchu // Okamžik / kdy se kořeny / potkávají s korunou“. Tady se mísí osobní mýtus rodinný s něčím trochu na hraně sentimentu. Puršl k němu má pokaždé blízko a dost často v něm jako v autorovi balancuje opravdu velké milující srdce s něčím, co by se jen přidáním tónu mohlo změnit v parodii. V tom je ale dlouhodobě nebezpečí banality jako takové. To, že s ní autor přichází a společně se vzpomínkami ji opracovává nebo možná nějakým způ-

sobem dokonce pronásleduje, pro něj vytváří pokoj a klid. Ostatně Ladislav Puršl to kdysi pojmenoval sám v jednom rozhovoru: „Zřejmě nepřiléhavější obraz pro jejich vznikání je stopování.“ A právě ty mají svůj základ ve třetí poloze sbírky, kterou bych si pro sebe nazval meditační. A tady se trochu ztrácím a rozcházím s celkem. Všechny ty návratné symboly zářícího světla, osvobozujícího smíchu a nejrůznějšího typu haďů, kteří se vinou verši, jdou mimo mne a odmítají mě vzít s sebou. Možná je to skrz mou skepsi k samotnému vyslovení meditace kromě jejího prožití, možná i skrz to, že i v této uvolněné poloze poezie chci nacházet nohy na zemi a ne létání v oblacích, protože se uletět dá velmi snadno, jak jsme si to ukazovali už v banalitě. Ono to může působit v jednom dvou případech dobře, a hlavně když se s podobným psaním setká čtenář třeba poprvé, ale po všech těch zkušenostech, které máme s nejrůznějšími typy meditací, od a oslav, to někdy je na hraně: „Vím že kolem tebe září jemná / dosud nepojmenovaná a neurčená barva / samotného počátku všeho // Zatím se ale vysmeká z doteků / a tančí kolem středu / kam se s každým krokem spirálovitě propadají / všechny mé dávné podoby // i když se snaží udržet a prosí nabízejí uplácejí / všemi možnými i nemožnými jazyky“

Najednou mi takhle poloha přijde jako z úplně jiného autorovy sbírky básní, jako z jiného manuálu pro jeho porozumění světa. Zatímco tomu mýtickému a banálnímu jsem ještě schopen jít naproti, v tom posledním nějak nevím, co s tím:

kromě konstatování, že to tak je. Ale že jsou to jen teze k rozvoji a za nimi že není vlastně nic. Nebo možná že to je jen dogma slov a slovíček. Zároveň je ale Puršlova sbírka natolik rozvrstvená a pestrá, že právě tyhle polohy, které spíše ke konci sbírky nabývají na síle, lze spíše (dodejme, že s úsměvem, jak jinak) projít jako celkovou zprávu o autorově vnitřním nacházení klidu a hlavně dalšího mýtu, když ten rodinný byl už vcelku úspěšně popsán a pojmenován.

Michal Jareš

Puršl, Ladislav: *Různá není*. Praha, Trigon 2023, 80 stran

ČTENÁŘSKÁ ZÁLOŽKA

Jak zaříkávat zvířata

O lásce k Šumavě, jejím hvozdům, Karlu Klostermannovi a Adalbertu Stifterovi jsem na stránkách Přesahů psal již vícekrát. Při jakékoliv zprávě o Šumavě zbystrím. Zvláště pokud se informace týká textů zabíhajících do její historie i současnosti, pokud vypráví o její úžasné flóře a fauně, o lidech, kteří tady žili a žijí. Jednou z žijících legend je Wolfgang Schreil, rodák z Bodenmais ležícího na česko-německém pomezí. Od dětství se toulal šumavskými hvozdy, naslouchal jejich zvukům, detailně poznával zvířecí život. Mezi posluchači, diváky a čtenáři svých pořadů a knih si vysloužil přezdívku Zaříkávač zvířat. Předloni obdržel ocenění Rotary Respect Award pro osobnosti, které „dělají svět lepším“. Podrobnější informace o něm si můžete vyhledat na stránkách www.wolfgangschreil.de.

Nakladatelství Kazda nedávno vydalo jeho knihu nazvanou jak jinak Zaříkávač lidí s podtitulem O síle šumavské přírody a tajemství lesa. Začetl jsem se do ní a nepřestával se divit, jak dovede se světem divokých zvířat komunikovat. Třeba když se snažil přijít na kloub situaci, co se stane, když si na své vlastní břicho položí zmijsa a bude fixlovat, že jde o vyhrátý kámen. Víte, co se stalo? V klidu si na něm pohověla a asi po dvaceti minutách se odplazila pryč. Prosím, vy to nedělejte! Umějí to jen ti, kteří dokáží být dokonalou součástí přírody!

„...Zmije má viditelnou a čitelnou řeč těla. Vlastně ji vůbec nepotřebujete znát, protože každý rozumný člověk

instinktivně pochopí, jak se konkrétní zmije zrovna cítí. Ale protože zřejmě existují lidé, kteří chtějí zmijsi poznat

příliš dobře, její řeč těla vám vysvětlím. Zpočátku bude jen ležet a nebude mít nejmenší chuť hrát si s vámi. Pokud se

k ní přiblížíte příliš blízko, rychle se odplazí, protože chce mít především svůj klid. Pokud to však nemůže udělat nebo z nějakého důvodu se cítí nejistě, začne kmitat jazykem, aby zjistila, kdo přesně ji obtěžuje. Čím větší bude její nervozita, tím rychleji bude jazykem kmitat. Pokud se k ní nepřítel přiblíží ještě víc, přejde k varovnému signálu: nejprve zvedne hlavu a pak se napří dopředu se zakloněným krkem. Někteří haďi syčí, ale zmijsa to vždycky nedělá. Pokud nepomůže kmitání jazyka ani výhružná řeč těla, nakonec se z této pozice vrhne dopředu a kousne – do té doby ale dělala všechno, co bylo v její moci, aby nepozorného člověka varovala.

Pokud tedy chcete být v bezpečí, dodržujte jednoduché pravidlo: vyhýbejte se všemu, co vypadá jako haď. Pokud však víte, jak se chovat v přítomnosti zmijsy, a řídíte se tím, můžete s ní zažít ty nejúžasnější věci. Už jsem navštívil oblasti, kde se samci a samice zmijsy na jaře shromažďují, aby se pářili – a lhal jsem si mezi ně na zem, díval jsem se jim skoro z očí do očí a klidně jsem je fotil ze vzdálenosti 30 centimetrů. Všichni haďi byli tak laskaví, že se kolem mě plazili vlevo i vpravo, ale žádný si mě nevsímal.

A to je vše, co můžete očekávat, protože zmijsa nenavazuje přátelství na celý život ani se svým vlastním druhem. Také bychom měli dbát na to, abychom zvířata nerušili.“

Schreil, Wolfgang: *Zaříkávač zvířat*. O síle šumavské přírody a tajemství lesa. Brno, Kazda 2023, 192 stran

Vybral a komentoval Petr Hanuška

MIXZÓNA

Seifert a Aids

Ačkoliv je titulek prachspřstý clickbait, podvodný přece úplně jen není. V následujícím textu se totiž chci dotknout vztahu mezi poslední sbírkou básníka

Elsy Aids Lazarská v zimě a jiné básně (Fra, 2023) a poezií **Jaroslava Seiferta**. I když uznávám, že v zásadě je výstředním právem každého čtenáře vztáhnout to, co čte, ke kontextu, který uzná sám za vhodný, a to i tehdy, když text sám signalizuje, k čemu by chtěl být vztážen, přesto se domnívám, že taková operace musí být provedena reflektovaně a že oslyšet zjevné signály musí mít nějaký důvod.

Na obálce Aidsovy Lazarské čteme: „Je to knížka ohlédnutí, uhrnutí a vzpomínky, nostalgická a naspodu hořká, píše se na přebalu básnické sbírky jednoho českého básníka, soci-

alisty. Čas pokročil a my znovu sčítáme ztráty. Jakou chuť má nostalgie v zemi ubytoven a skladů? A jakými slovy můžeme mluvit o štěstí?“

V dnešní době netrvá dlouho dohledat, že oním českým básníkem-socialistou je Jaroslav Seifert a že text vyznačený kurzívou je citát z průvodního slova Ladislava Fikara ke druhému vydání Seifertovy sbírky Halleyova kometa (1969, srov. Dílo J. Seiferta 10, s. 283). V Lazarské samotné je pak oddíl, který je nazván „Jako Seifert“, jednou z básní tohoto oddílu je báseň „Seifert“ a v ní verše „To jsme pak měli zmrzlinu z přezrálých banánů, / vzpomíná

Seifert v Mamince.“ Ačkoli Seifert v Mamince na zmrzlinu z přezrálých banánů zrovna nevzpomíná, přesto tyto signály stačí k tomu, abychom Lazarskou četli

(i) prismaem Seifertových sbírek. I další indicie autor servíruje poněkud nejednoznačně: motto ke sbírce (Kdopak je vlastně šťastný na světě) je sice vytištěno kurzívou, která signalizuje citátovost, ale bez udání zdroje - víme-li však, že hledáme v Seifertovi a že Halleyova kometa tvoří „triptych“ se sbírkami Koncert na ostrově a Odlévání zvonů, snadno dohledáme, že se jedná o citát z „Písně navečer“ z Koncertu na ostrově.

A dalo by se pokračovat dál a jistě by nám při tom mnohé uniklo (např. nám v taktu vymezením čtení přijde nenahodné, že ve všech básních prvního oddílu sbírky Elsy Aids je motiv sněhu, což nás láká k paralele k Seifertově vzpomínkové knize Co všechno zavál sněh atd.). Nemusíme ale pořádat závody v tom, kdo najde víc narážek, i tak je jasné, že Seifert je pro básníka v této sbírce referenčním bodem nejvyšší významnosti. Mluví se v Lazarské stylizuje do proletáře (socialisty), který prochází periferií (místo Žižkova třeba Libu-

ší nebo Vysočany, v jedné básni se ale objeví i Seifertovy Kralupy) a vrací se do doby svého dětství - v zásadě tedy naplňuje programové prohlášení z obálky, o kterém byla řeč výše.

Seifertovskou vazbu sice někteří recenzenti tematizovali, nemyslím si ovšem, že se Aids k Seifertovi hlásí „překvapivě i s trochou ironie“ (Libor Staněk II. v Respektu) nebo „uštěpačně“ (Lubomír Tichý na webu iLiteratury). Jiní tuto vazbu buď ignorovali, nebo dokonce vytvořili vazbu jinou, jako třeba k Bondymu a trapně poezii (Roman Polách v Hostu). Možná by bylo vhodnější více naslouchat autorovu volání a brát vážně klíče, které nabízí. Pro mě by bez vazby k Seifertovi Aidsova sbírka nemohla získat hrůznou nejistotu, koho se její eroticky milostné básně týkají: jestli milenky, nebo maminky...

Robert Kolár,
i-kanon

HISTORIE

Lednová výročí středomoravského regionu

Před 185 lety - dne 2. ledna 1839 zemřel v Praze JUDr. Josef Krasoslav CHMELENSKÝ, český básník, spisovatel, kritik a libretista.

Narodil se 7. 8. 1800 v Bavorově. Syn učitele a hudebního skladatele Františka Chmelenského (1775-1803). Vzhledem k tomu, že mu rodiče záhy zemřeli, vychovávala jej babička. Po skončení obecné školy odešel na rok do Českého Krumlova, aby se naučil německy, a v r. 1812 začal studovat na piaristickém gymnáziu v Českých Budějovicích, kde maturoval v r. 1818. Tam se seznámil s Františkem Ladislavem Čelakovským. Brzy se začal věnovat literatuře a překladům děl významných autorů - Schiller, Goethe, Mickiewicz a Kochanowski. Poté studoval filozofii a posléze přestoupil na práva na UK Praha, doktorát získal v r. 1828. V l. 1837-38 se podílel na přípravě majetkového soupisu arcibiskupství v Olomouci. Jeho literární činnost je pestrá. Psal poezii, operní libreta. Cestování po Moravě a Slezsku se projevilo v námětech básní, ve sbírkách Kvítí polní z Moravy a Slezska a Plané růže z Moravy a Slezska. Psal divadelní referáty a publikoval básně v časopisech Muzejník (1824-34), Časopis muzea českého (1828-34), Česká včela (1834-36) a Květy.

Před 100 lety - dne 3. ledna 1924 se narodil v Olomouci Miloslav HŮRKA, zvukař, hudební skladatel, historik, hudební a zvukový režisér, odborný publicista a pedagog.

Po středoškolském studiu nastoupil v r. 1943 do zaměstnání německé výrobní firmy Pragfilm na Barrandově v Praze, kde setrval do konce války. V l. 1947-91 působil i nadále na Barrandově jako mistr zvuku. Jeho schopnosti často využívaly zahraniční štáby, které u nás natáčely. Je podepsán pod zvukovou složkou u 300 titulů filmů, seriálů, dokumentů i TV filmů. Hojně publikoval své zkušenosti do časopisů Film a doba, Hudební rozhledy, Gramorevue. Je autorem několika knih: Magnetofofon (1958), Estetika zvuku ve filmu (1963), Když se řekne zvukový film (1991), Synchron (2007-08), O zvuku v českém filmu (2012). Své poznatky a praktické zkušenosti přednášel na FAMU Praha, FAMO Písek a Filmové škole ve Zlíně. Zemřel 26. 12. 2010 v Praze.

Před 100 lety - dne 3. ledna 1924 zemřel v Prostějově Jiří WOLKER, básník, prozaik a dramatik.

Rodák z Prostějova se narodil 29. 3. 1900, maturoval na gymnáziu v r. 1919 a poté odešel studovat do Prahy na právnickou fakultu. Už od mládí trpěl krční chorobou, kterou nevyhléčil ani dvojitý pobyt u moře, ani letní skautský tábor v lesích u hradu Lipnice na Vysočině v l. 1916-17. Od dětství trávil každoročně prázdniny u svých prarodičů Anežky a Jiřího Skládalových, a to do r. 1922 v domě Na krásné vyhlídce, v ulici St. Krejčího čp. 38, který od r. 1895 vlastnila babička J. Wolker. V r. 1923 mu lékaři zjistili akutní tuberkulózu a doporučili mu ozdravný pobyt na horách. V tomtéž roce se léčil v sanatoriu Tatranská Polanka ve

Vysokých Tatrách, ale zhoubnou nemoc se nepodařilo zastavit. Dne 30. 12. 1923 byl mladý básník odvezen do prostějovského domova, kde zemřel. Nadání - literární, hudební i výtvarné - se u něj projevovalo už na prostějovské škole. První básně začal publikovat v r. 1918 ve Sborníku českého studentstva na Moravě a ve Slezsku, jehož byl spoluzakladatelem a též redaktorem. Publikoval v časopisech Červen, Kmen,

Host, stati o literatuře psal do Varu. Kromě básní psal do časopisů také pohádky pro děti, které vyšly posmrtně. V pozůstalosti jeho tvorby se našly jeho básnické a prozaické práce, které psal od patnácti let. Báseň Svatý Kopeček vyšla v časopise Červen v roce 1921. V témže roce byl portretován také malířem Oldřichem Lasákem. Dne 30. 6. 1935 byla na průčelí domu na Svatém Kopečku instalována nástěnná pamětní deska s básnickovou bustou, kterou vytvořil akademický sochař Karel Lenhart (1904-78). Slavnostní proslov tehdy pronesl dr. Bedřich Slavík (1911-79). Pod názvem Jiří Wolker a Svatý Kopeček vyšel proslov v bibliofilské úpravě.

Před 30 lety - dne 5. ledna 1994 zemřela v Praze Eliška JUNKOVÁ - KHÁSOVÁ, věhlasná automobilová závodnice.

Rodným jménem Alžběta Pospíšilová se narodila se v rodině zámečnického mistra jako nejmladší dítě. Měla ještě sestru a bratra. Navštěvovala dívčí obchodní školu hraběte Pöetinga, hrála na klavír, cvičila v Sokole. Učila se německy, francouzsky a anglicky. Pracovala jako korespondentka Pražské úvěrní banky v Olomouci, jejímž vedoucím byl Čeněk Junek. Když byla v r. 1917 zřízena pobočka v Brně, odešla s Junkem do Brna. Po vzniku Československa odešla se svým bratrem do zahraničí, krátce pracovala ve Francii a ve Švýcarsku a pak se na pár měsíců vrátila do Olomouce. Pak teprve odešla do Prahy. Její nastávající manžel Č. Junek jí přivedl k automobilovému sportu. Jako první žena u nás získala v r. 1921 řidičský průkaz. Provdala se 24. 6. 1922. Manželé si koupili první bugatku. Zprvu jezdila s manželem jako spolujezdec, ale v l. 1924-28 proslula jako automobilová závodnice. Po smrti svého manžela 15. 7. 1928 při Velké ceně Německa závodit přestala. Později se provdala za automobilového závodníka Ladislava Kháse. Stala se neúspěšnější ženou automobilového sportu. Během čtyř let absolvovala 25 závodů. Od 30. l. až do odchodu do důchodu pracovala u Bati ve výrobě pneumatik. V době 2. sv. války byla zapojena do ilegálního odboje. Motorismu zůstala věrna i po válce. Podílela se na organizaci plochých drah, pomáhala s organizací první šestidenní v Československu, působila v pořadatelském sboru Masarykova okruhu. Do 90. l. přijížděla také do Šternberka jako divák automobilových závodů ECCE HOMO, kterých se sama v r. 1926 zúčastnila. V r. 1972 vyšla její vzpomínková kniha Má vzpomínka je Bugatti a v r. 1990 převyprávěl její příběhy Miloš Kovářik v knize Královna volantu. Olomouc ji poctila in memoriam Cenou města Olomouce 2005 v oblasti sportu.

Před 185 lety - dne 6. ledna 1839 se narodil v Olšanech u Prostějova Štěpán CHYTIL, hudebník, pedagog a přírodovědec.

V Uničově studoval nižší reálku, v Olomouci pak učitelskou přípravku. V r. 1855 absolvoval zkoušku z metodiky vyučování hluchoněmých a pro hlavní školy. V l. 1855-63 působil v Těšeticích, poté do r. 1896 v Lošticích, kdy odešel do penze. Členem přírodovědných spolků se stal v r. 1860 ve Vídni a v r. 1875 v Brně. Od r. 1880 řídil meteorologickou stanici v Lošticích. V r. 1886 jmenován dopisujícím členem VSMO. V r. 1896 byl jmenován čestným členem města Loštic. Miloval a provozoval hudbu,

hrál na housle a klavír, též skládal drobné skladby. Měl bohaté přírodovědné sbírky. Za zásluhy jmenován ředitelem školy. Zemřel 6. 3. 1902 v Lošticích.

Před 170 lety - dne 7. ledna 1854 se narodil v Rokytnici Adam CHLUMECKÝ, kněz a spisovatel.

Vlastním jménem František Kužela. Studoval na olomouckém Slovanském gymnáziu, kde maturoval v r. 1875. Poté vstoupil do katolického bohosloveckého semináře. Po vysvěcení na kněze v r. 1880 působil jako kaplan v Boršicích u Velehradu, ve Velké Bystřici a v Litencích, v l. 1886-91 byl administrátorem v Liptáni u Potštátu a v l. 1891-1907 farářem v Dlouhomilově, poté do r. 1929 ve Skrbeni. Odpočinek trávil na Nové Ulici v Olomouci. Byl organizátorem a předsedou Literární jednoty bohoslovců olomouckých a na ustavující valné hromadě Družiny literární a umělecké (DLU) v Olomouci dne 28. května 1914 byl zvolen prvním předsedou. Tuto funkci vykonával až do r. 1919. Čestným členem byl od r. 1925. Literárně přispíval do časopisů Nový život, Meditace, Vlast, Našinec, Náš domov, Niva aj. Debutoval v r. 1881 výpravou básní Apokalypsa otroků. Později se pokusil o českou biblickou mystiku, ale zároveň veršoval cykly pohádek v prstonárodním stylu, psal realistické arabesky, dramatické náboženské obrázky a historické povídky. Zemřel 23. 6. 1938 v Olomouci.

Před 25 lety - dne 7. ledna 1999 zemřela v Olomouci Anděla JANOUŠKOVÁ, učitelka, básnířka a překladatelka.

Pocházela z Laštan, kde se narodila v rodině úředníka ministerstva dopravy 9. 7. 1921. Po maturitě na dívčím reformním gymnáziu v Olomouci v r. 1940 pracovala jako kancelářská síla a po válce studovala v Brně na Masarykově univerzitě obor defektologie a graduovala na Univerzitě Palackého v Olomouci v oboru speciální pedagogika. Zprvu učila na škole v Bohuňovicích, poté ve Šternberku a v Olomouci, později na škole pro žáky vyžadující zvláštní péči v ulici 8. května, kde působila do r. 1978. Pak se cele věnovala literatuře.

Studovala literární teorii, zejména teorii verše, přátelila se s Jaroslavem Seifertem a O. F. Bablerem. Úzce spolupracovala s romanistou Jiřím Látalem (1923-99) a překladatelem Vojtěchem Gajou (1912-92), s jejichž pomocí mohla pak překládat kromě textů z francouzštiny, němčiny a ruštiny i verše z litevštiny a lotyšštiny. Kromě vlastní tvorby se věnovala překladům. Svou poezii vydávala pod pseudonymem Jana Dufková. Debutovala básnickou sbírkou Kvítí v r. 1955. Básnickou tvorbu publikovala v pěti sbírkách: Nad paletou (1958, verše pro děti), Šeptem (1979), Modlitby a kytičky (spirituálně laděná sbírka vyšla v Mnichově v r. 1986) a teprve vydání po r. 1990 prozradilo její pravé jméno. Dále vyšly sbírky: Modlitby (1992) a Po Karmelských stezkách (1995). Také většina jejích překladů vyšla až po r. 1989. Spolupracovala s Karmelitánským nakladatelstvím v Kostelním Vydří.

Před 160 lety - dne 7. ledna 1864 se narodil v Červeném Újezdě u Prahy Bohumír KNECHTL, novinář a spisovatel.

Po maturitě na českém gymnáziu v Praze a absolvování vysokoškolských studií práv začal působit jako novinář v Kolíně. V r. 1888 se stal redaktorem Hlasů z Hané v Prostějově a za čtyři roky převzal redakci Pozoru v Olomouci. Když v r. 1893 splynul Pozor s Moravskými listy a vznikly Lidové noviny, přešel do Brna. Koncem r. 1894 se vrátil do Olomouce a začal samostatně vydávat Pozor. Pracoval ve výboru ústředního svazu slovanských novinářů a byl předsedou Sdružení českých žurnalistů na Moravě a ve Slezsku. Jako beletrista psal povídky, které vycházely pod pseudonymy Godovred a Geoffrei. V r. 1923 vydal nákladem deníku Pozor knihu Třicet let našeho zápasu v Olomouci. V knize najdeme řadu pozoruhodných informací nejen o Olomouci, ale i blízkém okolí, např. o postavení pivovaru v Holicích, o různých událostech v Grygově, Týnečku, v Bystrovanech, Velké Bystřici, výročních trzích v Dubu nad Moravou, sokolském sletu v Holicích nebo i o vztahu pošumavského spisovatele Karla Klostermanna (1848-1923) k Olomouci. Věhlasný olomoucký novinář Bohumír Knechtl zemřel 16. 6. 1936 v Olomouci.

Před 100 lety - dne 11. ledna 1924 zemřel v Českých Budějovicích Otakar BRADÁČ, hudební pedagog, skladatel, varhaník a sborník.

Pocházel z obce Paceřice na Liberecku, kde se narodil 10. 11. 1874. Absolvent pražské konzervatoře. Stal se prvním ředitelem hudební školy v Litovli otevřené r. 1900. Měl stálý kontakt s pražskou hudební společností, což se záhy projevilo i uváděním jeho děl v Praze. V r. 1902 složil symfonii Hrad Bouzov a dílo věnoval velmistru řádu arcivévodovi Evženovi (Provedeno v Olomouci r. 1903). R. 1909 odešel z Litovle do Plzně, kde se stal majitelem hudební školy. Působil zde do r. 1915.

Před 80 lety - dne 11. ledna 1944 se v Jičíně narodil PhDr. Jan SOBOTA, spisovatel, pedagog, ředitel školy v Olomouci.

V r. 1962 maturoval na SVVŠ v Jičíně. Poté studoval do r. 1967 na FF UP v Olomouci. Po promoci učil na Odborném učilišti OSP v Bruntále a v l. 1969-88 na SOU Meopta v Přerově. Od r. 1988 učil češtinu, dějepis a občanskou nauku na Obchodní akademii v Olomouci, kde byl r. 1989 jmenován ředitelem. Diplomovou a rigorózní práci věnoval středověké a humanistické literatuře, spolupracoval s prof. PhDr. Eduardem Petřem na ediční činnosti starší české literatury. V r. 1999 vydal knižní sbírku 1000 aforismů v nakladatelství DANAL s názvem Aforismy z tehdy i nyní a možná i přišť. Účastnil se literárních soutěží Olomoucký tvarůžek a Haškova Lipnice. Autor povídek a fejetonů. Úzce spolupracuje s olomouckým nakladatelstvím Anag. Napsal taky dvě pohádkové knihy: Čert Papiáš, kouzelník a čarodějové (Anag 2008) a O čertu Papiášovi (Anag 2009). Od r. 2014 pravidelně každý pátek publikuje aforismy z rozsáhlé sbírky v rubrice O nás i o vás v Jičínském Deníku.

Před 70 lety - dne 18. ledna 1954 zemřel v Brně univ. prof. PhDr. Josef PODPĚRA, vynikající botanik, pedagog, akademik ČSAV.

Rodák z Jílové u Prahy se narodil 7. 1. 1878. Po maturitě na gymnáziu v Mladé Boleslavi absolvoval v r. 1902 UK v Praze, obor přírodopis, matematika a fyzika. O rok později složil rigorózní zkoušku z biologie, paleontologie a geologie. V l. 1904-08 učil přírodopis na Slovanském gymnáziu v Olomouci. Poté přešel do Brna, kde učil na české reálce. Za války byl na ruské frontě v r. 1915 zajat a jako čs. legionář se vrátil do vlasti až v r. 1920. Záhy se stal univerzitním profesorem Masarykovy univerzity v Brně. Vybudoval zde Botanický ústav a založil Botanickou zahradu. V r. 1937 působil na brněnské univerzitě jako rektor. Po r. 1945 byl zakládajícím členem Československé akademie věd. Za

působení v Olomouci vydal už v r. 1906 prvou fytogeografickou studii na našem území Vývoj a zeměpisné rozšíření květeny v zemích českých. V r. 1911 vyšla v Brně kniha Květena Hané. Její obsah je rozčleněn do 11 oddílů a 30 kapitol, v nichž autor podává dějinný floristický výzkum na Olomoucku a Hané, seznam dosud vydané literatury k této problematice, přehledy zeměpisné, klimatologické, geologické, dále lesní, stepní, travinné, skalní, vodní a pobřežní porosty, adventní a tajnosubné rostliny. V závěru knihy je umístěna mapa floristického výzkumu na Hané a fotografická příloha některých lokalit. Mj. jsou zde uváděna i místa jako Grygovský les, Chlum nad Velkým Týncem, lesní porost u Svatého Kopečka, Království u Grygova, krajinná lokalita u Velké Bystřice aj. Autor v předmluvě knihy uvádí: „Práci svou konal jsem tak rád, jak oblibil jsem si po dobu svého pobytu v Olomouci jak kraj, tak i lidi; budiž tato práce malou vzpomínkou na můj pobyt na Hané.“ Průběžně publikoval svoje výzkumy a výsledky bryologického výzkumu Moravy ve Věstníku Klubu přírodovědného v Prostějově. Seznam jeho prací je uveden ve Sborníku Klubu přírodovědného v Brně, ročník XI. a v Časopise Vlastivědné společnosti muzejní v Olomouci, ročník LI a LVIII.

Před 165 lety - dne 19. ledna 1859 se narodil v Bystřici pod Hostýnem Rajmund OREL, učitel, včelař a odborný publicista.

V rodišti žil šest let, obecnou školu a pět tříd německé realky vychodil v Kroměříži, kde pobýval u tet. Pak studoval na učitelském ústavu v Olomouci, kde v r. 1878 maturoval a poté nastoupil jako podučitel do školy v Těšetovicích. Zde založil čtenářský spolek, ve kterém aktivně přednášel o historii, přírodě a literatuře. V r. 1881 přešel do Lutína, kde učil jedenáct let. Pedagogickou dráhu ukončil na jednotřídce v Bystrovanech, kde působil do r. 1917. V r. 1903 založil s některými včelaři Okresní včelařský spolek, do kterého vstoupili i včelaři z české části Šternberka. Předsedou spolku byl dvacet let. Uspořádal plno přednášek o včelařství nejen v okrese, ale i v Prostějově, Kroměříži, Malenovicích a v rodišti. Aktivně se účastnil výstav i sjezdů včelařských. Podílel se na založení Zemského sdružení českých samostatných včelařských spolků na Moravě. Když sdružení začalo vydávat spolkový časopis Pokrokový včelař, pravidelně v něm publikoval. Od r. 1917 žil s rodinou ve Velké Bystřici, kde si postavil rodinný domek. Zemřel 21. 7. 1932 ve Velké Bystřici. Byl to otec knihovnice Zdenky Plaché (1923-2014).

Před 80 lety - dne 22. ledna 1944 byl popraven ve Vratislavi štábní kapitán Jan SKOKÁNEK, člen odbojové organizace Obrana národa na Olomoucku.

Narodil se 9. 4. 1900 ve Střížově v rodině hanáckého sedláka. Od mládí se připravoval na zemědělské povolání, absolvoval i vyšší hospodářskou školu, aby mohl převzít rodný statek. Na vojně sloužil u 6. hanáckého pěšího pluku v Olomouci a po získání důstojnické hodnosti úzce spolupracoval s vojenským odbojovým hnutím. Jako zpravodajský důstojník čs. armády byl zástupcem podplukovníka Metoděje Šimka (1893-1943) a spolu s ním byl tvůrcem a organizátorem odbojové skupiny Národní stráž. Mj. působil také v oblasti Velkého Týnce, Vsiska, Grygova, Kožušan, Velké Bystřice a Nenakonic. Po vyzrazení a zatčení v září 1939 následovaly výslechy, mučení, pobyt v koncentračních táborech a vězení ve Štěpánově, Buchenwaldu, Berlíně, Olomouci, Brně, Reichenbachu, na Mírově, ve Wohlau a Vratislavi. Dne 13. ledna 1943 byl lidovým soudem odsouzen k smrti. Těžce nemocný, zcela vyčerpán a nezlomem čekal téměř rok na smrt. Rodná obec uctila dne 19. 8. 1945 památku národního mučedníka slavnostním aktem, při kterém byla do pomníku nedaleko rodného domu vsazena pamětní deska. Slavnosti se spolu se Skokánkovými spoluzvězni zúčastnil také ředitel Národní jednoty Adolf Kubis (1876-1958), který vyprávěl o jeho hrdinné a strastiplné cestě. Pamětní deska se jménem Jana Skokánka je umístěna na budově vojenské správy, v ulici I. máje v Olomouci. Na první okamžiky osvobození v r. 1945 vzpomínala i olomoucká knihovnice paní Milada Skokánková (1911-1995), vdova po umučeném zachránci praporu 6. hanáckého pěšího pluku v pamětní publikaci Český máj, kterou vydalo Sdružení Národního odboje v Olomouci v čele s Adolfem Kubisem v r. 1946.

Před 50 lety - dne 25. ledna 1974 zemřel v Paříži Jan ČEP, český prozaik a esejista katolické orientace a překladatel.

Narodil se jako první z deseti dětí v chalupnické rodině 31. 12. 1902 v hanácké obci Myslechovice. Obecnou školu vychodil v Cholině a reálné gymnázium v Litovli absolvoval v r. 1922. Poté odešel studovat do Prahy na FF UK, obor čeština a francouzština. Po promoci v r. 1926 pobýval téměř rok u vydavatele Josefa Floriána (1873-1941) ve Staré Říši. Po návratu do Prahy pracoval jako lektor v nakladatelství Melantrich a později jako spisovatel a překladatel. Za 2. sv. války a po ní žil v rodišti. V r. 1948 emigroval. První literární pokusy - básně a lyrickou prózu - začal psát už v době středoškolských studií. Zprvu pod pseudonymem Jan Milovický v ostravském deníku Besedy (1921-26).

Jde o povídky s autobiografickými prvky, zejména z doby dětství na hanáckém venkově. A o dvacet let později uspořádal Jan Čep první výbor esejů, proslouvlá meditační, který vyšel pod názvem Rozptýlené paprsky v Olomouci r. 1946 jako 72. svazek dominikánské edice Krystal. Úvodní esej Dvojí domov vyjadřuje základní myšlenku celé jeho tvorby. „Není pochyby, že ve vytváření obrazu našeho pozemského domova, našeho rodného kraje, jsou účastny dvě věci: rozloučení a vzpomínka... Není pochyby, že na území této ztracené pevniny leží studna, z které čerpá všechna poezie a všechno umění...“ V r. 1998 proběhla v Olomouci mezinárodní

bohemistická konference zabývající se jeho literární dilem. Sborník příspěvků předních literárních historiků, pamětníků i spolupracovníků z této události je zajímavý, ale otevřít knihu Jana Čepa a číst si meditace, úvahy a eseje o přátelství, o vztazích mezi lidmi, vzpomínky na léta dětství a mládí i o velkých osobnostech naší literatury, nás uvádí stále do zázračného světa ryzosti a čistého prožitku.

Před 85 lety - dne 28. ledna 1939 zemřel v Praze František Serafínský PROCHÁZKA, básník, nakladatelský redaktor, ředitel knihovny a učitel.

Pocházel z Náměště na Hané, kde se narodil 15. 1. 1861 v rodině zámečnického mistra, kováře, řemeslníka, vynálezce a lidového mudrce, který hodně četl a vypravoval. Když mu bylo pět let, zemřela mu maminka, a tak jej vychovali prarodiče. Od raného dětství se kamarádlil s Vítězslavem Houdkem, s kterým si později i psal. Studoval Slovanské gymnázium v Olomouci, kde v r. 1881 maturoval. Do r. 1883 byl v olomouckém kněžském semináři, studia přerušil a přešel na FF UK Praha, obor latina, řečtina, čeština, kde absolvoval r. 1887. Poté byl učitelem v Praze-Strašnicích, později učil na Žižkově a ve Vršovicích. V r. 1891 přešel do Vilímкова nakladatelství, kde redigoval až do r. 1939 dětský časopis Malý čtenář a řídil edice dětské literatury. V r. 1901 se stal knihovníkem na Vinohradech, od r. 1913 jejím ředitelem (nyní Městská knihovna v Praze). V l. 1913-39 byl redaktorem a vydavatelem časopisu Zvon. Účastnil se spolkové činnosti českých spisovatelů beletristů Máj, kde působil od r. 1892 a v l. 1929-39 byl předsedou. Publikoval pod mnoha pseudonymy a šiframi, např. Václav Budovec, Prokop Hanák, Vendelín Kocourek ad. Byl též překladatelem z angličtiny, francouzštiny a němčiny. V r. 1923 byl řádným členem České akademie. Vydal přes třicet básnických knih. Mnoho básní zhudebněno. Je autorem lidové pohádky ve verších nazvané Ječmínek. Část jeho literární pozůstalosti je uložena v olomouckém muzeu. V r. 1934 byla na jeho rodném domě pamětní deska, kterou vytvořil akademický sochař Jan Tříška (1904-76).

Rubriku sestavila Hana Ševčíková

ARCHEOLOGICKÉ OKÉNKO

Ztracený pravěký svět pod hladinou Ochridského jezera

Ochridské jezero na hornaté hranici Albánie a Severní Makedonie je jedním z nejstarších jezer na světě a existuje již více než milion let. A právě zde, v albánském úseku jezera, archeologové zkoumají doposud pravděpodobně nejstarší nákolní vesnici v Evropě.

průzkum a dokumentaci jezerní vesnice datované do doby před 6 000 až 5 800 lety před naším letopočtem.

Tato jezerní lokalita je o několik set let starší než jí podobné vesnice ve Středomoří a alpské oblasti. V severních Alpách pochází nákolní vesnice z období

a o každodenním životě obyvatel vesnice.

Vesnici tvořily domy postavené na dřevěných kůlech nad vodou. Podle prvních odhadů mohlo vesnici obývat dvě stě až pět set lidí. Tito lidé se zde usadili v mladší době kamenné, jako jedni z prvních se v této oblasti Evropy živili zemědělstvím a postavili vesnici na kůlech pro ně nebyl jednoduchý úkol.

Archeologové také zjistili, že vesnice byla pravděpodobně opevněna. Odhadují, že do dna jezera u Linu bylo zatlučeno asi 100 tisíc kůlů s hroty. Aby se takto

ochránili, museli vykácet les v okolí. Ale ochránili před kým nebo před čím? To prozatím archeologové nevědí. Jde však o evropsky významnou lokalitu, kterou budou zkoumat ještě minimálně 10 let. Archeologické objevy albánsko-švýcarského archeologického týmu u Linu přispěly velkou měrou k rozhodnutí před třemi lety prohlásit albánskou stranu Ochridského jezera za památku UNESCO.

Vendula Vránová

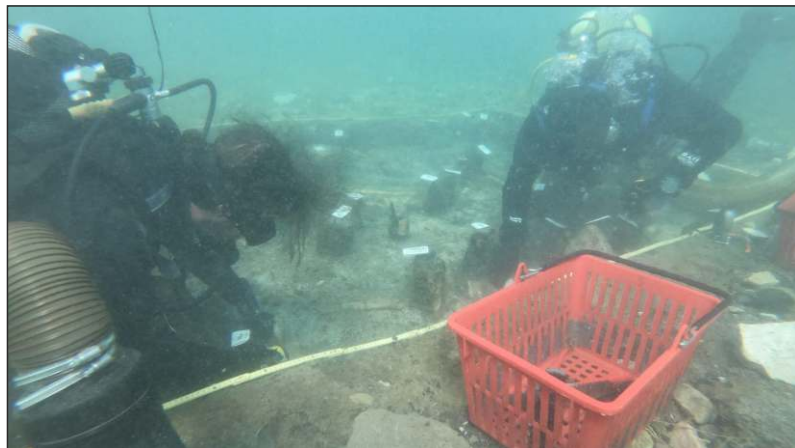

Nákolní stavby jsou zvláštním druhem staveb vybudovaných na kůlech zapuštěných do dna jezera, řeky nebo bažiny. Pod nejnižší vodorovnou konstrukcí - podlahou může voda volně protékat, aniž by se dostala do interiéru.

Albánští a švýcarští archeologové u pobřeží malého poloostrova Lin již několik let společně pod vodou provádějí a ještě několik let provádět budou podrobný

kolem roku 4 000 před Kristem a v italských alpských jezerech více na jihu se datují do doby kolem roku 5 000 před naším letopočtem.

Archeologové zde provádějí, i za pomoci profesionálních potápěčů, tzv. podvodní archeologii a střídavě se spouštějí na dno jezera, do hloubky cca 4 metrů, kde jsou zachovány dřevěné kůly domů i dřevěné, keramické a kamenné nástroje a předměty. Volné předměty a úlomky dřeva vyzvedávají na povrch a tam je dokumentují. Zbytek pečlivě dokumentují pod vodou. Unikátní a cenou tuto lokalitu činí dochování dřeva a organických zbytků, díky nimž a moderním přírodovědným analýzám, mohou být získány cenné informace o klimatických a environmentálních podmínkách dané doby

LIDOVÉ OKÉNKO

Sklářství

V prosinci roku 2023 přibyla na prestižní seznam UNESCO další česká položka – tradiční ruční výroba skla. České sklo tak potvrdilo svou pověst a světovou úroveň!

Lídrem iniciativy zapsat unikátní sklářský um na prestižní seznam se stala Francie. Česko má však na nominaci velký podíl. Jablonecké muzeum coby odborná instituce spolupracovalo na přípravě podkladů pro žádost. Kromě České republiky a zmíněné Francie přihlášku společně s nimi podaly ještě Německo, Maďarsko, Finsko a Španělsko.

Zprvu se uvažovalo, že by na seznam UNESCO mělo jít jen hutní zpracování skla. Tlačila na to především německá strana. Ta česká ovšem ostatní přesvědčila, aby se ruční výroba skla nominovala se všemi jejími odstíny. Takže teď jsou na seznamu například práce u kahanu, výroba foukaných figurek, vánočních ozdob, vinutých perli, ale i studené techniky jako rytí, broušení, malování, zlacení, mačkání bižuterních kamenů a tak dále. Česká republika je výjimečná v tom, že v ní jsou pořád zastoupeny

všechny sklářské techniky. V ostatních zemích mají vždycky jen nějaký segment.

Zvláštní postavení českého skla v Evropě již od středověku vytvářel rozsah výroby i široká škála výrobků od průzračně čistého stolního skla, často broušeného, rytého a malovaného, přes bižuterii až po obří křišťálové lustry či autorský design současných uměleckých objektů.

Počátky české sklářské tradice je možné datovat někdy na přelom 12.

a 13. století, kdy v lesních hutích vznikalo nápojové sklo z takzvaného lesního skla. Repliky tohoto typu jsou dodnes velmi populární – nejen díky svému typickému „středověkému“ vzezření, ale také lehce zelenavé barvě, která je pro toto období spe-

© Crystal BOHEMIA

Výroba skla

cifická. Název „lesní“ toto zelené sklo dostalo podle hutí, které vznikaly v lesích, kde byl dostatek suroviny pro tavbu skla a především dřeva na topení ve sklářských pecích. Charakteristický nazelenalý odstín je dán obsahem kyslíčnicku železa obsaženého ve sklářském písku. Lesní sklárny produkovaly většinou právě nazelenalé sklo s bublinkami a nečistotou ve sklovině, jež byla způsobena minimálním čištěním surovin a nedokonalou tavbou skloviny. Lesní sklo se vyrábělo až do počátku 18. století.

Historie českého sklářství se dá také velmi dobře dokumentovat na sklárně v Harrachově. Jde o nejstarší dosud fungující sklárnu na světě. První písemná zmínka o ní pochází z roku 1712, na místě zvaném Rýžoviště. Zcela výjimečná je pak tzv. Harrachovská sbírka. Jde vlastně o bývalou vzorkovnu, v níž byly uchovávány nejcennější kusy harrachovského skla. Když za druhé světové války byli Harrachové nuceni sklárnu prodat německému majiteli, zadrželi tuto sbírku do tajné místnosti. Sběrka byla objevena až po desítkách let, při rekonstrukci provozu. Našlo se tu přes pět

tisíc předmětů, jejichž výběr je dnes vystaven v Muzeu skla v bývalém Panském domě v areálu Harrachovské sklárny.

Kam za tradici českého skla? Sklářské tradice připomíná celá řada míst, namátkou Sklářské muzeum v Novém Boru, Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou nebo Pavilon skla v Klatovech. Koho víc než vyleštěné a třpytivé muzejní vitríny láká syrová krása sklářských hutí, ten se může vypravit třeba do sklárny Ajeto v Lindavě, do hutí Glasstar v Nenačovicích anebo do sklárny Novosad v Harrachově. Přehlídka by ale nebyla kompletní, kdybyste zapomněli na broušené sklo, které vyrábí sklárna Moser v Karlových Varech. Slavnou ryteckou dílnu založil roku 1857 Ludwig Moser a do světa odtud dodnes putují luxusní nápojové a dekorativní soupravy. Celoročně a denně si můžete prohlédnout nejenom muzeum a sklářskou huť Moser, ale také firemní prodejnu, kavárnu a návštěvnické centrum.

Vendula Vránová

© haidl-syn.cz

Lesní sklo

Původ názvů dnů v týdnu

V minulém roce jsme si na tomto místě představili původ názvů jednotlivých měsíců. Ráda bych na toto téma v letošním roce navázala a pokusila se stručně popsat, odkud se v češtině vzaly názvy pro jednotlivé dny, týden, rok či roční období.

Začneme názvy jednotlivých dnů v týdnu.

Sedmídení týden převzali křesťané od Židů. Pro Židy platilo, že šest dní je určeno k práci a sedmý den náleží Bohu. Křesťanským svátečním dnem byl den Vzkříšení Páně a byl prvním dnem týdne. Úředně byla neděle jako sváteční den zavedena ediktem římského císaře Konstantina Velikého v roce 321.

Slovanské pojmenování jednotlivých dnů v týdnu je zcela originální. Na jejich vzniku se podíleli misionáři i sami Slované. Všechny slovanské jazyky mají shodné názvy dnů. Výjimkou je ruské označení neděle *Voskresen'ye* (tzn. den vzkříšení). Slovanské názvy dnů jsou motivovány jejich pořadím v týdnu. Důležité také je, že dříve začínal, a v některých částech světa stále začíná, týden nedělí, nikoliv pondělím.

Neděle – den odpočinku, kdy se nepracuje. Název je odvozen od „ne dělati“.

Pondělí – ve slovanských jazycích značí den po neděli.

Úterý – druhý den týdne. Pochází ze staroslovanského výrazu *vtorij* – druhý.

Středa – pochází od významu střed týdne.

Čtvrtek – odvozen od číslovky čtyři, tedy čtvrtý den po neděli.

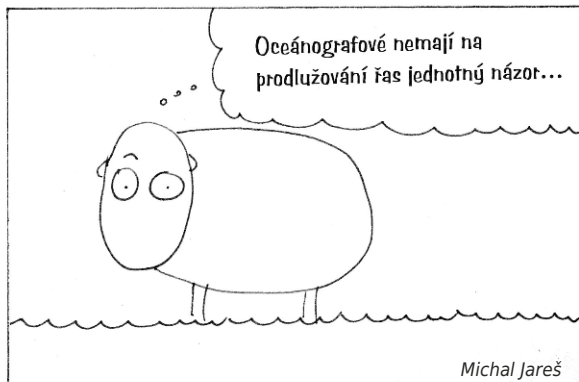
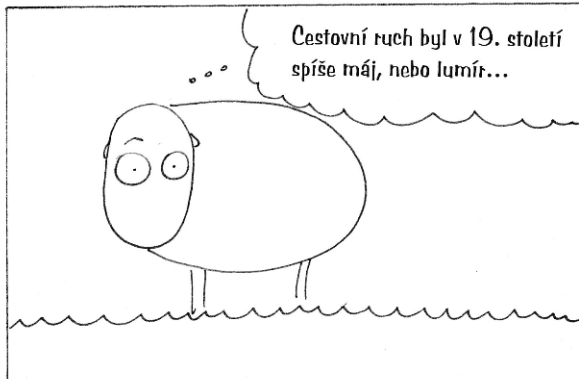
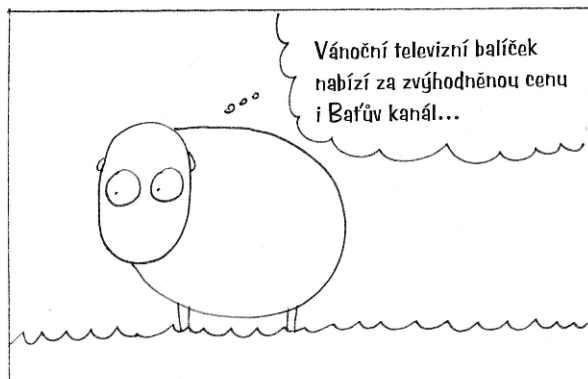
Pátek – pátý den po neděli.

Sobota – den sabatu, což je latinská verze hebrejského slova „šabat“, které znamená odpočinek a židé tak označují sedmý den v týdnu. Tento výraz přišel s křesťanstvím z východu.

Vendula Vránová

KOMIKS

Zlá ovce

Michal Jareš

KAPSÁŘ

Češi postoupili na EURO. Volejte Sláva! Porazili v přímém boji o postup u nás doma v Olomouci Moldavce 3:0. Volejte Sláva! Výkon? Podle mne na pováženou! Dát první branku soupeř, naši borci by se zřejmě sespali. Výkonostně patříme tak do čtvrtého koše z pěti. Obrana prostě hrozná. Nejlepší? Nováčci v týmu: můj neoblíbený Tomáš Chorý a výtečný štírek Vasil Kušej. Nemohu nevzpomenout pana rozhodčího. Byl z Rakouska. Dlouho jsem nezažil sudího, který by nás měl tak rád! Jo, abych nezapomněl! Pan trenér Jarda Šilhavý druhý den podal demisi.

Na amerického prezidenta Johna F. Kennedyho podle oficiální verze atentátník Lee Harvey Oswald vypálil 22. listopadu 1963 v Dallasu tři kulky. První ho minula, druhá ho zasáhla do krku a třetí do hlavy. Je tomu 60 let. Zda to bylo skutečně tak, nikdo neví...

Zatímco české klasické lyžování se dočkalo v poslední listopadovou neděli ve finské Ruce zásluhou 2. místa Michala Nováka zcela nečekané euforie, pro silné Švédy skončil závod SP na 20 kilometrů s hromadným startem dost rozpačitě. S pikantním problémem se navíc musel potýkat nejlepší z nich Calle Halfvarsson, jenž dojel na 18. místě. Zmrzl mu penis. Uf!

V poslední listopadové pondělí stávkovali kolegové učitelé. Jako vždy to budí všeobecné rozpaky.

Když je učíme, přestože o to nestojí, neporušujeme jejich dětská práva?

Slovenský deník Sme označil návštěvu premiéra Roberta Fica (Směr) v Praze za „nepřátelskou, nezdvořilou a vysloveně propagandistickou“. List zároveň konstatoval, že ani takový styl návštěvy vztahy dvou zemí, které přežily i rozdělení a následný odlišný vývoj, nenaruší a Fico to dobře ví.

Zemřel někdejší americký ministr zahraničí a bezpečnostní poradce dvojice amerických prezidentů Henry Kissinger. Bylo mu 100 let.

V dnech 30. listopadu - 12. prosince 2023 proběhne ve Spojených arabských emirátech světový klimatický summit COP28. Předseda mu generální ředitel místní státní ropné společnosti, na summitu se bude jednat nejen o klimatu, ale paradoxně také o dodávkách ropy a plynu.

Na EURU nás čekají Portugalci, Turci a dosud neurčený soupeř z jarní play off. Ze čtveřice možných soupeřů je nejpravděpodobnější Recko.

Kuriózní případ řešili v neděli 3. prosince profesionální hasiči v Litvli na Olomoucku. Na stanici pomáhali dvouletému chlapci vysvobodit hlavu z dětského záchodového prkénka. Do jeho otvoru ji strčil, ven z něj se mu ji však dostat nepodařilo.

Polská společnost Newag z Nového Sadce, která vyrábí nákladní elektrické lokomotivy Impuls, čelí obrovskému skan-

dálu. Server Onet.pl, ale i další polská média informují, že za loňskými až příliš častými poruchami jejich lokomotiv, které jezdí po celém Polsku, stojí sám výrobce. Ten je totiž vědomě naprogramoval tak, aby si nečestným způsobem zajistil výjimečně vysoké zisky. Přišli na to hackeři. Neuvěřitelné, co se kvůli zisku děje!

Nová polská vláda vedená Donaldem Tuskiem získala důvěru poslanců Sejmu, dolní komory polského parlamentu. Podpořilo ji 248 ze 449 hlasujících poslanců. Na Slovensku se protestuje proti nové Ficově vládě. Kupříkladu protestu konaného v Bratislavě 12. prosince se podle organizátorů z opozičního Progresivního Slovenska zúčastnilo nejméně 15 000 lidí, lidé zaplnili Náměstí svobody. Plně náměstí bylo i v Košicích, kde organizátoři účast odhadují na tři tisíce lidí. Akce byly i v dalších slovenských městech.

Americký Senát výraznou většinou přijal návrh obranného rozpočtu pro další fiskální rok ve výši 886 miliard dolarů (asi 19,9 bilionu korun), píše agentura Reuters. Jde o částku o tři procenta vyšší než v loňském roce a nejvyšší za posledních více než 20 let, píše stanice CNN.

Donald Tusk (66), staronový polský premiér (byl jím i v letech 2007 až 2014), nepatří u našich severních sousedů k tuctovým politikům. Vystudovaný historik, uznávaný Evropan, zdatný publicista a celoživotní fotbalista je znám svou otevřeností, kterou mnohdy vyrazí lidem dech. Otevřeně vzpomíná na dětství, kdy byl bit svým cholerickým otcem, i na to, jak si oddech, když zemřel...

V Moskvě napadlo nejvíce sněhu za několik desetiletí, podle portálu Baza dokonce za posledních 150 let. No, ne nadarmo se říká, že je zima jako v Rusku. Brno se stalo Evropským hlavním městem Vánoc. Mezinárodní porota v soutěži Evropské hlavní město Vánoc rozhodla o udělení tohoto titulu pro rok

2024 v kategorii měst nad 100 000 obyvatel městu Brnu. Ocenila vysokou úroveň předloženého projektu a sounáležitost s evropskými hodnotami Vánoc.

Kosmický dalekohled Jamese Webba pořídil nový a doslova zářivý portrét planety Uran, na kterém můžeme vidět jinak obecně skryté prstence tohoto ledového obra. Webb zachytil dynamický svět s prstenci, měsíci, bouřemi a dalšími atmosférickými prvky, a to včetně sezonní polární čepičky. Když byl před více než třemi desetiletími k dispozici první detailní záběr na planetu, nic z toho nebylo patrné.

Francouzský prezident Emmanuel Macron ve středu 20. prosince přijal v Elysejském paláci českého prezidenta Petra Pavla. Ten do Francie přijel na dvou denní návštěvu. Na tiskové konferenci na úvod setkání prezident ocenili vzájemné vztahy obou zemí a deklarovali i shodu na nezbytnosti další podpory Ukrajiny.

Policie ve čtvrtek 21. prosince odpoledne vyhlásila pátrání po Davidu Kozákovi, které spojovala s případem násilného úmrtí v obci na Kladensku. Následně vyšlo najevo, že hledaný muž je střelcem, který později odpoledne zabil 14 lidí a minimálně 24 dalších zranil na pražské filozofické fakultě. Student je po smrti. Soustrast všem pozůstalým!

Petr Hanuška

KONCERTY MORAVSKÉ FILHARMONIE OLMOUC

Charming Melodies

19. 1. 2024, Reduta, 19.00

V pestrém typicky crossoverovém pořadu v supervizi dirigenta a aranžéra Miloše Machka zazní slavné filmové melodie a písně muzikálových, popových a rockových hvězd, jako je legendární kapela The Beatles, TOTO, Queen, ABBA či Scorpions. Sólisty večera jsou lídři jeho autorských projektů Lenka Cafourková, Marek Olbrzymek a František Kantor, které v úsměvné skladbě Psací stroj doplní člen Moravské filharmonie Emil Machain.

ÚČINKUJÍCÍ

Lenka Cafourková - zpěv, Marek Olbrzymek - zpěv, František Kantor - flétna, Jiří Sova - kytara, Emil Machain - psací stroj
Miloš Machek - dirigent a průvodce programem

Cesta okolo světa

23. 1. 2024, Mozartův sál, 17.30

Lidovou hudbu po celém světě spojuje vřelost, vášně, láska, někdy i smutek... ale vždy je ryzí, protože vznikla spontánně při různých životních situacích a je v ní jádro našich lidských emocí. Její poslech v nás otevírá naše nejnítěrnější pocity a uvolňuje napětí. Na cestě kolem světa zazní nejen nejkrásnější písně z Moravy, ale také klezmer, sefardské písně, irské, romské, afrokubánské, argentinské a další.

ÚČINKUJÍCÍ

Bardolino, Pavel Fischer - housle, Margit Koláčková - violoncello, Jana Procházková - zpěv, Jakub Jedlinský - akordeon, bandoneon
Markéta Vejvodová - průvodní slovo, dramaturgyně

Olomouc inspirativní

1. 2. 2024, Reduta, 19.00

PROGRAM

Wolfgang Amadeus Mozart
Symfonie č. 6 F dur KV 43 „Olomoucká“

Bohuslav Martinů
Koncert pro housle a orchestr č. 1 H. 226

Petr Iljič Čajkovskij
Symfonie č. 4 f moll op. 36

ÚČINKUJÍCÍ

Josef Špaček - housle
Zsolt Hamar - dirigent

Leden v Moravském

4.	čt	19:00	E	●	Louškáček – Kouzelný příběh	P. I. Čajkovskij	Balet
6.	so	14:00	-	●	Louškáček – Kouzelný příběh	P. I. Čajkovskij	Balet
		19:00	-	●	Louškáček – Kouzelný příběh	P. I. Čajkovskij	Balet
7.	ne	14:30	NO	●	Pan Scrooge / Rodinné divadlo	Ch. Dickens	Činohra ^o
8.	po	19:00	K	●	Nabucco	G. Verdi	Opera*
		19:00	-	●	Královny / Hrajeme v Červeném kostele	R. Vencel, M. Doleželová	Činohra ^o
9.	út	19:00	B	●	Sedlák kavalír / Komedianti	P. Mascagni, R. Leoncavallo	Opera*
10.	st	19:00	C	●	Přelet nad kukaččím hnízdem	D. Wasserman	Činohra
11.	čt	19:00	D	●	Titus	W. A. Mozart	Opera*
13.	so	9:30	-	●	Dopoledne s divadlem / Dramatická dílna pro děti		
		16:00	ZO	●	Obraz Doriana Graye / Arter -50%	A. Mallardo	Balet
14.	ne	10:00	RPP	●	Malá čarodějnice / Divadlo loutek Ostrava/Výtvarné dílny ve foyer		Pohádka
		14:00	OPP	●	Malá čarodějnice / Divadlo loutek Ostrava/Výtvarné dílny ve foyer		Pohádka
		19:00	-	●	Talk show Davida Hrbka s Dagmar Peckovou		
15.	po	19:00	A	●	Únos ze serailu / Děníera	W. A. Mozart	Opera**
16.	út	19:00	L	●	Rusalka / Arter -50%	A. Dvořák, J. Kvapil	Opera
17.	st	19:00	-	●	Bolero & Carmen	M. Ravel, M. Margaria, R. Ščedrin	Balet
19.	pá	19:00	P	●	Liška B. / Premiéra	R. Těsnohlídek, M. Krobot, L. Smékal	Činohra
20.	so	13:00	-	●	Poznejte zblízka divadelní profesi: vlásenkárna / Arter -50%		Kurz
		19:00	-	●	Noc v Benátkách / Senioři -30% / Arter -50%	J. Strauss ml.	Opereta
21.	ne	10:00	-	●	Divadelní kurz první pomoci		Workshop
		16:00	YO	●	Obraz Doriana Graye	A. Mallardo	Balet
22.	po	19:00	-	●	Nedotknutelní / Arter -50% Dramaturgický úvod od 18:15 hod.	O. Nakache, É. Toledano	Činohra
25.	čt	19:00	-	●	Natěrač	D. Churchill	Činohra
26.	pá	19:00	V	●	Pan Scrooge / Děníera / Arter -50%	Ch. Dickens	Činohra ^o
27.	so	15:00	-	●	Staň se na den baletkou		Baletní workshop pro děti
		19:00	X	●	Liška B.	R. Těsnohlídek, M. Krobot, L. Smékal	Činohra
28.	ne	10:00	-	●	Poznejte zblízka divadelní profesi: jevištní technika / Arter -50%		Beseda
		19:00	-	●	Noc na Karlštejně K. Svoboda, J. Štáidl, E. Krečmar, Z. Podskalský, Z. Podskalský ml.		Muzikál
29.	po	19:00	K	●	Rok na vsi / Senioři -30%	A. & V. Mrštíkovi	Činohra
31.	st	19:00	C	●	Titus / Arter -50%	W. A. Mozart	Opera*

* v italském originále s českými a anglickými titulky

** v českém znění s hudebními čísly v německém originále

*** ve francouzském originále s českými titulky

**** v maďarském originále s českými titulky

***** v českém a polském originále s českými a anglickými titulky

^o představení bez přestávky

www.moravskedivadlo.cz
tel.: 585 500 500